ISSN 1977-8163

EUROPOL PREHĽAD

VŠEOBECNÁ SPRÁVA O ČINNOSTI EUROPOLU

EUROPOL PREHĽAD

Všeobecná správa o činnosti Europolu

© Európsky policajný úrad, 2013
Reprodukovanie je povolené pod podmienkou uvedenia zdroja.
Viac informácií o Europole sa nachádza na webovej stránke
http://www.europol.europa.eu
Editor: Jo Gidney

Katalogizacne údaje nájdete na konci tejto publikácie.
Viac informácií o Europole sa nachádza na webovej stránke http://europa.eu

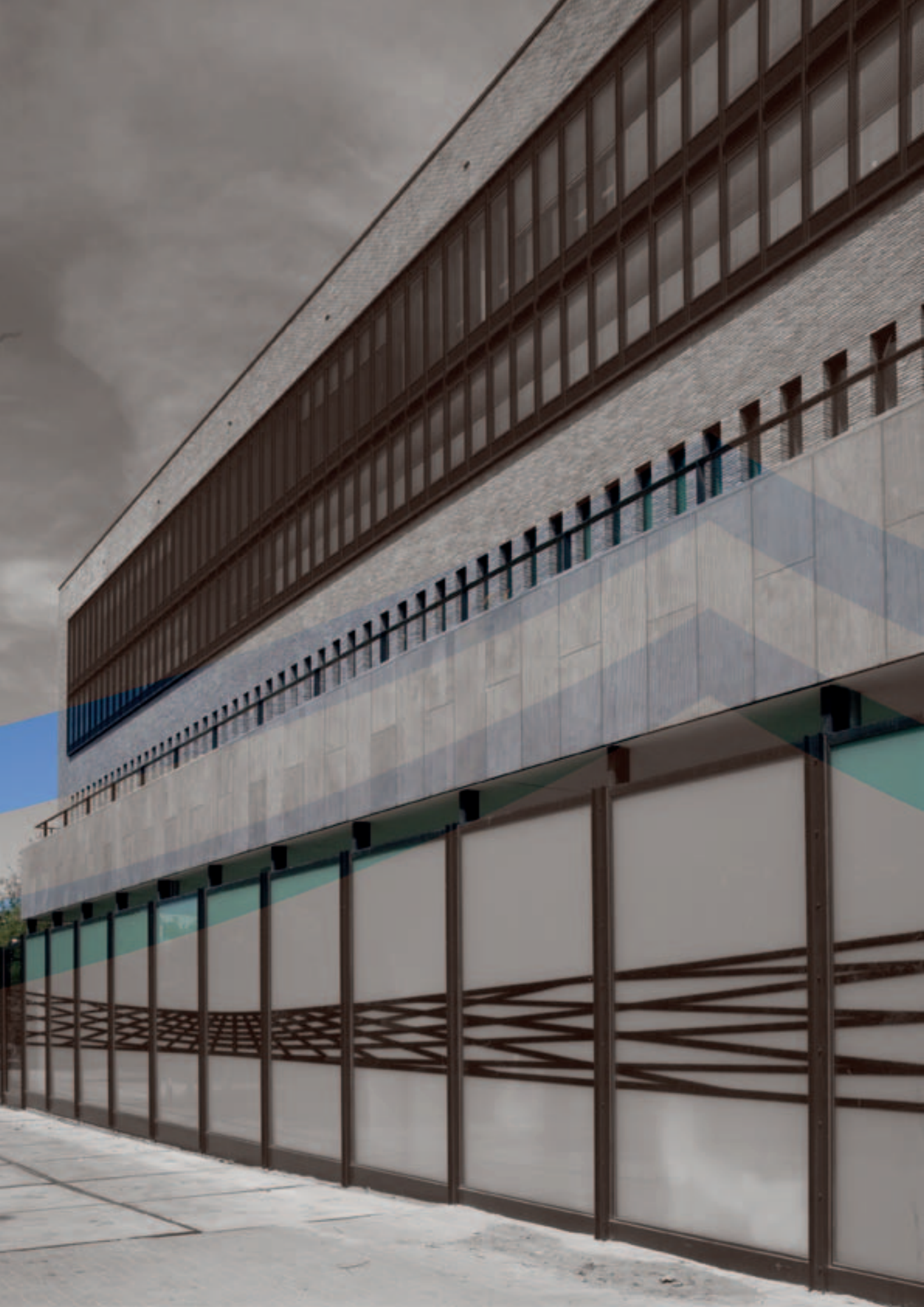
Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2013.

ISSN 1977-8163
doi:10.2813/45111
ISBN 978-92-95078-51-2

Printed in Luxembourg
VYTLAČENÉ NA PAPIERI BIELENOM BEZ POUŽITIA ELEMENTÁRNEHO CHLÓRU (ECF)

OBSAH

		Predslov	**5**
		Zhrnutie	**7**
1 O EUROPOLE	**1.**	**O Europole**	**11**
	1.1.	Poslanie, vízia a priority	11
	1.2.	Zdroje	12
	1.3.	Nové sídlo Europolu	14
2 AKO EUROPOL FUNGUJE	**2.**	**Ako Europol funguje**	**15**
	2.1.	Národné jednotky Europolu	17
	2.2.	Správna rada Europolu	17
	2.3.	Zabezpečená komunikačná infraštruktúra	17
	2.4.	Informačný systém Europolu	17
	2.5.	Sieťová aplikácia na zabezpečenú výmenu informácií	19
	2.6.	Analýza trestnej činnosti	21
	2.7.	Stredisko EÚ odborných poznatkov v oblasti presadzovania práva	24
	2.8.	Úradník pre ochranu údajov	27
3 OPERATÍVNE ČINNOSTI EUROPOLU	**3.**	**Operatívne činnosti Europolu**	**29**
	3.1.	Drogy	32
	3.2.	Obchodovanie s ľuďmi	37
	3.3.	Napomáhanie nelegálnemu prisťahovalectvu	38
	3.4.	Stredisko Europolu pre počítačovú kriminalitu	41
	3.5.	Trestná činnosť v oblasti práv duševného vlastníctva	50
	3.6.	Pašovanie cigariet	52
	3.7.	Falšovanie eura	53
	3.8.	Podvody s DPH	55
	3.9.	Pranie špinavých peňazí a vyhľadávanie majetku	56
	3.10.	Mobilné skupiny organizovanej trestnej činnosti	58
	3.11.	Nezákonné motocyklové gangy	63
	3.12.	Terorizmus	64
4 DOSAH EUROPOLU	**4.**	**Dosah Europolu**	**69**
	4.1.	Orgány presadzovania práva v členských štátoch EÚ	69
	4.2.	Externá spolupráca Europolu	70
	4.3.	Európsky zjazd policajných riaditeľov	71
5 NAPREDOVANIE	**5.**	**Napredovanie**	**73**
	5.1.	Stratégia a ciele	73
	5.2.	Pohľad do budúcna	75
		Príloha: Kriminálne uzly EÚ	**77**
		Počty príslušníkov orgánov presadzujúcich právo v členských krajinách EÚ	**78**

PREDSLOV

Aktivity sietí organizovanej trestnej činnosti sú v súčasnosti zložitejšie, rozmanitejšie a internacionálnejšie, ako kedykoľvek predtým. Teroristov čoraz častejšie inšpirujú udalosti ďaleko od domova a tajne pripravujú útoky namierené za hranice. Organizovaná trestná činnosť prostredníctvom internetu sa bude naďalej rozširovať spolu s rozširovaním širokopásmového internetu a mobilných zariadení a objavia sa noví páchatelia a obete v tých častiach sveta, kde bol prístup k internetu predtým obmedzený. Orgány presadzovania práva na miestnej a celoštátnej úrovni v celej EÚ napriek všetkej snahe, ktorú vynakladajú, nemôžu byť úspešné, ak budú postupovať izolovane. Mnohostranný prístup je nevyhnutný a čoraz viac sa uznáva kľúčová úloha Europolu.

Prehľad o Europole 2011 ([1]) ponúka príležitosť na bilancovanie našich úspechov, ale aj na posúdenie výziev a možností, ktoré sú pred nami. Mám dojem, že rastúcim zapájaním našich partnerov zúčastňujúcich sa na operáciách v kombinácii s rastúcou pozornosťou našich strategických partnerov z radov zainteresovaných strán Europol získava na sile.

Otvorenie nášho nového sídla v Haagu patrí k najvýznamnejším udalostiam roku 2011. Táto fantastická nová budova bola špeciálne postavená s cieľom poskytovať najmodernejšie zariadenia aj pre naše operatívne stredisko, ktoré je zodpovedné za koordináciu výmeny spravodajských informácií s našimi medzinárodnými partnermi v oblasti presadzovania práva. Naše nové zariadenia prešli prvou skutočnou skúškou, keď sme v dôsledku júlových tragických útokov v Nórsku museli rýchlo aktivovať „Sieť prvej reakcie", zvolať expertov na boj proti terorizmu z ôsmich členských štátov EÚ, aby poskytli špecializovanú podporu pri vyšetrovaní v Nórsku.

Toto bol len jeden príklad základnej činnosti Europolu, ktorou je poskytovať orgánom EÚ v oblasti presadzovania práva operatívnu podporu 24 hodín denne a 7 dní v týždni. V roku 2011 sme túto podporu poskytli vo viac než v 13 500 cezhraničných prípadoch, čo je nárast o viac než 17 % oproti roku 2010. Úzka spolupráca s našimi medzinárodnými partnermi v oblasti presadzovania práva prispela k mnohým úspešným operáciám a rozloženiu sietí organizovanej trestnej činnosti, niektoré z nich sa uvádzajú v tomto prehľade.

Prvý európsky zjazd policajných riaditeľov, na ktorom sa zišli ministri, vysokopostavení príslušníci orgánov presadzovania práva, experti a zástupcovia našich partnerských organizácií bol načasovaný tak, aby sa zhodoval s otvorením nášho nového sídla. Po rozsiahlej diskusii sa dohodli spoločné závery a budúce usmernenia pre boj a zabránenie závažnej organizovanej trestnej činnosti a terorizmu v Európe. Úplne sa odrážajú v záveroch a odporúčaniach uvedených v hodnotení hrozby organizovanej trestnej činnosti v EÚ (OCTA). Poskytol sa tým základ pre prvý súbor priorít dohodnutých na základe nového cyklu politík EÚ zameraných na boj proti závažnej medzinárodnej a organizovanej trestnej činnosti, v ktorých Europol plní dôležitú úlohu. V januári 2012 členské štáty EÚ a partnerské agentúry EÚ začnú vykonávať mnohostranné operatívne akčné plány na riešenie týchto prioritných oblastí trestnej činnosti.

Európska komisia plánuje navrhnúť nový právny štatút Europolu založený na článku 88 Lisabonskej zmluvy. Verím, že je to skvelá príležitosť na ďalšie zlepšovanie demokratickej zodpovednosti Europolu a tiež na zvýšenie efektívnosti Europolu ako agentúry. Ako prvý krok práve prebieha nezávislé hodnotenie vykonávania súčasného právneho základu Europolu – rozhodnutia Rady o Europole. Na základe tohto hodnotenia by sa mali získať potrebné poznatky z vykonávania rozhodnutia Rady o Europole a identifikovať ďalšie príležitosti pre zlepšenie práce Europolu.

Bez ohľadu na to, čo prinesie budúcnosť, hlavnou činnosťou Europolu zostáva likvidácia medzinárodných zločineckých a teroristických sietí. Z informácií uvedených v Prehľade o Europole 2011 vyplýva, že sme lepšie ako kedykoľvek predtým pripravení na prekonávanie dnešných výziev v oblasti presadzovania práva, a teda sme lepšie pripravení na to, aby sme im dokázali čeliť aj v budúcnosti.

Rob Wainwright
Riaditeľ Europolu

([1]) Predloženie správy *Prehľad o Europole – Všeobecná správa o činnosti Europolu* sa uskutočňuje v súlade s článkom 37 ods. 10 písm. c) rozhodnutia Rady o Europole. Správa sa predkladá Rade Európskej únie na schválenie a Rada ju postúpi Európskemu parlamentu pre informáciu.

POLIZEI
D-HNWO
POLIZEI

ZHRNUTIE

Úlohou Europolu je podporovať orgány presadzovania práva EÚ poskytnutím platformy na výmenu a analýzu spravodajských informácií o trestnej činnosti s cieľom prispieť k dosiahnutiu bezpečnejšej Európy pre všetkých občanov EÚ.

Každoročný Prehľad o Europole poskytuje širokej komunite zainteresovaných strán Europolu informácie o aktivitách a úspechoch agentúry. Patria k nim informácie o podpore členských štátov a inštitúcií EÚ pri plnení politických cieľov, rozvoji Europolu ako organizácie a čo je najdôležitejšie, o narušovaní aktivít organizovaných zločincov a teroristov.

1. O Europole

Najdôležitejšou udalosťou z organizačného hľadiska roku 2011 bolo presťahovanie do nového sídla. V tejto správe bude zaznamenané sťahovanie zamestnancov Europolu a operácií do novej budovy. Táto rozsiahla operácia zahŕňala starostlivé logistické plánovanie a riadenie, cieľom ktorých bolo zachovať plnú operatívnu kapacitu počas sťahovania. Nové vybavenie a profesionálne zariadenia, ktoré sú k dispozícii, sú v súlade s požiadavkou Europolu byť pokrokovou a aktívnou organizáciou v oblasti technológií a inovácií, ktoré môžu byť dôležité pri presadzovaní práva.

2. Ako Europol funguje

Odborné poznatky v oblasti presadzovania práva

V tejto správe bude vysvetlené, ako v Europole prebieha príprava nových nástrojov na spoluprácu, napr. platforma Europolu pre expertov (EPE), vďaka ktorej vznikajú online platformy pre expertov v takých oblastiach ako ochrana svedkov, únosy a vraždy. Takéto nástroje umožňujú online spoluprácu a výmenu nápadov. V správe sú uvedené aj nové online platformy v ďalších odborných oblastiach, ktoré sa v súčasnej dobe pripravujú.

Sieť poradenských tímov Europolu (EuNAT) zabezpečuje neustále spojenie s orgánmi presadzovania práva na účely okamžitej spolupráce v rámci reakcie na krízové situácie. Tieto tímy pokrývajú oblasti, ako napr. únosy, zaobchádzanie s informátormi, ochrana svedkov a pod. Ďalšie informácie sa uvádzajú v tomto prehľade.

24/7

Operatívne stredisko Europolu funguje 24 hodín denne a 7 dní v týždni a slúži ako centrum výmeny údajov medzi Europolom, členskými štátmi a tretími stranami. V tejto správe sa uvádzajú ďalšie informácie o tomto stredisku a nových priestoroch Europolu na operácie.

Všetky operatívne aj IKT služby Europolu sú členským štátom nepretržite k dispozícii. Okrem toho je k dispozícii aj mobilná kancelária na podporu operácií členských štátov na mieste, ktorá poskytuje živé prepojenie na databázy Europolu a platformy pre expertov.

V roku 2011 došlo k 17 % nárastu v oblasti služieb operatívnej podpory oproti predchádzajúcemu roku. Europol dostal vynikajúcu spätnú väzbu od vyšetrovateľov, ktorých operácie Europol podporoval. Konkrétne informácie a štatistické údaje týkajúce sa operatívnej podpory sa uvádzajú v oddiele 3 tejto správy.

Komunikácie

Najdôležitejšie platformy, prostredníctvom ktorých by sa členské štáty a operační partneri mohli spojiť s Europolom, sú informačný systém Europolu (EIS) a sieťová aplikácia na zabezpečenú výmenu informácií (SIENA). V tomto prehľade sa vysvetľuje, akým spôsobom jednotlivé komunikačné nástroje, ktoré poskytuje Europol, podporujú členské štáty pri plnení ich cieľov v oblasti presadzovania práva.

Analýza

Analytické schopnosti Europolu sa zakladajú na vysoko kvalifikovaných analytikoch využívajúcich najlepšie dostupné technológie, ktoré majú k dispozícii orgány presadzovania práva v rámci celej EÚ a za jej hranicami. Tento prehľad sa vzťahuje na analytický systém Europolu (EAS) a počítačovú forenznú sieť (CFN), ktoré sú hlavnými zložkami súboru nástrojov operatívnych analytikov.

Strategická analýza je tiež základným kameňom prístupu Europolu. K najdôležitejším správam patrí správa o stave a vývoji terorizmu v EÚ (TE-SAT), ktorá poskytuje Európskemu parlamentu a Rade informácie o situácii v oblasti terorizmu, a hodnotenie hrozby organizovanej trestnej činnosti v EÚ (OCTA), ktoré je hlavnou zložkou modelu spravodajských informácií o trestnej činnosti a slúži ako základ pre stanovenie priorít EÚ v oblasti trestnej činnosti. Hodnotenie OCTA vo svojej súčasnej podobe bolo naposledy uverejnené v roku 2011 a začali sa práce na revidovanej metodike na hodnotenie hrozieb závažnej a organizovanej trestnej činnosti (SOCTA) v rámci nového cyklu politík EÚ zameraných na boj proti závažnej a organizovanej trestnej činnosti.

3. Operatívne aktivity Europolu

V priebehu roka 2011 Europol poskytoval podporu orgánom presadzovania práva v celej EÚ v rámci aktivít zameraných

na boj proti trestnej činnosti vo všetkých oblastiach v rámci mandátu Europolu. V kapitole 3 tejto správy sa uvádzajú výsledky a konkrétne informácie o type poskytnutej podpory a výsledku viacerých policajných operácií v rámci Európy a niekedy aj za jej hranicami.

3.1. Drogy

Operatívna podpora Europolu zahŕňa koordináciu a začatie vyšetrovaní trestných činov, ako aj pomoc na mieste poskytovanú orgánom EÚ v oblasti presadzovania práva pri likvidácii nelegálnych výrobní drog a zhromažďovaní dôkazov. Porovnávací systém Europolu pre nelegálne laboratóriá (EILCS) a systém Europolu pre syntetické drogy (ESDS) sú dva nástroje, ktoré sa používajú na tieto operácie a uvádzajú sa v tejto správe. K drogám, ktoré boli zadržané, patril kokaín, amfetamín, kanabis, extáza a heroín.

Významné úspechy operácií boja proti drogám sa podrobnejšie opisujú ďalej v tomto prehľade a zahŕňajú **operáciu De-Bads** (amfetamíny, kanabis, extáza), **operáciu Aigle 35/Vortice Due** (kokaín), **operáciu Salonica** (kokaín a kanabis), **čiastkový projekt Watani** (heroín) a **operáciu Mango** (kanabis a falšovanie eura).

3.2. Obchodovanie s ľuďmi

V roku 2011 Europol aktívne podporil 22 vyšetrovaní obchodovania s ľuďmi na vysokej úrovni. V niektorých z týchto prípadov poskytol operatívnu podporu na mieste prostredníctvom mobilnej kancelárie. Významným príkladom bola **operácia Veerde**, na ktorej sa zúčastnila Česká republika a Spojené kráľovstvo a výsledkom bolo zatknutie 11 osôb.

3.3. Napomáhanie nelegálnemu prisťahovalectvu

V priebehu roka 2011 Europol poskytol podporu v prípade deviatich významných európskych operácií zameraných na zločinecké siete napomáhajúce nelegálnemu prisťahovalectvu. K týmto operáciám patrila **operácia Cestia** (prevádzačstvo štátnych príslušníkov Afganistanu), **operácia Schwarz/White** (štátni príslušníci Vietnamu) a **operácia Truck** (štátni príslušníci Číny). Europol je okrem toho členom dvoch spoločných vyšetrovacích tímov zameraných na napomáhanie nelegálnemu prisťahovalectvu. Ďalšie informácie sa uvádzajú v tomto prehľade.

3.4. Stredisko Europolu pre počítačovú kriminalitu

Stredisko Europolu pre trestnú činnosť s využitím špičkovej technológie, ktoré bolo zriadené v roku 2002, sa rozšírilo, aby sa mohli začleniť odborné poznatky v ďalších špecializovaných oblastiach a v roku 2011 sa vytvorilo **Stredisko Europolu pre počítačovú kriminalitu**. Tento krok umožňuje špecialistom na online trestnú činnosť poskytovať cielenejšie a účinnejšie protiopatrenia v oblasti sexuálneho zneužívania detí, podvodov s platobnými kartami a počítačovej kriminality – v oblastiach trestnej činnosti, v ktorých internet zohráva kľúčovú úlohu. V roku 2011 Europol poskytol podporu v prípade významných operácií proti počítačovej kriminalite **Crossbill** (škodlivý softvér) a **Mariposa II** (botnety mariposa (motýľ)). V oblasti online zneužívania detí Europol poskytol podporu v prípade **operácie Rescue**, úspešnom pokuse o rozloženie celosvetovej siete páchateľov sexuálnych trestných činov na deťoch. Išlo o prípad so značnou publicitou, na ktorom sa podieľalo 14 krajín a vyšetrovania ešte stále prebiehajú. **Operácia Icarus** je ďalšou takouto operáciou, na ktorej sa podieľalo 23 krajín.

3.5. Trestná činnosť v oblasti práv duševného vlastníctva

Europol sa podieľa na podpore, vzdelávaní a zvyšovaní informovanosti členských štátov v oblasti práv duševného vlastníctva. Porušovanie týchto práv sa týka takých oblastí ako falšovanie potravín a pesticídov. V tomto prehľade sa uvádza úspešná **operácia Opson** (10 krajín), ktorá bola zameraná na falšované potraviny a nápoje. **Operácia Leatherface** (Španielsko) sa tiež uskutočnila s podporou Europolu.

3.6. Pašovanie cigariet

Europol poskytuje podporu orgánom presadzovania práva v boji proti nelegálnej výrobe a distribúcii cigariet a tabakových výrobkov, ktoré v dôsledku stratených príjmov stoja EÚ každoročne približne 10 miliárd EUR. Výsledkom **operácie Tsar** (6 krajín) bolo rozloženie veľkej zločineckej siete pašujúcej falšované cigarety z Ukrajiny do Spojeného kráľovstva.

3.7. Falšovanie eura

Europol má mandát na zabránenie falšovaniu peňazí a na boj proti nemu. Na tento účel ponúka celý rad produktov a služieb, ktoré sú opísané v tomto prehľade. **Operácia Gazeta** (Poľsko) viedla k likvidácii jednej z najväčších tlačiarenských dielní na falšovanie v Európe a výsledok **operácie Chipmunk** bol úspechom belgických orgánov. Europol sa podieľal na spoločnom vyšetrovacom tíme **Limón**, ktorý bol zameraný na boj proti falšovaniu eura a skimmingu kariet.

3.8. Podvody s DPH

Odhaduje sa, že podvody s daňou z pridanej hodnoty (DPH) stoja členské štáty EÚ približne 60 miliárd EUR ročne. Podvody typu chýbajúceho obchodníka v rámci Spoločenstva (MTIC) sú formou organizovaného daňového podvodu s cieľom napadnúť systémy DPH členských štátov. Projekt Europolu v oblasti analýzy podvodov typu chýbajúceho obchodníka v rámci Spoločenstva (MTIC) poskytuje jedinú databázu na úrovni EÚ na uchovávanie informácií o tomto jave. V priebehu roka 2011 Europol poskytol podporu **operácii Jacquo** zameranej na podvody s DPH.

3.9. Pranie špinavých peňazí a vyhľadávanie majetku

Organizovaný zločin prináša obrovské nezákonné príjmy a Europol poskytuje podporu členským štátom v oblasti prevencie a boja proti praniu špinavých peňazí, ako aj pri vyhľadávaní majetku z trestnej činnosti. **Operácia Spectre II** bola jednou z operácií, ktorým Europol v roku 2011 poskytol podporu a ktorá sa opisuje v tejto správe.

3.10. Mobilné organizované zločinecké skupiny

Mobilné skupiny organizovanej trestnej činnosti sa v roku 2011 častejšie dostávali do pozornosti verejnosti a primárne sa podieľajú na majetkovej trestnej činnosti a podvodoch. Europol poskytol v roku 2011 podporu členským štátom aj nečlenským štátom EÚ v prípade štyroch cezhraničných operácií namierených proti takýmto skupinám, podrobnejšie informácie o nich sa uvádzajú v tomto prehľade.

3.11. Nezákonné motocyklové gangy

Špecializovaný projekt Europolu Monitor pomáha predchádzať a bojovať proti trestnej činnosti nezákonných motocyklových gangov. Europol podporuje partnerov v oblasti presadzovania práva pri policajnom dohľade nad veľkými podujatiami motorkárov, ako napr. podujatie World Run motocyklového klubu Hells Angels (HAMC) v roku 2011 v meste Laconia (USA).

3.12. Terorizmus

Terorizmus stále predstavuje vážnu hrozbu pre Európsku úniu. V roku 2011 Europol naďalej poskytoval pomoc členským štátom v ich boji proti terorizmu prostredníctvom celého radu produktov a služieb. Podpora je k dispozícii vo forme analýzy a analytických produktov, hodnotenia hrozieb, výmeny informácií a každoročnej správy o stave a vývoji terorizmu v EÚ (TE-SAT), v ktorej sa uvádzajú základné fakty a čísla týkajúce sa zatknutí v EÚ v súvislosti s terorizmom, ako aj nových trendov v teroristickej činnosti.

V tomto prehľade sa uvádzajú ďalšie informácie o Sieti prvej reakcie Europolu, Európskej sieti pre likvidáciu vojenských výbušnín a munície (EEODN) a informačnom systéme EÚ o bombách (EBDS). K ďalším špecializovaným oblastiam patrí program sledovania financovania terorizmu (TFTP) a kontrola internetu (Check the Web).

4. Dosah Europolu

Europol má živé spojenie 24 hodín denne a 7 dní v týždni s národnými jednotkami Europolu v 27 členských štátoch EÚ a organizuje pravidelné podujatia na zvyšovanie informovanosti a vzdelávacie akcie, putovné akcie (road show) a semináre na rozširovanie poznatkov o jeho službách a odborných poznatkoch.

Europol okrem toho externe spolupracuje s 18 krajinami mimo EÚ, deviatimi orgánmi a agentúrami EÚ a tromi ďalšími medzinárodnými organizáciami (všetky sú uvedené v tejto správe). Spolupráca s Interpolom a agentúrami EÚ, ako napr. Eurojust, CEPOL a Frontex, významne rozširuje celkový dosah Europolu.

5. Napredovanie

Stratégia Europolu na obdobie rokov 2010 – 2014 bude ďalej referenčným rámcom pre každodenné činnosti s cieľom zabezpečiť najlepšiu podporu pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva EÚ.

Europol sa rozhodnejšie zapája do realizácie vnútornej bezpečnostnej politiky EÚ na základe zmien, ktoré priniesla Lisabonská zmluva, nového právneho postavenia Europolu ako agentúry EÚ od roku 2010, ale aj vďaka vlastnej stratégii a zlepšeným schopnostiam agentúry.

V roku 2011 sa pod dohľadom správnej rady začalo hodnotenie vykonávania rozhodnutia Rady o Europole a činností Europolu. Toto hodnotenie po dokončení v roku 2012 prispeje k príprave posúdenia vplyvu zo strany Európskej komisie a napokon k návrhu budúceho nariadenia o Europole, ktorým sa nahradí rozhodnutie Rady.

Bez ohľadu na tieto nové možnosti postupu prvoradým cieľom Europolu zostáva naďalej poskytovanie podpory orgánom EÚ v oblasti presadzovania práva, likvidácia a rozloženie skupín páchajúcich závažnú organizovanú trestnú činnosť a teroristických skupín. Orgány presadzovania práva ako celok však potrebujú pokračovať v inovácii nástrojov, taktík a postupov, aby držali krok s globálnym vývojom a boli pred zločincami o krok vpred.

Vzhľadom na čoraz väčšiu sofistikovanosť trestnej činnosti miestne alebo dokonca celoštátne úsilie v boji proti medzinárodnej organizovanej trestnej činnosti a terorizmu môže byť len čiastočne úspešné. Spolu s členskými štátmi EÚ a partnerskými organizáciami však Europol môže zohrávať stále významnejšiu úlohu pri zabezpečovaní vnútornej bezpečnosti EÚ.

Silnejší Europol znamená lepšiu úspešnosť pri vyšetrovaniach a lepšiu ochranu občanov EÚ proti hrozbám závažnej medzinárodnej trestnej činnosti a terorizmu.

1. júla 2011, Jej veličenstvo holandská kráľovná Beatrix oficiálne otvorila nové sídlo Europolu v Haagu

1

EUROPOLE

1.1. Poslanie, vízia a priority

Poslaním Europolu ako agentúry presadzovania práva únie je podporovať členské štáty pri predchádzaní všetkým formám závažnej medzinárodnej trestnej činnosti a terorizmu a v boji proti nim. Jeho úlohou je prispievať k bezpečnejšej Európe v prospech všetkých občanov EÚ poskytovaním podpory orgánom EÚ v oblasti presadzovania práva prostredníctvom výmeny a analýzy spravodajských informácií o trestnej činnosti.

Veľké zločinecké a teroristické siete sú významnou hrozbou pre vnútornú bezpečnosť EÚ a bezpečnosť a životy jej obyvateľov. Najväčšie bezpečnostné hrozby predstavujú terorizmus, medzinárodný obchod s drogami, obchodovanie s ľuďmi, falšovanie výrobkov, eura a platobných kariet, podvody, korupcia a pranie špinavých peňazí, ako aj ďalšie aktivity spojené s prítomnosťou skupín organizovanej trestnej činnosti v ekonomike. Rastie aj nové nebezpečenstvo v podobe počítačovej kriminality, podvodov s DPH a iných sofistikovaných trestných činov, pri ktorých sa zneužívajú moderné technológie a slobody, ktoré ponúka vnútorný trh EÚ. Mnohé z nich Rada ministrov EÚ vyhlásila za prioritné oblasti a Europol je priekopníkom v oblasti nových reakcií na tieto nebezpečenstvá.

Víziou Europolu je prispieť k väčšej bezpečnosti v Európe poskytovaním najlepšej možnej podpory orgánom presadzovania práva v členských štátoch EÚ. Tento cieľ dosiahne tým, že Európskej únii bude poskytovať rad jedinečných operatívnych služieb a bude sa rozvíjať ako:

- centrum podpory pre operácie v oblasti presadzovania práva;
- hlavná centrála informácií o trestnej činnosti a
- hlavné stredisko odborných poznatkov v oblasti presadzovania práva.

Rovnako ako sledovanie priorít cyklu politík EÚ aj stratégia vnútornej bezpečnosti EÚ predstavuje pre Europol zásadný dokument formujúci dlhodobú politiku EÚ v oblasti presadzovania práva. Stratégia vnútornej bezpečnosti mapuje rôzne aspekty európskej vnútornej bezpečnostnej politiky a poskytuje strategické usmernenia pre činnosť. Stratégia bola doplnená oznámením Európskej komisie ([1]), s cieľom podporiť vykonávanie stratégie. Identifikovaných je v ňom päť cieľov v oblasti bezpečnosti. Mandát Europolu sa vo

([1]) Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade „Stratégia vnútornej bezpečnosti EÚ: päť krokov k bezpečnejšej Európe“, KOM(2010) 673 v konečnom znení.

veľkej miere vzťahuje na tri z nich, a to rozloženie zločineckých sietí, predchádzanie terorizmu a bezpečnosť v kybernetickom priestore ([2]). Akcie na splnenie týchto cieľov, ktoré navrhla Komisia, odrážajú osvedčené oblasti odborných znalostí Europolu. Tieto dva dokumenty umožňujú Europolu zohrávať dôležitú úlohu pri realizácii a poskytujú významnú príležitosť na ďalší rozvoj v najbližších rokoch za pomoci policajnej práce vychádzajúcej zo spravodajských informácií, ktorá predstavuje jeden zo základných konceptov.

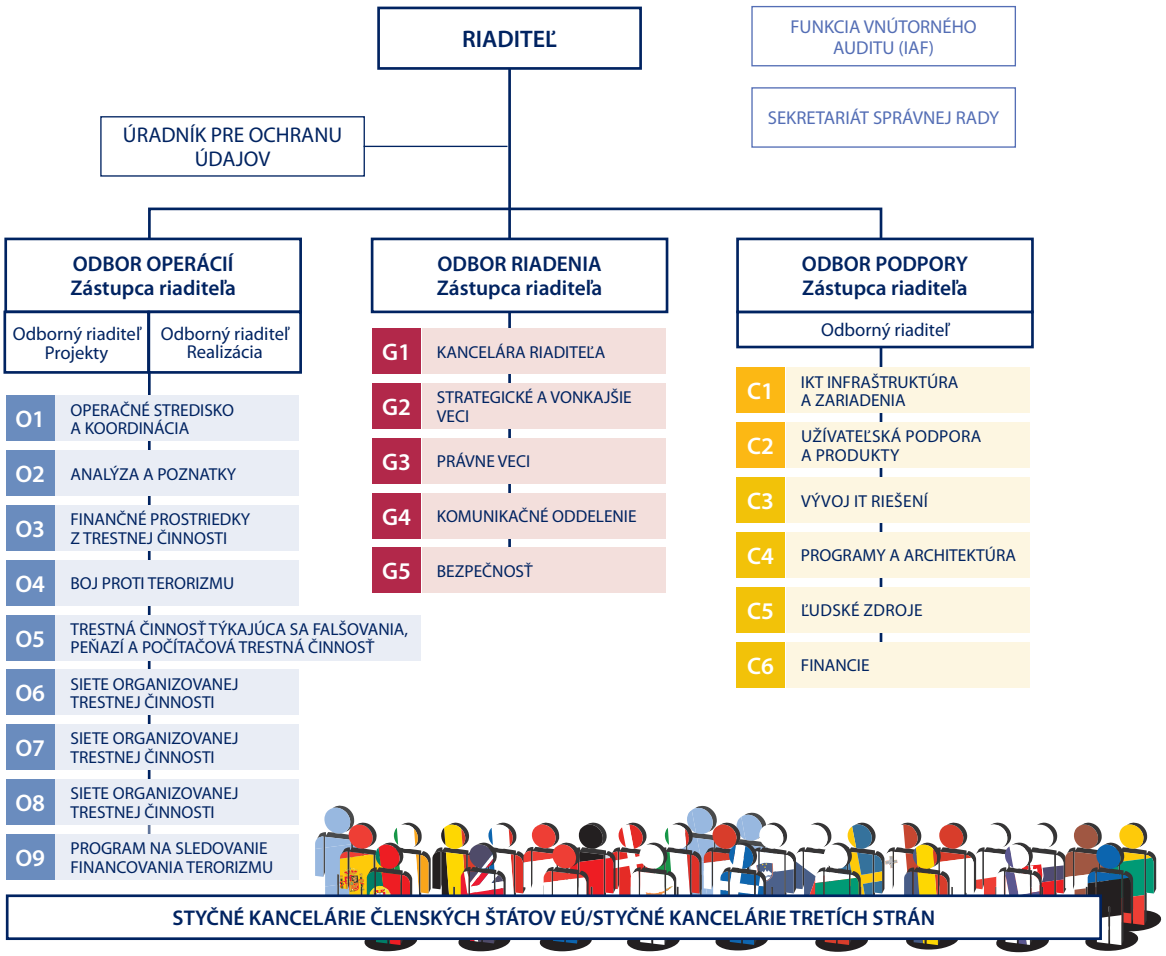
Europol spoločne s agentúrou Frontex a Eurojust prispel k vyhotoveniu prvého výročného prehľadu o vykonávaní stratégie vnútornej bezpečnosti, ktorý bol predložený v novembri 2011.

1.2. Zdroje

Europol využíva svoje jedinečné schopnosti v oblasti informácií a odborné znalosti 777 zamestnancov vrátane 92 analytikov na identifikovanie a sledovanie najnebezpečnejších zločineckých a teroristických sietí v Európe. Orgánom presadzovania práva zastúpeným v Europole 145 styčnými dôstojníkmi Europolu pracujúcimi v spojení s operatívnym servisným strediskom s nepretržitou prevádzkou a vysokou úrovňou zabezpečenia a s jeho zabezpečenými databázami sa úspešne podarilo rozložiť mnohé zločinecké a teroristické siete, zatknúť tisíce nebezpečných páchateľov, získať späť milióny eur a zachrániť stovky obetí trestnej činnosti vrátane zneužívaných detí, ktoré boli predmetom obchodovania.

Europol je financovaný z rozpočtu EÚ. O rozpočte Europolu rozhoduje Rada Európskej únie a Európsky parlament na základe návrhov zo strany Európskej komisie a správnej

Organizačná schéma 2011

([2]) Ako sa podrobne uvádza v prílohe k rozhodnutiu Rady zo 6. apríla 2009 o zriadení Európskeho policajného úradu (Europol) (2009/371/JHA).

ZÁKLADNÉ ÚDAJE O EUROPOLE (2011)

Ústredie ▶
Haag, Holandsko

Zamestnanci ▶
777 zamestnancov v ústredí
vrátane
145 styčných dôstojníkov Europolu

Rozpočet ▶
84,8 milióna EUR

Poskytovanie služieb pre ▶
27 členských štátov EÚ, 500 miliónov občanov EÚ

Poskytovanie podpory ▶
13 697 prípadov cezhraničných vyšetrovaní v oblasti presadzovania práva

rady Europolu. V roku 2011 rozpočet Europolu bol vo výške 84,8 milióna EUR.

1.3. Nové sídlo Europolu

Jej Veličenstvo holandská kráľovná Beatrix 1. júla 2011 oficiálne otvorila nové sídlo Europolu v Haagu. Na slávnostnom otvorení sa zúčastnili stovky vysokopostavených príslušníkov orgánov presadzovania práva, významných osobností a vysokých funkcionárov spolu so zamestnancami Europolu a ďalšími pozvanými hosťami.

Kráľovná Beatrix odhalila pamätnú dosku na počesť oficiálneho otvorenia a zúčastnila sa prehliadky nových priestorov v sprievode riaditeľa Europolu Roba Wainwrighta a navštívila protidrogové laboratórium a jednotku počítačovej kriminality.

Nové sídlo sa nachádza v medzinárodnej zóne Haagu a susedí s Medzinárodným trestným tribunálom OSN pre bývalú Juhosláviu a Organizáciou pre zákaz chemických zbraní. Výstavbu budovy s rozlohou 32 000 m2 zadala holandská agentúra pre vládne budovy a navrhla ju spoločnosť Quist Architects Wintermans.

Vybavenie a najmodernejšie zariadenia v našich nových priestoroch zodpovedajú ambícii Europolu byť modernou a dynamickou organizáciou zriadenou s cieľom pomáhať a slúžiť občanom EÚ prostredníctvom poskytovania podpory našim partnerom v oblasti presadzovania práva.

Európsky pamätník zápasu o presadzovanie práva

Na počesť príslušníkov orgánov presadzovania práva, ktorí zahynuli pri výkone svojich povinností, bol v Europole v roku 2011 zriadený nový Európsky pamätník zápasu o presadzovanie práva.

Oceľovú sochu umiestnenú na význačnom mieste v našom novom sídle vytvorila maďarská umelkyňa Apolka Erős a maďarská národná polícia ju darovala Europolu počas maďarského predsedníctva Rady EÚ.

Pomník bol slávnostne odhalený počas Európskeho zjazdu policajných riaditeľov, ktorý organizoval Europol, a po odhalení nasledovala minúta ticha za účasti približne 250 policajných riaditeľov a prítomných vysokopostavených príslušníkov orgánov presadzovania práva z celej Európy a zamestnancov Europolu.

2

AKO EUROPOL FUNGUJE

Medzinárodné zločinecké a teroristické skupiny pôsobia po celom svete, pričom využívajú najnovšie technológie. V záujme zabezpečenia účinnej a koordinovanej reakcie musí byť Europol rovnako flexibilný a inovatívny, a je potrebné, aby používal najnovšie metódy a nástroje. Europol udržiava najmodernejšie databázy a komunikačné kanály, ktoré ponúkajú rýchle a bezpečné zariadenia na uchovávanie, vyhľadávanie, vizualizáciu, analýzu a spájanie najdôležitejších informácií. Zhromažďovanie, analýza a šírenie týchto informácií zahŕňa výmenu veľkého množstva osobných údajov. Pri plnení týchto úloh Europol dodržiava najvyššiu úroveň ochrany a bezpečnosti údajov.

Všetky databázy a služby Europolu sú dostupné 24 hodín denne a sedem dní v týždni. Na žiadosť členského štátu takisto vysielame expertov a sprístupňujeme naše služby prostredníctvom mobilnej kancelárie, ktorá dokáže vykonávať operatívnu činnosť na mieste.

Operačné stredisko Europolu funguje 24 hodín denne a 7 dní v týždni a je všeobecným miestom pre výmenu údajov medzi Europolom, členskými štátmi a tretími stranami. Operatívne stredisko vykonáva päť hlavných funkcií:

- Centralizovaná služba krížovej kontroly: uskutočňuje rýchlu krížovú kontrolu prichádzajúcich údajov oproti všetkým existujúcim údajom. Operatívne informácie sú spracovávané v systéme Europolu za použitia analytických pracovných súborov (AWF), ktoré sú zamerané na danú oblasť trestnej činnosti. V prípade existencie pozitívnych lustrácií sa tieto informácie usporiadajú do jednej analytickej správy a poskytujúcej strane sa poskytne rýchla spätná väzba s poukázaním na súvislosti tak, aby sa dali identifikovať nové trendy a vývoj na kriminálnej scéne EÚ. Asi jedna štvrtina operatívnych žiadostí zaslaných Europolu už zahŕňa operatívne stredisko.
- V operačnom stredisku sa môžu niektoré údaje určitý čas uchovávať s cieľom zistiť, či takéto údaje sú relevantné pre úlohy Europolu a či sa môžu zahrnúť do informačného systému Europolu alebo analytických pracovných súborov.
- Analýza podpory v „tematických“ prípadoch: prípady a údaje, ktoré sa týkajú viacerých existujúcich projektov analýz, môže Europol teraz rýchlo analyzovať.
- Komunikácia s tretími stranami: Operatívne stredisko spracováva všetky výmeny informácií s tretími stranami a zabezpečuje, aby údaje boli postúpené správnym projektom na ďalšie spracovanie a aby pôvodný poskytovateľ dostal včasnú a presnú odpoveď.
- Podpora významných podujatí v oblasti policajnej práce: Operatívne stredisko koordinuje podporu, ktorú Europol môže poskytovať v prípade významných podujatí

v oblasti policajnej práce, t. j. významné medzinárodné športové, ekonomické, politické alebo kultúrne zhromaždenia, ktoré predstavujú cieľ alebo príležitosť pre trestnú činnosť a terorizmus. V roku 2011 sa to týkalo podpory v súvislosti s takými podujatiami ako Majstrovstvá sveta v ľadovom hokeji na Slovensku, EuroBasket v Litve pri príprave na nadchádzajúce majstrovstvá Európy vo futbale UEFA EURO 2012 v Poľsku a na Ukrajine a na Olympijské hry v Londýne.

Nové priestory pre operácie

Iba dva týždne po 1. júni, keď sa zamestnanci presťahovali do nového sídla Europolu, bol koordinačnému centru pre operáciu Truck poskytnutý jeden z nových priestorov pre operácie. Operácia bola zameraná na čínsku sieť podieľajúcu sa na napomáhaní nelegálnemu prisťahovalectvu do Spojeného kráľovstva. Príslušníci z Francúzska, Portugalska a Eurojustu sa pripojili k zamestnancom Europolu v úplne novom pracovnom prostredí, jednom z troch špeciálne vybudovaných priestorov s väčšou kapacitou pre operácie, čo Europolu umožňuje poskytnúť priestory na uskutočňovanie operácií a poskytovanie inej operatívnej podpory.

Počas operácie bolo vo Francúzsku zatknutých šesť osôb a v Portugalsku boli prehľadané budovy, získali sa cenné dôkazy a zatknutých bolo ďalších šesť osôb. Zadržané boli doklady, peniaze, bankové výpisy, mobilné telefóny a ďalšie podporné dôkazy.

V priestoroch Europolu pre operácie sa následne uskutočnili ďalšie operácie. Najambicióznejšou operáciou doteraz bola asi operácia Night Clone pod vedením Talianska a s podporou Bulharska, Poľska, Španielska a USA. Táto operácia bola zameraná na skupinu organizovanej trestnej činnosti so základňou v Bulharsku, ktorá však pôsobila po celom svete a bola zodpovedná za podvody v hodnote približne 50 miliónov EUR.

Europol 6. júla poskytol priestory veliteľskému tímu pre deň uskutočnenia akcie, na ktorej sa zúčastnilo vyše 200 policajtov nasadených po celej Európe. Zamestnanci Europolu vybavení mobilnou kanceláriou Europolu boli prítomní v Bulharsku, aby uľahčili rýchlu a bezpečnú výmenu spravodajských informácií. Počas dňa uskutočnenia akcie **bulharské orgány zatkli podozrivých páchateľov, prehľadali vozidlá a domy a získali dôkazy**. Zatknutých bolo viac než 60 osôb a skupina organizovanej trestnej činnosti, ktorá pôsobila po celej Európe, Amerike a Afrike, bola rozložená.

▼ *Národné jednotky Europolu sú prostredníkom medzi Europolom a orgánmi presadzujúcimi právo v EÚ*

2.1. Národné jednotky Europolu (ENU)

Každý členský štát EÚ má špeciálnu národnú jednotku Europolu (ENU), ktorá je styčným orgánom medzi Europolom a príslušnými orgánmi členských štátov EÚ. Vedúci pracovníci národných jednotiek Europolu (HENU) sa pravidelne stretávajú, aby poskytli Europolu a správnej rade Europolu informácie týkajúce sa operatívnych záležitostí a ďalších oblastí.

Každá národná jednotka Europolu vysiela aspoň jedného styčného dôstojníka do Europolu, ktorý pracuje v našom sídle vo svojej styčnej kancelárii. Styčné kancelárie sú súčasťou svojich národných jednotiek a zastupujú záujmy svojej krajiny v Europole v súlade s vnútroštátnym právom vysielajúceho členského štátu.

Styční dôstojníci členských štátov zabezpečujú živé spojenie medzi sídlom Europolu v Haagu a 27 národnými jednotkami Europolu v hlavných mestách členských štátov. Táto jedinečná sieť 145 styčných dôstojníkov zohráva dôležitú úlohu v každodenných činnostiach v oblasti presadzovania práva tým, že umožňuje výmenu informácií a poskytuje podporu a koordináciu prebiehajúcich vyšetrovaní.

Europol poskytuje priestory aj styčným dôstojníkom z 10 nečlenských krajín EÚ a organizácií, ktoré spolupracujú s Europolom na základe dohôd o spolupráci ([1]).

Túto sieť podporujú zabezpečené komunikačné kanály, ktoré poskytuje Europol. Okrem toho Europol vyslal dvoch styčných dôstojníkov do Washingtonu DC a jedného do sídla Interpolu v Lyone.

2.2. Správna rada Europolu

Správna rada Europolu poskytuje strategické vedenie a dohliada na činnosť riaditeľa a na plnenie úloh Europolu. Pozostáva z jedného vysoko postaveného zástupcu z každého členského štátu a Európskej komisie. Rozhodnutia prijíma dvojtretinovou väčšinou hlasov, pričom každý člen má jeden hlas.

Správna rada sa stretáva niekoľkokrát do roka, aby rokovala o širokom okruhu otázok, ktoré sa týkajú súčasných aktivít Europolu a budúceho vývoja. Správna rada Europolu prijíma každý rok konečný rozpočet, pracovný program budúcich aktivít a túto všeobecnú správu o aktivitách, ktoré sa uskutočnili v predchádzajúcom roku, pričom všetky tieto materiály sa predkladajú Rade na schválenie a potom Európskemu parlamentu pre informáciu.

2.3. Zabezpečená komunikačná infraštruktúra

Na podporu svojich operácií a poskytovanie čoraz väčšieho rozsahu operatívnych a strategických služieb členským štátom, krajinám mimo EÚ a tretím stranám Europol neustále udržiava a rozvíja technicky vyspelé, spoľahlivé, účinné a zabezpečené telekomunikačné infraštruktúry.

Základom tejto infraštruktúry je zabezpečená sieť Europolu, ktorá spája orgány presadzovania práva vo všetkých členských štátoch a čoraz väčšom počte krajín mimo EÚ a tretích strán, s ktorými má Europol dohodu o spolupráci. V roku 2011 boli vytvorené nové zabezpečené prepojenia v rámci siete s Interpolom, Kolumbiou a Švajčiarskom.

Zabezpečenie infraštruktúry siete je prvoradým záujmom Europolu, pretože technicky vyspelé zabezpečenie je základom pre udržanie dôvery všetkých strán, ktoré si cez Europol vymieňajú informácie a spravodajské informácie.

2.4. Informačný systém Europolu (EIS)

Hlavným cieľom informačného systému Europolu (EIS) je slúžiť ako referenčný systém pre trestné činy, osoby podieľajúce sa na nich a iné súvisiace údaje na podporu členských štátov, Europolu a partnerov, s ktorými spolupracuje v ich boji proti organizovanej trestnej činnosti, terorizmu a iným formám závažnej trestnej činnosti.

Väčšinu údajov do informačného systému Europolu (EIS) poskytlo Nemecko, potom Belgicko, Francúzsko, Španielsko a Europol (za tretie strany). Potrebné je poznamenať, že prevažná väčšina údajov v informačnom systéme Europolu sa vkladá prostredníctvom automatizovaných systémov vkladania údajov. V roku 2011 sa metóda zberu údajov členských štátov zmenila, zameranie sa presunulo skôr na objekty, v prípade ktorých možno uplatniť krížovú kontrolu (napr. osoby, komunikačné prostriedky, dopravné prostriedky). Táto zmena, ktorá sa prejavila aj v aktualizovaných správach o kvalite údajov, zlepšila celkovú kvalitu obsahu informačného systému Europolu. Ako príklad by mohlo slúžiť

([1]) Albánsko, Austrália, Chorvátsko, Island, Kanada, Kolumbia, Nórsko, Švajčiarsko, Interpol a tieto orgány USA v oblasti presadzovania práva: Úrad pre alkohol, tabak, zbrane a výbušniny (ATF); Úrad pre drogovú trestnú činnosť (DEA), Tajná služba (USSS), Federálny úrad pre vyšetrovanie (FBI), úrad USA pre presadzovanie imigračného a colného práva (ICE) a Daňový úrad (IRS).

INFORMAČNÝ SYSTÉM EUROPOLU (EIS) (DECEMBER 2011)

Obsah ▶ 183 240 objektov
41 193 subjektov „osôb“
Nárast o 5 % od roku 2010

Hlavné oblasti trestnej činnosti ▶ Obchodovanie s drogami,
25 % všetkých objektov
Obchodovanie s ľuďmi,
23 %
Falšovanie peňazí,
18 %
Lúpež,
10 %
Podvod a podvodné konanie,
5 %

Využitie ▶ 111 110 vyhľadávaní sa uskutočnilo v rámci systému v roku 2011

vloženie veľkého súboru údajov Spojeného kráľovstva v auguste 2011, výsledkom ktorého bol pomerne vysoký počet pozitívnych lustrácií (1 pozitívna lustrácia na 200 objektov).

V roku 2011 bola vyvinutá nová verzia informačného systému Europolu. Najdôležitejšou vlastnosťou je možnosť vyhľadávania „pozitívna lustrácia/žiadna lustrácia" pre určené príslušné orgány. Po prvýkrát sa teraz prístup k informačnému systému Europolu môže okrem národných jednotiek Europolu členských štátov poskytnúť príslušníkom orgánov presadzovania práva pôsobiacim v prednej línii.

Okrem toho sa pokročilo v podpore poskytovanej členským štátom pri zavádzaní automatizovaných systémov vkladania údajov. V roku 2011 Litva zaviedla svoj automatický systém vkladania údajov, čím sa zvýšil celkový počet členských štátov schopných automaticky vkladať údaje do systémov Europolu na 13. Na zavedenie tohto nástroja sa pripravujú viaceré ďalšie krajiny.

Významné zlepšenie sa dosiahlo aj v oblasti interoperability základných systémov riadenia informácií. V októbri 2011 bola zavedená nová funkcia manažér spojení Europolu (Europol Links Manager (ELM)). V rámci obmedzení právneho rámca Europolu umožňuje automatické krížové kontroly analytických pracovných súborov, 10.4 archívu, informačného systému Europolu a databázy Enhanced Risk Entities Solution (ERES). Posledne menovaná databáza je archívom obsahujúcim údaje z otvorených zdrojov, ktoré Europol zakúpil od komerčného poskytovateľa spravodajských informácií. V porovnaní s predchádzajúcou organizáciou krížovej kontroly ELM rozširuje výber dátových zdrojov, zlepšuje ich použiteľnosť a flexibilitu a rieši viaceré dôležité otázky ochrany údajov.

POLÍCIA MESTA LONDÝN, OPERÁCIA THEO

Operácia Theo sa začala v marci 2011 s cieľom bojovať proti nárastu trestnej činnosti v Londýne spojenej s bankomatmi (ATM). Operácia bola zanedlho úspešná, osoby boli včas zatknuté a zadržané bolo aj zariadenie používané na manipuláciu s bankomatmi.

Avšak s pokračovaním operácie Theo, aj keď trochu rozporuplným, pokračovali aj útoky – noc čo noc na rôznych miestach počas nasledujúcich troch týždňov, čo viedlo k zatknutiu a obvineniu dovedna 29 rumunských štátnych príslušníkov. Súčasťou postupu v prípade každého podozrivého, ktorý bol vyšetrovaný, bolo skontrolovať jeho údaje vo viacerých databázach vrátane informačného systému Europolu, na používanie ktorého bola mestská polícia nedávno vyškolená.

Čoskoro sa ukázalo, že toto školenie sa oplatilo, lebo sa zistilo, že traja zo zadržaných počas operácie Theo boli menovite uvedení v informačnom systéme Europolu. Predmetom záujmu boli na základe podobných trestných činov v iných európskych krajinách a jedna osoba bola podozrivá aj z účasti na obchodovaní s ľuďmi na účely prostitúcie a ďalšia z trestných činov lúpeže vo viacerých krajinách. Všetci boli členmi medzinárodných skupín organizovanej trestnej činnosti.

Spravodajské informácie získané z informačného systému Europolu boli veľmi užitočné pre operatívne tímy a umožnili prokuratúre vypracovať presvedčivé návrhy na vzatie týchto subjektov do väzby. Schopnosť informačného systému Europolu poskytovať kvalitné spravodajské informácie a zároveň poskytnúť písomnú správu, ako aj obrazový diagram umožnil príslušníkom lepšie pochopiť a určiť väzby na spolupáchateľov a ďalšiu trestnú činnosť.

Polícia mesta Londýn teraz preveruje v informačnom systéme Europolu všetkých európskych občanov, ktorých polícia zadržala. Od uskutočnenia operácie Theo bola polícia úspešná v mnohých ďalších prípadoch, ktoré by nevedela odhaliť, keby neabsolvovala školenie a nemala prístup k tomuto systému.

Informácie poskytla polícia mesta Londýn.

Manipulačné kódy

Manipulačné kódy sú prostriedky na ochranu zdroja informácií. Tieto kódy zaisťujú bezpečnosť informácií a ich bezpečné a adekvátne spracovanie v súlade s prianím vlastníka týchto informácií a pri úplnom zohľadnení vnútroštátnych právnych predpisov členských štátov. Manipulačné kódy spracovania označujú, čo sa môže urobiť s danou informáciou a kto k nej má prístup v budúcnosti.

2.5. Sieťová aplikácia na zabezpečenú výmenu informácií (SIENA)

Sieťová aplikácia na zabezpečenú výmenu informácií (SIENA) je nástrojom ďalšej generácie určeným na umožnenie rýchlej, zabezpečenej a užívateľsky prístupnej komunikácie a výmeny operatívnych a strategických informácií o trestnej činnosti a spravodajských informácií medzi Europolom, členskými štátmi a tretími stranami, ktoré majú s Europolom dohodu o spolupráci.

V návrhu a funkčnosti aplikácie SIENA sa značný dôraz kládol na ochranu údajov a dôvernosť s cieľom zabezpečiť súlad so všetkými právnymi požiadavkami. Rovnako sa veľmi veľká dôležitosť prikladá zabezpečeniu a boli prijaté všetky potrebné opatrenia na umožnenie zabezpečenej výmeny tajných informácií. Okrem toho sa zohľadnili najlepšie postupy v oblasti výmeny informácií v oblasti presadzovania práva, ako aj spoľahlivosť a využitie manipulačných a hodnotiacich kódov, ktoré špecifikujú podmienky používania. V roku 2011:

- Aplikácia SIENA bola zavedená u týchto partnerov, s ktorými sú uzavreté operatívne dohody: Austrália, Chorvátsko, Island a Nórsko.
- V súvislosti s Európskym paktom proti drogám bol Europol poverený, aby sprístupnil aplikáciu SIENA regionálnym platformám v západnej Afrike. Pripravili sa príslušné riešenia a regionálne platformy v Akkre (Ghana) a Dakare (Senegal) teraz majú k dispozícii zariadenia diaľkového prístupu aplikácie SIENA. Aplikácia SIENA bola sprístupnená aj na výmenu informácií s misiou EÚ na podporu právneho štátu v Kosove (EULEX).
- Aplikácia SIENA bola upravená s cieľom podporovať sledovanie vyhľadávaní v informačnom systéme Europolu (EIS) určenými príslušnými orgánmi. V súčasnosti je zavedené aj automatizované vkladanie príspevkov

VÝMENA INFORMÁCIÍ PROSTREDNÍCTVOM APLIKÁCIE SIENA V ROKU 2011

13 697 nových prípadov bolo začatých
Mesačný priemer: **1 141**
(Nárast o **17 %** oproti roku 2010)

30 % nových prípadov sa týkalo drog, nasledujú podvody a podvodné konanie **(14 %)**, terorizmus **(10 %)**, falšovanie peňazí **(9 %)** a lúpež **(9 %)**

330 633 operačných správ bolo spracovaných medzi členskými štátmi, Europolom a tretími stranami
Mesačný priemer: **27 553**

103 príslušných orgánov bolo nakonfigurovaných v aplikácii SIENA na žiadosť členských štátov, čo je spolu **287 príslušných orgánov**

do analytického systému Europolu (EAS), ktoré pomáha hlavne šetriť čas analytikom Europolu a prináša aj dôležité zlepšenie v oblasti zabezpečenia.

- Aplikácia SIENA bola tiež upravená tak, aby sa mohla rozšíriť spolupracujúcim partnerom so strategickými dohodami, ako napr. Albánsku, Bosne a Hercegovine, Čiernej Hore, Srbsku a Turecku.
- V roku 2012 sa uskutočnili prípravy na rozšírenie prístupu týchto krajín k aplikácii SIENA vrátane školenia a rozširovaní zabezpečenej siete. Pokračujú prípravy aj na pripojenie Švajčiarska v roku 2012.

Okrem toho prebiehajú práce na pripojenie aplikácie SIENA priamo k vnútroštátnym systémom správy prípadov, policajti tak budú môcť používať jeden systém pre vnútroštátne prípady a aj pre prípady, ktoré si vyžadujú medzinárodnú komunikáciu.

2.6. Analýza trestnej činnosti

2.6.1. Operatívna analýza

Analýza je základom všetkých moderných aktivít v oblasti presadzovania práva založených na spravodajských informáciách a je nevyhnutná pre všetky činnosti Europolu. Naše analytické schopnosti sú založené na moderných technológiách prispôsobených potrebám v oblasti presadzovania práva. Analytici zamestnaní v Europole používajú najmodernejšie metodiky a techniky, ktoré im pomáhajú identifikovať chýbajúce spojenia pri cezhraničných vyšetrovaniach EÚ. Pracujú s analytickými pracovnými súbormi zameranými na subjekt, aby mohli poskytovať informácie o prebiehajúcich operáciách v členských štátoch EÚ. Tieto informácie majú často zásadný význam pre mnohé medzinárodné vyšetrovania.

Systém analýzy Europolu (EAS) je operačný informačný systém uchovávajúci údaje, ktoré poslali zainteresované strany Europolu.

Jednotlivé zložky systému ponúkajú tieto výhody:

- centralizácia a riadenie informácií;
- analytické spôsobilosti prostredníctvom širokej škály nástrojov na analýzu.

Europol priebežne vyhodnocuje svoje analytické schopnosti a technológie s cieľom zabezpečiť čo najlepšiu technickú podporu pre prácu analytikov Europolu.

2.6.2. Strategická analýza

Strategická analýza je ďalším dôležitým aspektom analytických aktivít Europolu. Vďaka produktom strategickej analýzy, ako napr. OCTA, ROCTA, OCTA-WA a TE-SAT ([2]), je možné poskytovať väčšiu podporu subjektom prijímajúcim rozhodnutia na základe identifikácie konkrétnych priorít v zložitej oblasti organizovanej trestnej činnosti a terorizmu. Vychádzajúc z politických usmernení si príslušníci orgánov presadzovania práva môžu potom svoju operatívnu prácu prispôsobiť príslušne pre celoštátnu, regionálnu a miestnu úroveň. Môžu tiež využiť existujúce regionálne mechanizmy

([2]) Hodnotenie hrozieb organizovanej trestnej činnosti (OCTA), Hodnotenie hrozieb ruskej organizovanej trestnej činnosti (ROCTA), hodnotenie hrozieb organizovanej trestnej v západnej Afrike (OCTA-WA), Správa EÚ o situácii v oblasti terorizmu a trendoch (TE-SAT).

Počítačová forenzná sieť (CFN)

Europol je tesne pred ukončením zavádzania najmodernejšieho zariadenia na extrakciu a analýzu informácií o trestnej činnosti z digitalizovaných údajov – počítačovej forenznej siete.

Schopnosť efektívne nachádzať relevantné informácie z obrovského množstva počítačových údajov pri zachovaní ich súdnej právoplatnosti sa stáva kľúčovým nástrojom v boji proti trestnej činnosti.

Vďaka tomuto novému technickému riešeniu Europol teraz môže na základe výrazného zvýšenia množstva údajov, ktoré možno získať, poskytovať kvalitné služby európskym orgánom presadzovania práva, ktoré identifikujú a spracovávajú tieto informácie.

Táto centrálne poskytovaná služba je doplnená o možnosť podpory na základe lokálneho nasadenia odborne riadeného mobilného súboru nástrojov v oblasti forenzných počítačových údajov. Počítačová forenzná sieť vytvára spoľahlivú technickú platformu pre aktivity, ktoré vykonáva stredisko Europolu pre počítačovú trestnú činnosť.

Publikované správy TE-SAT a OCTA

spolupráce podporované Europolom, napr. Pracovná skupina Baltského mora ([3]).

Na základe Lisabonskej zmluvy neustále rastie význam komplexného hodnotenia hrozieb, a tak sa Europol stáva významným prispievateľom k procesu tvorby politík.

Správa EÚ o situácii v oblasti terorizmu a trendoch (TE-SAT)

V roku 2011 Europol vydal svoju piatu výročnú správu o stave a vývoji terorizmu v EÚ (TE-SAT). Od roku 2007 sa prostredníctvom správy TE-SAT poskytujú Európskemu parlamentu a Rade informácie o fenoméne terorizmu v EÚ z hľadiska oblasti presadzovania práva.

Správa TE-SAT je verejný dokument založený na informáciách, ktoré poskytli členské i nečlenské krajiny EÚ a partnerské organizácie, ako napr. Eurojust, SitCen a Interpol.

V správe z roku 2011 sa poukázalo na pokračujúci pokles počtu teroristických útokov v EÚ, no tiež sa varuje, že hrozba terorizmu je v EÚ naďalej vysoká a dochádza k diverzifikácii z hľadiska rozsahu a vplyvu. Uvádzajú sa v nej tiež podrobné informácie o posilňovaní medzinárodnej spolupráce medzi teroristickými a extrémistickými skupinami v rámci EÚ a mimo nej. Okrem toho v správe TE-SAT bolo uvedené, že rozmanité spektrum aktérov predstavuje riziko, počnúc organizovanými teroristickými skupinami až po radikálnych jednotlivcov, čo dokazuje útok v Nórsku v roku 2011.

Ďalším trendom zaznamenaným v správe TE-SAT 2011 je, že z profesionality ich propagandy vyplýva, že pravicovo orientované extrémistické skupiny majú snahu sa rozširovať a šíriť svoju ideológiu a stále predstavujú hrozbu v členských štátoch EÚ.

Hodnotenie hrozieb organizovanej trestnej činnosti (OCTA)

Hodnotenie OCTA je najdôležitejší dokument v oblasti strategickej analýzy, ktorý Europol pripravuje. Z tohto dokumentu Rada ministrov EÚ (Rada) vychádza pri stanovovaní svojich priorít a odporúčaní pre boj proti organizovanej trestnej činnosti v Európe. Hodnotenie OCTA pripravované v súlade so zásadami policajnej práce založenej na spravodajských informáciách je uznávané ako priekopnícky projekt a v rámci jeho krátkeho trvania boli zavedené inovatívne koncepty, napr. typológia zločineckých uzlov a skupín organizovanej trestnej činnosti. V správe 2011 boli predstavené tieto dôležité zistenia:

- Organizovaná trestná činnosť sa mení a je čoraz rozmanitejšia, pokiaľ ide o metódy, štruktúry skupín a vplyv na spoločnosť.
- Zločinecké skupiny sa stále častejšie vo svojich aktivitách zameriavajú na viaceré druhy komodít a viaceré druhy trestných činov.
- Medzi jednotlivými skupinami organizovanej trestnej činnosti existuje atmosféra čoraz užšej spolupráce nad rámec národných, etnických a obchodných rozdielov, pričom narastá prax výmenných obchodov.
- Zločinecké skupiny široko využívajú infraštruktúru pre obchodnú a osobnú dopravu, najmä kontajnerové zásielky.
- Informovaná spolupráca špecialistov je významným faktorom uľahčujúcim organizovaný zločin.
- Pokračujúce vplyvy celosvetovej hospodárskej krízy privádzajú občanov EÚ do tesnejšej blízkosti s organizovaným zločinom.
- Na trhu s nelegálnymi drogami nestále ceny a úrovne čistoty kokaínu a heroínu spolu s nedostatkom syntetických prekurzorov viedli k tomu, že sa objavili „legálne opojné látky" a iné náhrady.
- Zistilo sa, že internetové technológie teraz zásadným spôsobom napomáhajú prevažnej väčšine offline organizovanej trestnej činnosti.
- Nigérijské, albánsky hovoriace, turecké zločinecké skupiny a zločinecké skupiny z bývalého Sovietskeho zväzu sa snažia rozšíriť svoje záujmy v EÚ a využívajú dostupné príležitosti.
- Severozápadný uzol trestnej činnosti ([4]) si udržiava svoju úlohu hlavného koordinačného centra pre distribúciu drog. Severovýchodný uzol trestnej činnosti sa stále zameriava na tranzit nelegálnych komodít do a z krajín bývalého Sovietskeho zväzu a je základňou násilných zločineckých skupín s medzinárodným dosahom zameraných na viaceré trestné činy. Vedúca úloha juhozápadného uzla v tranzite a distribúcii kokaínu a kanabisu pretrváva a v súčasnej dobe slúži aj ako tranzitná zóna pre obete obchodovania s ľuďmi na účely sexuálneho vykorisťovania. Južný uzol naďalej zastáva prominentnú úlohu v trestnej podnikateľskej činnosti ako centrum falšovania meny a komodít, tranzitná zóna pre obete obchodovania s ľuďmi a nelegálnych prisťahovalcov a základňa pre niektoré z najlepšie zabezpečených zločineckých skupín v Európe. Juhovýchodný uzol v posledných rokoch expandoval najrýchlejšie v dôsledku zvýšeného nelegálneho obchodovania cez Čierne more, rozšírenia viacerých balkánskych trás pre nelegálne komodity z a do EÚ, výrazného nárastu nelegálneho prisťahovalectva cez Grécko a vytvorenia

([3]) Pracovná skupina Baltského mora je sieť krajín a organizácií, ktoré sa zúčastňujú na iniciatívach v oblasti spolupráce pri presadzovaní práva na boj proti organizovanej trestnej činnosti v oblasti Baltského mora. Partnerskými krajinami sú: Dánsko, Estónsko, Fínsko, Island, Litva, Lotyšsko, Nemecko, Nórsko, Poľsko, Rusko a Švédsko. Okrem toho zahŕňa stálych zástupcov Europolu, Eurojustu, agentúry Frontex, Interpolu a Európskej komisie.

([4]) Definície uzlov trestnej činnosti sa uvádzajú v prílohe 1.

balkánskej osi pre pašovanie do EÚ, ktorá vedie zo západného Balkánu a juhovýchodnej Európy.

Hodnotenie OCTA, ktoré je hlavnou zložkou modelu spravodajských informácií o trestnej činnosti (ECIM), nadobúda čoraz väčší význam od prijatia záverov Rady o vytvorení a vykonávaní cyklu politík EÚ na boj proti organizovanej a závažnej medzinárodnej trestnej činnosti. V tomto cykle politík hodnotenie OCTA slúži ako základ pre identifikáciu priorít EÚ v boji proti zločinnosti a na základe toho na prípravu koherentnej reakcie EÚ na riešenie týchto priorít. Identifikované priority politík na obdobie rokov 2011 – 2013:

- západoafrický organizovaný zločin
- nelegálne prisťahovalectvo
- pašovanie kontajnerovou prepravou
- mobilné skupiny organizovanej trestnej činnosti
- západobalkánsky organizovaný zločin
- syntetické drogy
- obchodovanie s ľuďmi
- počítačová kriminalita

Europol v roku 2011 zorganizoval trojdňový pracovný seminár, na ktorom sa zišlo celkom 164 delegátov zastupujúcich všetkých 27 členských štátov, sekretariát Rady, CEPOL, Európsku komisiu, EMCDDA, Eurojust, Frontex a Interpol. Osem skupín diskutovalo o vyššie uvedených prioritných oblastiach trestnej činnosti, spoločne predkladali nápady a návrhy s cieľom vytvoriť jeden ucelený plán pre budúcu prácu. Zamestnanci Europolu pripravovali semináre a poskytovali operatívne informácie o rozsahu jednotlivých oblastí trestnej činnosti a rozsahu produktov Europolu a služieb, ktoré sú dostupné na podporu úsilia členských štátov v boji proti nim.

Pozorovanie, analýzy a hlásenia

Tím Europolu na pozorovanie, analýzy a hlásenia (SCAN) poskytuje príslušným vnútroštátnym orgánom EÚ ďalší strategický produkt pre boj proti organizovanej trestnej činnosti (OC): hlásenia včasného varovania o nových hrozbách organizovanej trestnej činnosti. V roku 2011 tím OC-SCAN vydal štyri hlásenia o hrozbách ([5]) týkajúce sa týchto oblastí:

- **Nelegálne obchodovanie s odpadom a nelegálne zneškodňovanie odpadu** ([6]). Na základe vnímania mimoriadne nízkeho rizika a vysokého zisku a vplyvom hospodárskeho rastu a globalizácie sa cezhraničné nelegálne obchodovanie s odpadom a nelegálne zneškodňovanie odpadu stali jedným z najrýchlejšie rastúcich oblastí organizovanej trestnej činnosti v EÚ. Páchatelia a skupiny organizovanej trestnej činnosti zneužívajú vysoké náklady spojené s legálnym nakladaním s odpadom a zarábajú veľké zisky z nelegálnych aktivít nezákonného

obchodovania a likvidácie, pričom obchádzajú environmentálnu legislatívu.

- **Nelegálne obchodovanie s ukradnutými rohmi nosorožcov** ([7]). Spravodajské služby Europolu identifikovali páchateľov organizovanej trestnej činnosti nelegálne obchodujúcich s rohmi nosorožcov, vysoko cenenou vzácnou komoditou. Roh nosorožca ukradnutý zo starožitníctiev, aukčných domov, umeleckých galérií, múzeí, súkromných zbierok a zoologických záhrad môže dosahovať hodnotu od 25 000 do 200 000 EUR v závislosti od veľkosti a kvality exemplára. Rohy nosorožcov sa používajú na dekoráciu, výrobu luxusných výrobkov a používajú sa aj v tradičnej medicíne, aj keď sú dokázateľne neúčinné.

- **Nelegálne obchodovanie s ohrozenými druhmi** ([8]). Skupiny organizovanej trestnej činnosti EÚ nelegálne obchodujú s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín za mimoriadne vysoké globálne zisky. Pomocou falošných dokladov sa do Európy pašujú exotické a vzácne zvieratá a vtáci, koraly, vzácne rastliny, tigrie kože a iné produkty často trasami používanými aj pre nelegálne prisťahovalectvo a obchodovanie s drogami.

- **Nárast obchodovania s falšovanými pesticídmi** ([9]). Nárast obchodovania s nelegálnymi a falšovanými pesticídmi sa pozoroval v celej Európe. Organizujú ho vysoko sofistikované zločinecké siete, ktoré rozvíjajú zložité globálne dodávateľské reťazce a na maskovanie svojich aktivít využívajú legálne spoločnosti. Odhaduje sa, že v niektorých členských štátoch EÚ je v obehu viac než 25 % pesticídov pochádzajúcich z tohto nelegálneho trhu. Tieto chemické látky ohrozujú zdravie poľnohospodárov a spotrebiteľov a predstavujú riziko pre životné prostredie. V dôsledku nedostatočnej vysledovateľnosti existuje tiež nebezpečenstvo, že tieto nelegálne pesticídy by sa mohli používať ako prekurzory pre domácky vyrobené výbušniny.

([5]) K dispozícii na prevzatie z webovej stránky Europolu.
([6]) Hlásenie o hrozbe bolo vydané na žiadosť maďarského predsedníctva Rady EÚ a zakladalo sa na údajoch zhromaždených v priebehu projektu Augias počas belgického predsedníctva.
([7]) Hlásenie o hrozbe vydali experti Europolu spolupracujúci s írskymi orgánmi presadzovania práva.
([8]) Výsledkom spoločného úsilia expertov Europolu a Interpolu bolo vydanie hlásenia o hrozbe.
([9]) Hlásenie o hrozbe vydané na základe spoločného posúdenia expertmi Europolu a Európskej komisie.
([10]) E-SCAN: pre environmentálne pozorovanie, analýzy, hlásenia a včasné varovanie.

Okrem vydávania vyššie uvedených hlásení o hrozbe v roku 2011 tím SCAN spustil online systém spolupráce E-SCAN ([10]), ktorý slúži ako referenčné miesto pre také oblasti ako environmentálna kriminalita a počítačová kriminalita.

V spolupráci s expertmi Europolu tím SCAN vypracoval tiež tri rizikové profily pre poľské predsedníctvo Rady EÚ a podporil celoeurópsku spoločnú policajnú operáciu zameranú na trestnú činnosť súvisiacu s motorovými vozidlami. Na operácii Eurocar sa spolu s Europolom, Frontexom a Interpolom zúčastnili orgány presadzovania práva zo 14 krajín EÚ.

2.6.3. Vzdelávanie v oblasti analýzy

Europol poskytuje dvojtýždňový vzdelávací kurz v oblasti analýzy nazvaný „Školenie o operatívnej integrovanej analýze". Na uspokojenie rastúcich požiadaviek členských štátov analytický vzdelávací tím vypracoval dve samostatné verzie školenia – jedno pre analytikov a špecialistov pracujúcich v Europole a jedno na základe koncepcie „školenie školiteľov", ktoré bolo špeciálne pripravené pre potenciálnych školiteľov v členských štátoch, vzťahuje sa na základné prvky spravodajského cyklu a zamerané je najmä na analýzu.

Europol už poskytol šesť kurzov celkovo 68 školiteľom z 28 rôznych krajín v Európe, ako aj účastníkom z Austrálie a USA. Mnohé členské štáty využívajú materiály, metódy a cvičenia zo školení Europolu na vypracovanie vlastných kurzov operatívnej analýzy. V priebehu roka 2011 operatívni zamestnanci Europolu a analytici v členských štátoch EÚ absolvovali prepracované kurzy finančnej analýzy a strategickej analýzy. Okrem toho bol vypracovaný nový päťdňový kurz analýzy sociálnych sietí (SNA) a tieto kurzy absolvovalo 50 operatívnych analytikov, pričom na rok 2012 je naplánovaných viac kurzov.

Na novom trojdňovom kurze Europolu Školenie strategickej analýzy pre včasné varovanie (SAT-EWC) v roku 2011 sa zúčastnilo viac než 50 styčných dôstojníkov Europolu a viac než 120 kolegov z orgánov presadzovania práva z krajín EÚ a nečlenských krajín EÚ.

2.7. Stredisko EÚ odborných poznatkov v oblasti presadzovania práva

V záujme posilnenia svojej pozície ako platformy pre špecializované oblasti a umožnenia výmeny poznatkov a komunikácie s rôznymi expertnými skupinami Europol vyvinul **platformu Europolu pre expertov (EPE)**. Víziou platformy EPE má byť zabezpečené prostredie pre špecialistov z rôznych oblastí presadzovania práva, ktoré im umožní vymieňať si – v rámci svojich príslušných skupín – poznatky, najlepšie postupy a údaje o trestnej činnosti neosobného charakteru. Bola vyvinutá nielen na zverejňovanie dokumentov, ale aj na povzbudenie oprávnených užívateľov, aby spolupracovali online vďaka niekoľkým nástrojom určeným na spoluprácu.

V roku 2011 Europol zaviedol tieto online platformy pre odborníkov:

- Špeciálne taktiky:
  - ochrana svedkov
  - EuNAT (únosy, branie rukojemníkov a vydieranie)
  - pracovná skupina Europolu pre vraždy
- E-SCAN
- Európska odborná príprava v oblasti boja proti korupcii
- EnviCrimeNet
- Európska platforma pre odborníkov na gangy
- Povstanie v Severnej Afrike a na Blízkom východe
- Platforma európskych komunikátorov presadzovania práva
- UMF2 (univerzálny formát posielania správ).

Pripravujú sa viaceré ďalšie platformy:

- Počítačová kriminalita (I-FOREX)
- Sexuálne zneužívanie detí
- Špeciálne taktiky cezhraničného sledovania a kontrolované dodávky, ako aj ISLE ([11])
- Falšovanie peňazí a podvody s platobnými kartami (PaySafe)
- Vykonávanie Prümskej zmluvy

Pripravuje sa aj migrácia troch existujúcich *ad hoc* webových stránok na platformu EPE:

- Informačné centrum pre finančnú kriminalitu
- Komunikačná platforma Atlas k platforme EPE pre špeciálne operácie a jednotky pre boj proti terorizmu
- Webová stránka Miesto činu Európskej siete ústavov forenzných vied (ENFSI).

2.7.1. Európska sieť poradných tímov

Európska sieť poradných tímov (EuNAT) pozostáva z poradných tímov a jednotiek krízového manažmentu pri orgánoch presadzovania práva poskytujúcich strategické a/alebo taktické rady, koordináciu a podporu pri vyšetrovaniach únosov, brania rukojemníkov a vydierania.

Sieť EuNAT permanentne napája poradné tímy na Europol s cieľom uľahčiť okamžitú medzinárodnú spoluprácu v reakcii na život ohrozujúce nebezpečenstvá. Sieť si vymieňa osvedčené postupy a rozvíja normy v tejto špecifickej oblasti v rámci celej EÚ. V tejto súvislosti Europol v súčasnej dobe pripravuje preklad a distribúciu brožúry o stratégiách predchádzania únosom a riešenia únosov, brania rukojemníkov, vydierania a násilných činov, jej cieľom je informovať organizácie a spoločnosti, ktoré nasadzujú pracovníkov vo vysoko rizikových oblastiach.

([11]) Medzinárodná špeciálna skupina presadzovania práva – európska expertná skupina na vysokej úrovni pre „tajný vstup".

PLATFORMA EUROPOLU PRE EXPERTOV (EPE)

Platformy v príprave

2.7.2. Najlepší postup na zaobchádzanie s informátormi

Informátor je mimoriadne dôležitým aspektom policajných aktivít. Včasné zapojenie informátora do procesu zhromažďovania kriminálnych spravodajských informácií môže prispieť k úspešnému výsledku vyšetrovania. Kvalita spravodajských informácií je priamo úmerná kvalite informátora.

Závažná organizovaná trestná činnosť nie je ohraničená štátnymi hranicami, takže informátori môžu poskytovať spravodajské informácie na podporu presadzovania práva vo viacerých krajinách. Súčasná právna situácia v EÚ nie je z hľadiska využívania informátorov jednotná, aj keď spolupráca s informátormi je bežnou a rozšírenou praxou.

- Europol koordinuje sieť expertov na zaobchádzanie s informátormi alebo utajenými poskytovateľmi informácií (Covert Human Intelligence Source) (CHIS) na účely výmeny najlepších postupov a skúseností v tejto citlivej oblasti.
- Poskytujeme tiež (internú) príručku o využívaní informátorov a zaobchádzaní s nimi, ktorá je všeobecne zostaveným dokumentom a využívajú ju európske jednotky CHIS na rozvoj a harmonizáciu súvisiacich záležitostí vo svojich krajinách.
- Europol v spolupráci s policajnou akadémiou CEPOL ([12]) poskytuje každý rok školenie o zaobchádzaní s informátormi na základe skúseností a potrieb členských štátov.
- Pre EPE sa pripravuje osobitná platforma pre špecializované jednotky určené na zaobchádzanie s informátormi, prostredníctvom ktorej si budú môcť vymieňať poznatky a komunikovať priamo so svojimi európskymi partnermi v oblasti presadzovania práva.

2.7.3. Najlepší postup pre cezhraničné sledovanie a kontrolované dodávky

Používanie skrytého sledovania je jedným z hlavných moderných vyšetrovacích nástrojov na získanie rozhodujúcich informácií o zločineckých štruktúrach. Vzhľadom na nadnárodný charakter moderných skupín organizovanej trestnej činnosti orgány presadzovania práva bývajú však čoraz častejšie konfrontované s prípadmi cezhraničného pozorovania a sledovania, čo vyvoláva otázky na právnej i na operatívnej úrovni.

Europol je členom pracovnej skupiny pre cezhraničné sledovanie, ktorej cieľom je podporiť medzinárodnú spoluprácu a poskytnúť fórum na prípravu bezpečných a účinných techník v oblasti presadzovania práva.

Ďalším dôležitým vyšetrovacím nástrojom je zavádzanie a systematické operatívne využívanie metód skrytého sledovania v spojení s kontrolovanými dodávkami. Na účely informovania expertov o problémoch, ktoré by sa mohli vyskytnúť v rámci cezhraničnej spolupráce, je na CD-ROM-e k dispozícii zhrnutie právnych predpisov jednotlivých členských štátov v oblasti kontrolovaných dodávok.

([12]) Európska policajná akadémia (CEPOL).

2.7.4. Najlepší postup na ochranu svedkov

Ochrana svedkov je jedným zo základných pilierov v boji proti organizovanej trestnej činnosti a terorizmu a sieť Europolu na ochranu svedkov je najväčšia na svete. Služby Europolu na ochranu svedkov zahŕňajú:

- harmonizáciu jednotlivých vnútroštátnych programov;
- prípravu nových jednotiek na ochranu svedkov a programov;
- štandardizáciu procesov, napr. premiestnenie svedkov;
- vzdelávanie príslušníkov na ochranu svedkov vrátane poskytovania jedinečného dvojtýždňového kurzu vyššieho vzdelávania, ktorý začal v roku 2011.

2.7.5. Pracovná skupina Europolu pre vraždy (EHWG)

Cieľom pracovnej skupiny Europolu pre vraždy (EHWG) je výmena odborných poznatkov o kriminálnom vyšetrovaní a forenzných aspektoch vraždy. Dôraz sa kladie na posilnenie medzinárodnej spolupráce v tejto záležitosti medzi európskymi orgánmi presadzovania práva a vzťahuje sa na vraždy súvisiace s organizovanou trestnou činnosťou, sériové vraždy, cezhraničné vraždy alebo vraždy vykonané špeciálnymi spôsobom, ako napr. vraždy zo cti alebo vraždy na základe etnických, kultúrnych alebo náboženských súvislostí.

Skupina EHWG, ktorej predsedá Metropolitná polícia Spojeného kráľovstva, je expertným orgánom pre záležitosti týkajúce sa cezhraničných vrážd a poskytuje podporu európskym vyšetrovateľom vrážd tým, že:

- poskytuje fórum na diskusiu a rozvíjanie odborných znalostí o vyšetrovacích postupoch, ako aj technických a forenzných metódach týkajúcich sa vrážd spáchaných skupinami organizovanej trestnej činnosti, sériových vrážd alebo cezhraničných vrážd;
- uľahčuje a podporuje medzinárodnú spoluprácu, výmenu osvedčených postupov a zabezpečuje úzke pracovné vzťahy s Europolom, Eurojustom a Interpolom v tejto oblasti;
- skúma a analyzuje strategické spravodajské informácie a informácie o cezhraničných vraždách s cieľom určiť

nové trendy alebo rozvoj nových postupov a vyšetrovacích alebo forenzných nástrojov;

- pôsobí ako zdroj informácií pre orgány presadzovania práva o vyšetrovacích, forenzných alebo justičných aspektoch týkajúcich sa nadnárodného vyšetrovania vrážd.

V rámci svojej podpornej úlohy Europol usporiada v roku 2012 konferenciu vyšších vyšetrujúcich dôstojníkov o vraždách v spolupráci s akadémiou CEPOL. Europol spolupracuje aj s univerzitou Christ Church University v Canterbury (Spojené kráľovstvo) a zhromažďuje informácie o vnútroštátnych postupoch týkajúcich sa vyšetrovania vrážd s cieľom možného vydania európskej príručky na túto tému.

2.8. Úradník pre ochranu údajov

Europol má jeden z najprepracovanejších režimov ochrany údajov v oblasti presadzovania práva. Úradník Europolu pre ochranu údajov (DPO) zabezpečuje nezávislým spôsobom súlad s právnymi predpismi v rámci ochrany údajov vrátane spracovania údajov týkajúcich sa zamestnancov Europolu. Hlavnou úlohou v jeho práci je dohľad nad prispôsobeným politickým rámcom, ktorý slúži potrebám operatívnych jednotiek a zároveň chráni základné práva dotknutých osôb. Úradník pre ochranu údajov vystupuje ako hlavná kontaktná osoba spoločného dozorného orgánu (JSB) a pomáha pri jeho inšpekciách.

Rámec pre audítorské činnosti je vymedzený v politike Europolu pre audit ochrany údajov. Ďalej v tejto súvislosti úradník pre ochranu údajov vypracoval „Zásady pre kontrolu vyhľadávaní", v ktorých sa uvádzajú informácie o kontrolných mechanizmoch pre zákonnosť vyhľadávaní osobných údajov zo systémov Europolu. Ako sa požaduje v článku 18 rozhodnutia Rady o Europole (ECD) v týchto zásadách sú vymedzené presné požiadavky pre záznamy o kontrole ochrany údajov a záznamy z auditov. Na základe týchto politík DPO vykonáva audity a pripravuje príslušné správy pre informačný systém Europolu, analytické pracovné súbory (AWF) a ďalšie systémy, v ktorých sa spracovávajú osobné údaje.

V minulom roku sa úradník pre ochranu údajov podieľal na všetkých dôležitých projektoch zahŕňajúcich spracovanie osobných údajov, pre ktoré navrhol požiadavky na ochranu údajov a/alebo v prípade potreby koordinoval spoluprácu so spoločným dozorným orgánom. V roku 2011 k najdôležitejším projektom patrila príprava nového konceptu analytického pracovného súboru (AWF).

Úradník pre ochranu údajov pokračoval v príprave správ o ochrane údajov pre tretie strany, s ktorými Europol plánuje uzavrieť dohody o operatívnej spolupráci. Europol vykonal aj dve návštevy v súvislosti s ochranou údajov (Albánsko, Srbsko), aby preveril administratívnu prax v kandidátskych krajinách.

V prípade údajov týkajúcich sa zamestnancov sa úradník pre ochranu údajov zameral na spracovateľské operácie, ktoré by mohli predstavovať riziká v súvislosti s právami a slobodami zamestnancov, najmä pre zamestnancov a bezpečnostné aspekty. Úradník pre ochranu údajov poskytol podporu jednotkám Europolu pri príprave hlásení o ochrane údajov a minulý rok venoval osobitnú pozornosť bezpečnostným systémom nového sídla Europolu. Úradník pre ochranu údajov okrem toho pokračoval v informovaní spoločného dozorného orgánu o operáciách spracovania, ktoré podliehajú predbežnej kontrole z ich strany.

V súlade s tým, ako sa uvádza v rozhodnutí Rady o Europole (ECD), úradník pre ochranu údajov predstavil svoju výročnú správu správnej rade a spoločnému dozornému orgánu.

https://w

3

OPERATÍVNE ČINNOSTI EUROPOLU

Jedným z hlavných cieľov Europolu je poskytovať orgánom EÚ v oblasti presadzovania práva operatívnu podporu 24 hodín denne a 7 dní v týždni. Podporu poskytuje v oprávnených oblastiach ([1]) a aj v prípadoch, ktoré sa týkajú viacerých kriminálnych oblastí.

Operatívnu podporu možno rozšíriť nasadením mobilnej kancelárie Europolu so špecializovanými analytikmi a expertmi, aby v členských štátoch pomáhali na mieste.

Europol plní dôležitú úlohu pri vykonávaní nového cyklu politík EÚ zameraných na boj proti závažnej medzinárodnej a organizovanej trestnej činnosti. Cieľom tohto viacročného cyklu je bojovať koherentným spôsobom proti najvýznamnejším závažným kriminálnym hrozbám pre EÚ.

Europol pripravil hodnotenie OCTA 2011, na základe ktorého Rada určila osem strategických priorít. Po stanovení strategických cieľov pre každú z priorít Europol usporiadal pracovný seminár na rozvoj operačných akčných plánov, v rámci ktorých sa politické ciele premietajú do konkrétnych operačných akcií. Europol je poverený vedením podpornej jednotky EMPACT (Európska multidisciplinárna platforma proti kriminálnym hrozbám), ktorá podporuje a monitoruje všetky projekty EMPACT ([2]).

Europol prispel spoločne s agentúrou Frontex a Eurojust k prvému výročnému prehľadu o vykonávaní stratégie vnútornej bezpečnosti predloženému v novembri 2011.

([1]) Ako sa podrobne uvádza v prílohe k rozhodnutiu Rady zo 6. apríla 2009 o zriadení Európskeho policajného úradu (Europol) (2009/371/JHA).

([2]) EMPACT (Európska multidisciplinárna platforma proti kriminálnym hrozbám), inštitúcie a agentúry EÚ, tretie krajiny a organizácie (verejné aj súkromné), ktoré sa zaoberajú celoeurópskymi alebo regionálnymi hrozbami závažnej medzinárodnej a organizovanej trestnej činnosti, v prípade ktorých Rada stanovila priority na základe hodnotenia hrozieb závažnej a organizovanej trestnej činnosti (počnúc rokom 2013), prostredníctvom viacročného strategického plánu alebo strategického cieľa vypracovaného ad hoc expertnou skupinou uvedených aktérov, ktorí vypracujú konkrétne riešenia zamerané na problémy pre účinné vyriešenie prioritnej hrozby.

13 697
cezhraničných prípadov
17 % - ný nárast

2011 v číslach

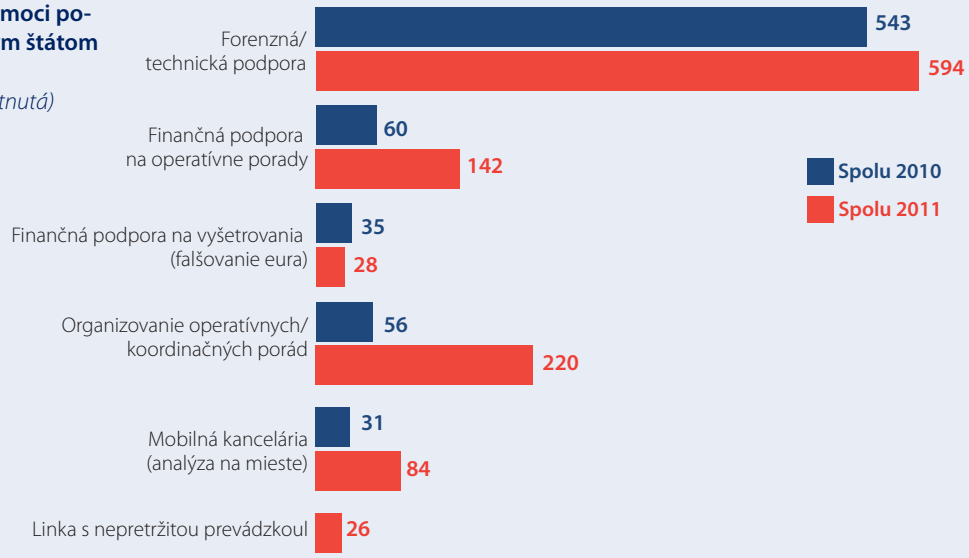
Europol využil svoje informačné schopnosti a operačné skúsenosti na podporu orgánov v členských štátoch EÚ v 13 697 cezhraničných prípadoch, čo je 17 % nárast oproti roku 2010.

Na podporu vyšetrovaní členských štátov Europol vydal:

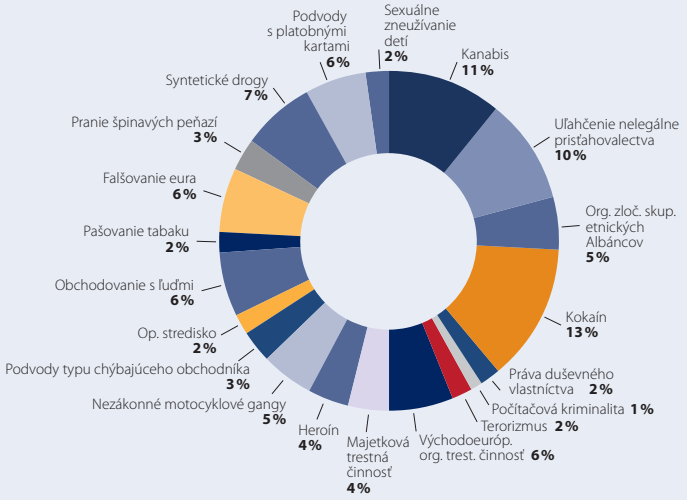
- 716 hlásení o pozitívnej lustrácii,
- 984 správ o nájdenej zhode,
- 376 znalostných produktov,
- 340 správ z operatívnej analýzy.

Počet služieb operatívnej podpory podľa typu poskytovaných v prípade vyšetrovaní členských štátov je uvedený ďalej v tabuľke 1. Vo väčšine oblastí bol v roku 2011 oproti predchádzajúcemu roku zaznamenaný veľký nárast v poskytovaní týchto služieb. Potvrdzuje to všeobecný trend podnietený stratégiou Europolu sústreďovania sa na operatívnu činnosť a vplyv.

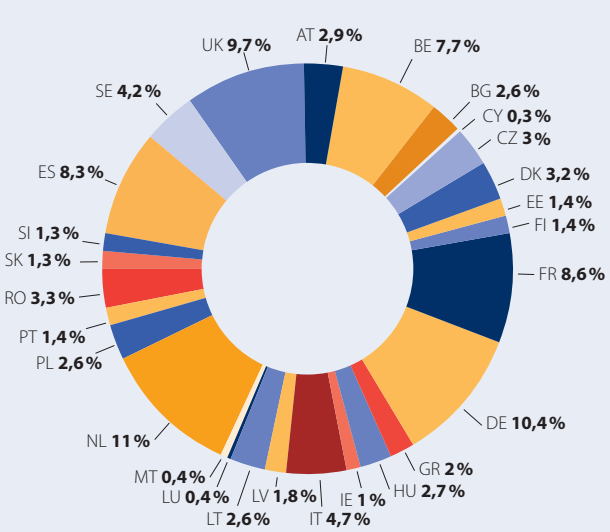
Typ operatívnej pomoci poskytovanej členským štátom v roku 2011
(koľkokrát bola poskytnutá)

Percentuálny podiel operácií s podporou Europolu v roku 2011 podľa oblasti trestnej činnosti

Percentuálny podiel operácií s podporou Europolu v roku 2011 podľa členského štátu

Prieskum spokojnosti

Europol opäť požadoval priamu spätnú väzbu od vedúcich vyšetrovateľov, ktorých operácie Europol podporoval. Zo spätnej väzby na základe tohto postupu vyplynulo, že produkty analýzy Europolu sú vysoko hodnotené. Pripojené boli takéto komentáre:

„Spravodajské správy boli znamenité – tak obsah, ako aj formáty boli vynikajúce."

„... analytické správy majú už veľmi dobrú úroveň, čo sa týka načasovania a úplnosti. Štruktúra a obsah správ sú pre vyšetrovateľov zrozumiteľné a jednoduché na používanie."

Respondenti ocenili aj kvalitu odborných znalostí a poradenstva zo strany Europolu a uviedli, že boli veľmi spokojní s rôznymi typmi poskytovanej operatívnej pomoci, vrátane technickej a forenznej analýzy, finančnej podpory vyšetrovaní a odborných znalostí poskytovaných v oblasti syntetických drog a počítačovej kriminality.

Vysoko ocenili aj vybavenie Europolu v Haagu, akčné dni, finančnú podporu účasti na operatívnych poradách a analýzu na mieste. Z názorov vyšetrovateľov, ktorí sa zúčastnili prieskumu, jasne vyplynulo, že k najviac oceňovaným službám Europolu patrí komunikácia, koordinácia a operatívna analýza.

„Technickú podporu vysoko ocenili vyšetrovatelia v Lille – umožnila im ušetriť čas a námahu. Technické správy vypracované expertmi Europolu vyšetrovatelia využili priamo a bezprostredne pri vypočúvaní podozrivých."

„Poskytovaná technická pomoc bola veľmi dobrá a bola dôležitým faktorom pri identifikácii vyše 69 000 podozrivých z webových stránok. Potrebné je tiež pripomenúť účinný spôsob, akým Europol dokázal šíriť referenčné údaje do členských štátov."

„Verím, že odborná pomoc poskytovaná Europolom pri technickej analýze tlačiarenských strojov by mohla byť veľmi cenná pri vznesení obvinenia proti zadržaným."

Respondenti navrhli niektoré zlepšenia analýzy a operatívnej podpory vrátane včasnejších analytických správ a skoršieho zapojenia Europolu do vyšetrovaní.

Prieskum spokojnosti vedúcich vyšetrovateľov 2011

Typ poskytnutej operatívnej podpory	Priemerný počet bodov
Iné: „AWF Synergy v oblasti expertízy zariadení." „ako vrchol ich odborných schopností by som chcel poukázať na prítomnosť kolegov z Europolu, ktorí sa zúčastnili akčného dňa vo Francúzsku." „Príslušníci AWF Twins v prípade. Boli neustále v kontakte s príslušníkmi orgánov presadzovania práva poverenými vyšetrovaniami."	**9,5**
Technická/forenzná analýza (napr. kreditné karty)	**9,1**
Technické vyšetrovanie týkajúce sa surovín a prístrojov (falšovanie peňazí)	**9,0**
Finančná podpora (euro) vyšetrovaniam	**9,0**
Využívanie **vybavenia Europolu** v Haagu	**8,8**
Akčné dni (koordinované Europolom)	**8,8**
Finančná podpora na účasť na operatívnych poradách	**8,5**
Analýza na mieste	**8,2**
Pomoc pri likvidácii nelegálneho laboratória	**8,0**
Pomoc pri likvidácii tlačiarenskej dielne	**6,0**

Mobilná kancelária Europolu

Živé prepojenie na centralizované databázy Europolu a platformy pre expertov

Europol vyvinul riešenie v podobe výkonnej mobilnej kancelárie, ktoré umožňuje Europolu prístup k hľadaniu informácií a analytickým nástrojom v plnom rozsahu z ľubovoľného vzdialeného miesta s najvyššou úrovňou zabezpečenia.

*Mobilná kancelária Europolu bola **v roku 2011 nasadená 84-krát** na podporu partnerov z orgánov EÚ v oblasti presadzovania práva, čo je nárast o viac než 150 % oproti roku 2010 (31-krát).*

3.1. Drogy

Drogový fenomén je pre občanov Európy veľkým problémom, pretože ovplyvňuje kolektívnu aj individuálnu bezpečnosť a zdravie. Boj proti drogovej trestnej činnosti je pre Europol od samého začiatku prioritou. V roku 2011 sa viac než štvrtina operácií podporovaná Europolom týkala drog.

3.1.1. Syntetické drogy

Európska únia je stále významným regiónom nelegálnej výroby syntetických drog, najmä amfetamínu a extázy. Každý rok je odhalených a zlikvidovaných približne 60 až 90 veľkých výrobní.

V priebehu vyšetrovaní v členských štátoch bývajú často objavené aj sklady potenciálne nebezpečných prekurzorových chemikálií, ktoré sa používajú pri výrobe drog. Tieto chemické prekurzory sa pašujú z Ázie alebo sa vyrábajú samostatne v EÚ.

Zatiaľ čo výroba amfetamínu zostáva na stabilnej, aj keď vysokej úrovni, výroba extázy v EÚ v roku 2011 vzrástla po výraznom poklese v predchádzajúcich rokoch. Novým trendom v EÚ je rýchle šírenie nových psychoaktívnych látok. V spoločnej správe publikovanej v roku 2011 ([3]) Europolom a Európskym monitorovacím centrom pre drogy a drogovú závislosť (EMCDDA) sa uvádzajú informácie, že obom agentúram bolo oficiálne hlásených 41 nových psychoaktívnych látok. Je to doteraz najväčšie množstvo látok hlásených v priebehu jediného roka a zahŕňa syntetické kanabinoidy, syntetické katinóny a syntetické deriváty iných zavedených drog.

Operatívna podpora Europolu zahŕňa koordináciu a začatie vyšetrovaní trestných činov, ako aj pomoc na mieste poskytovanú orgánom EÚ v oblasti presadzovania práva pri zabezpečenej likvidácii nelegálnych výrobní drog a zhromažďovaní potrebných dôkazov. Europol vykonáva aj technické skúmania zadržaných prispôsobených zariadení a priemyselných zariadení z výrobní a skladov drog.

Porovnávací systém Europolu pre nelegálne laboratóriá (EILCS) obsahuje detailné fotografické a technické informácie o výrobe syntetických drog, skladovaní a skládkach. Umožňuje identifikovať zhodu medzi zadržaným zariadením, materiálmi a chemikáliami. Okrem toho **Systém Europolu pre syntetické drogy (ESDS)** obsahuje informácie o spôsobe práce a významných zadržaniach drog. Umožňuje identifikáciu zhôd medzi zadržaniami a pomáha pri profilovaní a zameraní na zločinecké skupiny.

([3]) EMCDDA-Europol 2010 Annual Report on the implementation of Council Decision 2005/387/JHA (…) on the information exchange, risk assessment and control of new psychoactive substances (Výročná správa o implementácii rozhodnutia Rady 2005/387/JHA (...) o výmene informácií, hodnotení rizika a kontrole nových psychoaktívnych látok EMCDDA – Europol za rok 2010).

OPERÁCIA DE-BADS

HLAVNÁ OBLASŤ TRESTNEJ ČINNOSTI
Extáza, amfetamín, kanabis a kokaín výroba a nezákonné obchodovanie

ZÚČASTNENÉ KRAJINY
Belgicko, Holandsko

ROZSAH OPERÁCIE
Belgická polícia (*) začala vyšetrovanie belgicko-holandskej zločineckej skupiny, ktorá bola veľmi aktívna v oblasti výroby syntetických drog a nezákonného obchodovania s nimi.

Potom ako polícia zabavila 62 kg amfetamínu v oblasti mesta Gent (Belgicko), sa zistilo, že tieto drogy boli určené pre miestny zločinecký organizovaný motocyklový gang. V úzkej spolupráci s holandskou políciou (**) obe policajné zložky potom odhalili pravdepodobnú výrobňu v Tilburgu (Holandsko). Výsledkom tejto spolupráce bolo zatknutie príslušných osôb a zadržané bolo značné množstvo drog.

(*) Belgická federálna justičná polícia mesta Dendermonde.
(**) Národný prehľad holandskej polície.

PRÍSPEVOK EUROPOLU
- Organizácia operatívnych porád na výmenu informácií.
- Analytici Europolu vypracovali osem analytických správ, v ktorých boli identifikované operatívne väzby.

VÝSLEDOK MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE
- 12 zatknutí: 9 v Belgicku a 3 v Holandsku na vydanie do Belgicka
- Prehľadané domy v Belgicku a nájdených 36 kg amfetamínov
- Výsledkom prehľadania desiatich ďalších domov bola likvidácia a zabavenie dvoch laboratórií na pestovanie kanabisu, 1 kg amfetamínu, 100 tabliet extázy a 5 litrov amfetamínového oleja
- Holandská polícia zadržala pol kila kokaínu, 30 kg tabliet extázy (150 000 tabliet), 5 kg prášku extázy a 720 litrov chemikálií na výrobu tabliet extázy.

3.1.2. Kokaín

Kokaín je po kanabise druhou najčastejšie užívanou nezákonnou látkou v Európe. Asi štyri milióny Európanov uviedlo, že užili kokaín v poslednom roku ([4]) a odhaduje sa, že približne 14,5 miliónov dospelých (vo veku 15 – 64 rokov) užilo kokaín vo svojom živote. Odráža to rýchlo rastúce toky pašovania a rozšírenie užívania kokaínu v Európe. Európska únia zostáva popri USA druhým najväčším konzumentom kokaínu na svete.

Hlavnými zdrojovými krajinami kokaínu sú Kolumbia, Peru a Bolívia. Španielsko a Portugalsko sú hlavnými vstupnými miestami do EÚ pre drogy spolu s inými západoeurópskymi krajinami, čoraz väčšie množstvo však prichádza do EÚ cez západný Balkán a juhovýchodnú Európu. Región západnej Afriky sa používa na prekládku a skladovanie latinskoamerického kokaínu určeného pre Európu.

Kokaín však do EÚ nepašujú len európske zločinecké siete. Aktívne sú aj zločinecké skupiny z Kolumbie (vrátane FARC), Dominikánskej republiky, západnej Afriky, západného Balkánu, Mexika, Ruska a bývalého Sovietskeho zväzu (napr. Ukrajiny, Gruzínska a Moldavska).

V Europole patria siete organizovanej trestnej činnosti v súvislosti s kokaínom do pôsobnosti osobitného projektu, ktorého aktivity zahŕňajú:

- poskytovanie centralizovanej služby pre rýchle a efektívne spracovanie a analýzu údajov týkajúcich sa zločineckých sietí obchodujúcich s kokaínom;
- distribúciu analytických správ na podporu vyšetrovaní prebiehajúcich v členských štátoch, ktoré viedli k zatknutiu cieľov s vysokou hodnotou a zadržaniu ton kokaínu;
- identifikáciu možností vytvorenia spoločných vyšetrovacích tímov, spoločných operácií a paralelných vyšetrovaní umožňujúcich celoeurópsku spoluprácu v oblasti presadzovania práva;
- poskytovanie taktických a strategických informácií členským štátom o hlavných podozrivých a ich spolupáchateľoch;
- sledovanie tokov finančných prostriedkov pochádzajúcich z obchodovania s kokaínom a pomoc členským štátom pri zmrazení a konfiškácii týchto nelegálnych príjmov, pomoc pri oslabovaní pozície zločineckých skupín vyrábajúcich kokaín a obchodujúcich s ním;
- začatie a posilňovanie operatívnej a strategickej spolupráce, ako aj výmenu informácií medzi členskými a nečlenskými krajinami EÚ so zameraním na rozloženie zločineckých sietí.

([4]) Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť (EMCDDA), Výročná správa za rok 2011, Stav drogovej problematiky v Európe.

OPERÁCIA AIGLE 35/ VORTICE DUE

HLAVNÁ OBLASŤ TRESTNEJ ČINNOSTI
Obchodovanie s kokaínom

ZÚČASTNENÉ KRAJINY
Belgicko, Francúzsko, Holandsko, Nemecko a Taliansko

ROZSAH OPERÁCIE
Europol a Eurojust poskytol podporu opatreniam zameraným na to, aby takmer 100 albánsky hovoriacich obchodníkov s kokaínom pôsobiacich v piatich krajinách EÚ mohlo byť postavených pred súd.

Talianske vyšetrovanie pôvodne zamerané na klany zločineckej organizácie Camorra a „rodiny Ndranghety" bolo presmerované na albánsky hovoriace zločinecké skupiny. Táto činnosť viedla k identifikácii a odovzdaniu 76 podozrivých miestnym justičným orgánom. 40 z nich bolo zatknutých, zatiaľ čo niektorí iní zostali na slobode. Okrem toho štyria hlavní albánski páchatelia boli chytení v Taliansku a Belgicku v súvislosti s obchodovaním s kokaínom. Hlavní páchatelia, ktorí boli zatknutí, boli napokon v roku 2011 odsúdení na vysoké tresty.

PRÍSPEVOK EUROPOLU
- Pomoc pri organizácii operatívnych porád;
- Koordinovanie viacerých policajných operácií;
- Zozbieranie veľkého množstva údajov a spravodajských informácií;
- Podpora poskytovaná príslušným vyšetrovacím tímom v členských štátoch pri vypracovávaní mnohých spravodajských správ;
- V mnohých prípadoch správna identifikácia hlavných podozrivých bola založená na spravodajských informáciách Europolu.

VÝSLEDOK MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE
- Rozloženie významnej siete väčšinou albánsky hovoriacich zločincov zapojených do obchodovania s kokaínom.
- V rámci talianskeho vyšetrovania bolo zatknutých 40 osôb, zadržaných bolo 6 kg heroínu, 2,5 kg kokaínu a rôzne látky na primiešavanie, obalové materiály a zariadenia.
- V súvislosti s obchodovaním s kokaínom boli v Taliansku a Belgicku zadržaní štyria hlavní albánski páchatelia.
- Francúzska polícia zatkla 22 albánsky hovoriacich podozrivých, zadržala 3,2 kg heroínu a 127 000 EUR v hotovosti.
- Holandské vyšetrovanie viedlo k zhabaniu 20 kg kanabisu a zadržaniu strelných zbraní a výzbroje.
- V Nemecku bolo vyšetrovaných 7 osôb a 3 boli zadržané.
- Vyšetrovanie v Belgicku viedlo k zatknutiu 3 osôb a zadržaniu 30 kg kanabisu, látok na primiešavanie, obalových materiálov a zariadení.

V rámci tohto projektu Europol prevádzkuje **systém Europolu pre logá kokaínu**, ktorý pozostáva z databáz obsahujúcich logá pre kokaín, razidlá pre kokaín a špeciálne databázy prostriedkov na utajenie.

3.1.3. Heroín

Európska únia je významným trhom aj pre opiáty. Aj keď dopyt a ponuka opiátov, najmä heroínu, je pomerne na nízkej úrovni v porovnaní s inými nelegálnymi drogami, ako napr. kanabis a syntetické drogy, sociálne, ekonomické a zdravotné problémy spojené s jeho užívaním sú obrovské. Z tohto dôvodu sa považujú za významnú hrozbu pre bezpečnosť a zdravie európskej spoločnosti.

V globálnom obchode s heroínom prevláda pestovanie a výroba vo veľkom rozsahu v Afganistane, ktorý je stále zďaleka najhlavnejším zdrojom heroínu, ktorý sa vyskytuje v EÚ. Veľká časť tohto heroínu sa dostáva z Afganistanu cez hranice s Pakistanom a Iránom, kadiaľ vedú najkratšie a najpriamejšie trasy.

Aj keď dochádza k nárastu pašovania priamo do niektorých európskych krajín letecky z Pakistanu, veľké množstvá heroínu prichádzajú aj po mori cez tranzitné prístavy v Afrike. Existujú jasné náznaky, že v posledných rokoch sa Afrika stala hlavným uzlom pašovania heroínu do Európy nepochybne s cieľom vyhnúť sa prísnejšie sledovaným a kontrolovaným hraniciam pozdĺž tradičných trás pašovania.

Z Iránu sa heroín pašuje cez hranice do Turecka a do Európy sa dostáva po tzv. balkánskych trasách, ktoré ponúkajú sieť bezpočetných možností pašovania cez tento región. Aj keď narastá diverzifikácia spôsobov pašovania do Európy v dôsledku regionálneho vývoja v politike, infraštruktúre a aktivitách v oblasti presadzovania práva, balkánska trasa stále zostáva preferovaným prepravným kanálom. Odhaduje sa, že každoročne sa cez Balkán prepraví asi 100 ton heroínu, z čoho 85 ton smeruje do západnej Európy, teda na najlukratívnejší spotrebiteľský trh.

V roku 2011 sa Europol podieľal na širokom spektre činností operatívnej podpory spojených s obchodom s heroínom týkajúcich sa prevažne priekupníkov z EÚ, Turecka, západnej Afriky a Pakistanu. Prioritou boli aj zločinecké siete zapojené do pašovania kritickej prekurzorovej chemikálie na výrobu heroínu – anhydridu kyseliny octovej.

Aj keď Europol svoje úsilie zďaleka najväčšmi zameriava na obchodovanie s heroínom, bez anhydridu kyseliny octovej sa heroín dá len veľmi ťažko vyrobiť, a preto je táto chemikália veľmi vyhľadávaná priekupníkmi, ktorí sa snažia zneužiť veľké množstvá od legitímnych obchodných chemických spoločností vrátane tých, ktoré majú sídlo v EÚ. Europol bol zapojený do viacerých medializovaných prípadov nezákonného obchodovania v EÚ s anhydridom kyseliny octovej v minulom roku, keď bolo zadržaných viac než 30 ton tejto látky, ktorá bola s najväčšou pravdepodobnosťou určená na výrobu heroínu v Afganistane. Veľkoobchodná cena tejto chemikálie

ČIASTKOVÝ PROJEKT WATANI

HLAVNÁ OBLASŤ TRESTNEJ ČINNOSTI
Nezákonná výroba heroínu

ZÚČASTNENÉ KRAJINY
Bulharsko, Česká republika, Maďarsko, Nemecko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, US DEA (*)

ROZSAH VYŠETROVANÍ
Táto skupina organizovanej trestnej činnosti bola zapojená do obchodovania s významnými množstvami kritickej prekurzorovej chemikálie na výrobu heroínu. Vyšetrovania doteraz viedli k štyrom koordinovaným zadržaniam anhydridu kyseliny octovej vrátanie jedného zadržania mimo EÚ.

PRÍSPEVOK EUROPOLU
- Iniciovanie a zvolanie viacerých úspešných operatívnych porád na koordináciu prebiehajúcich vyšetrovaní a výmenu informácií v spolupráci s Eurojustom a US DEA.
- Poskytnutie odborných poznatkov najmä v oblasti operatívnej spolupráce a príprave údajov o trestných činoch.
- Experti Europolu pomáhali pri vyšetrovaniach členských štátov analyzovaním údajov z prípadov a identifikovaním operatívnych väzieb.

VÝSLEDOK MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE
- Rozložená bola významná sieť organizovanej trestnej činnosti, ktorá sa veľkou mierou podieľala na nezákonnom obchodovaní s anhydridom kyseliny octovej v rámci EÚ a aj za jej hranicami.
- Doteraz bolo zadržaných viac než 30 ton tohto kritického prekurzora, čo je veľmi významné z hľadiska množstva heroínu, ktoré by sa s touto chemikáliou dalo vyrobiť

(*) Úrad pre drogovú trestnú činnosť USA.

podliehajúcej medzinárodnej regulačnej kontrole môže byť okolo 1 USD za liter, zatiaľ čo v južnom Afganistane na nelegálnom trhu môže byť až 400-krát vyššia.

3.1.4. Kanabis

Vo všeobecnosti je kanabis najrozšírenejšou drogou v EÚ, pokiaľ ide o výrobu, obchodovanie a konzumáciu jeho rôznych foriem, ako je napr. trávový kanabis (marihuana), kanabisová živica (hašiš) a kanabisový olej. EÚ je významným konzumentom kanabisu. V mnohých krajinách je významným problémom aj výroba.

Obchodovanie a výroba kanabisu je pre mnohých páchateľov atraktívnym podnikaním, lebo sa vníma za nízkorizikové. Z tohto dôvodu sa na výrobe kanabisu, obchodovaní s ním a následnom praní špinavých peňazí podieľajú mnohé zločinecké skupiny. Tieto zločinecké siete však len zriedka obchodujú výhradne len s kanabisom. Takéto činnosti bývajú často súčasťou obchodu s viacerými drogami, ktoré sa menia v závislosti od geografických a etnických parametrov alebo len obyčajnej príležitosti.

Europol iniciuje, podporuje a koordinuje spravodajské aspekty vyšetrovaní týkajúcich sa kanabisu, pričom podporuje výmenu informácií, poznatkov a skúseností z obchodovania s kanabisom. Dva čiastkové projekty sú zamerané na obchodovanie s kanabisom vo veľkom a na jeho pestovanie a výrobu. Europol dostával hlavne spravodajské informácie o prebiehajúcich vyšetrovaniach súvisiacich s obchodovaním s kanabisom zamerané na trasy, ktoré spájajú severnú Afriku so Škandináviou.

Europol pripravuje **Porovnávací systém Europolu pre pestovanie kanabisu** (ECCCS) a systém Europolu pre logá kanabisu (ELSC). Sme členom aj **Európskej expertnej skupiny pre kanabis** (EEGC), ktorá už vo viacerých operáciách poskytla podporu.

V roku 2011 špeciálne tímy Europolu podporili viaceré vyšetrovania prostredníctvom *ad hoc* analýzy a forenznej činnosti na mieste. Vďaka iniciatíve holandskej pracovnej skupiny pre spoločnú akciu (JAT) sme zaznamenali výrazný nárast spravodajských príspevkov, ktoré boli zase premietnuté do veľkého počtu analytických produktov, ktoré pomohli zvýšiť našu informovanosť o situácii v Holandsku a umožnili ďalšiu identifikáciu väzieb s prebiehajúcimi vyšetrovaniami v iných členských štátoch.

Europol usporiadal školenie v Haagu o **likvidácii miest nezákonného pestovania kanabisu vo vnútorných priestoroch**, na ktorom sa zúčastnili zástupcovia z 20 krajín EÚ.

Dvaja experti z Belgicka a Holandska odovzdali svoje poznatky o metodike a rizikách, s ktorými sa príslušníci orgánov presadzovania práva stretávajú pri likvidácií týchto plantáží. Na školení účastníci získali informácie potrebné na bezpečnú likvidáciu výrobní a úspešné zabezpečenie dôkazov. Okrem toho experti poskytli informácie o operatívnych schopnostiach Europolu a účastníci potom cestovali do Belgicka, aby absolvovali praktické cvičenia so simulovanými plantážami kanabisu pestovaným vo vnútorných priestoroch.

OPERÁCIA SALONICA

HLAVNÁ OBLASŤ TRESTNEJ ČINNOSTI
Kokaín a výroba kokaínu a obchodovanie s kokaínom

ZÚČASTNENÉ KRAJINY
Albánsko, Belgicko, bývalá Juhoslovanská republika Macedónsko, Nemecko, Rakúsko, Srbsko, Španielsko a Taliansko

ROZSAH OPERÁCIE
Výsledkom tejto medzinárodnej policajnej operácie bolo rozloženie zločineckej skupiny pozostávajúcej z občanov Španielska, Maroka a Albánska, ktorí dovážali a distribuovali veľké zásielky kolumbijského kokaínu a marockého hašiša do Európy. Zločinecká sieť spolupracovala s drogovým kartelom s cieľom získavať kokaín v priemyselnom rozsahu a mať distribučnú infraštruktúru pre drogy vo viacerých európskych krajinách.

Z Kolumbie bola odoslaná obrovská zásielka kokaínu rozpusteného v 13 tonách palmového oleja cez Antverpy v Belgicku a nakoniec bola zadržaná orgánmi presadzovania práva v Albánsku.

Zločinecká skupina obchodovala aj s rôznymi inými omamnými látkami. Jedna pobočka organizácie pestovala kanabis, ďalšia zase organizovala dodávky hašiša z rôznych zdrojov. Skupina mala v úmysle prepravovať hašiš zo Španielska do Talianska a Holandska komerčnou cestnou dopravou ukrytý v kabínach kamiónov.

PRÍSPEVOK EUROPOLU
- Poskytnutie koordinovanej analytickej podpory operácii;
- Pomoc pri organizácii operatívnych porád;
- Zhromaždenie údajov a spravodajských informácií na operatívnu analýzu;
- Europol v rámci medzinárodnej operácie sledovania pomáhal sledovať kamión, ktorý viezol zásielku cez Európu až do Albánska, kde boli drogy zadržané.

VÝSLEDOK MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE
- Zadržaná bola takmer 1 tona kokaínu a 160 kg hašiša.
- Medzinárodná zločinecká sieť obchodujúca s drogami po zatknutí 22 osôb vrátane niektorých z hlavných postáv bola rozložená.
- Rozložená bola aj zločinecká skupina v Albánsku, ktorá mala na starosti spracovanie palmového oleja na extrakciu riedeného kokaínu.

OPERÁCIA MANGO

HLAVNÁ OBLASŤ TRESTNEJ ČINNOSTI
Obchodovanie s kanabisom a falšovanými eurobankovkami

ZÚČASTNENÉ KRAJINY
Španielsko, 20 postihnutých krajín EÚ

ROZSAH OPERÁCIE
Španielska štátna polícia určitý čas sledovala túto zločineckú skupinu v súvislosti s obchodovaním s drogami a falšovaním eura. Španielskym úradom sa podarilo rozložiť prvú časť zločineckej siete, keď zadržali vyše 1 tony kanabisu a zatkli 11 podozrivých. Vyšetrovania potom pokračovali, tentoraz boli zamerané na falšovanie eura.

Hlavným falšovateľom bol majiteľ spoločnosti na distribúciu konzervovaných potravín, kde bola odhalená tajná tlačiarenská dielňa. Spoločnosť využíval na krytie nelegálnej tlačiarenskej dielne, v ktorej sa tlačili bankovky s hodnotou 50 EUR. Zločinecká skupina dovážala aj falšované bankovky s hodnotou 20, 50 a 100 EUR od partnerov s kriminálnym pozadím v Taliansku na ďalšiu distribúciu po celej Európe.

PRÍSPEVOK EUROPOLU
Europol ako európsky centrálny úrad na ochranu eura zohral dôležitú úlohu v operácii koordinovaním vyšetrovaní medzi krajinami postihnutými činnosťou falšovateľov.

VÝSLEDOK MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE
- Rozloženie zločineckej skupiny zodpovednej za obchodovanie s drogami a distribúciu falšovaných eurobankoviek v hodnote vyše dvoch miliónov EUR v 20 krajinách EÚ.
- Zadržané boli falšované eurobankovky v hodnote 1,5 milióna EUR, ako aj materiály na hromadnú výrobu ďalších falšovaných eurobankoviek.
- Zadržaných bolo vyše 1 tony kanabisu.
- Našli sa aj zariadenia a nástroje na falšovanie španielskych identifikačných dokladov.

3.2. Obchodovanie s ľuďmi

Obchodovanie s ľuďmi (THB) bolo aj v roku 2011 vážnym problémom v EÚ. Táto forma trestnej činnosti zahŕňa zneužívanie ľudských práv jednotlivcov a zaobchádzanie s ľuďmi ako s tovarom.

Stanoviť rozsah a charakter obchodovania s ľuďmi v EÚ nie je jednoduché v neposlednom rade preto, že často býva zahalené inou trestnou činnosťou, ako napr. prostitúcia, nelegálne prisťahovalectvo a pracovné spory. Výsledkom je, že prípady obchodovania s ľuďmi sa ako také nezaznamenávajú alebo nevyšetrujú.

Z tohto nevyhnutne vyplýva, že existuje viac štátnych príslušníkov EÚ identifikovaných ako obete obchodovania s ľuďmi. Je to dôsledok kombinácie skutočností, že určité tradičné zdrojové krajiny sú teraz členmi EÚ a že ostatní štátni príslušníci EÚ majú viac príležitostí a väčšiu slobodu cestovať a pracovať v zahraničí. Hlavné zdrojové krajiny, ako je napr. Ruská federácia, Ukrajina, Bielorusko, Turecko, Moldavsko a krajiny západného Balkánu, teraz oddeľuje len jeden hraničný priechod a pri vyšetrovaniach orgánov EÚ v oblasti presadzovania práva bývajú štátni príslušníci týchto krajín často identifikovaní buď ako obete, alebo ako obchodníci s ľuďmi.

EÚ je tiež oblasťou činnosti sietí obchodovania s ľuďmi z Ázie, Afriky a Južnej Ameriky a narastá počet osôb z týchto kontinentov, ktoré boli identifikované ako obete obchodovania s ľuďmi alebo ako osoby podozrivé z obchodovania s ľuďmi.

Aj keď sexuálne zneužívanie býva najčastejšie uvádzanou formou obchodovania s ľuďmi, pracovné vykorisťovanie patrí tiež k bežnej trestnej činnosti a často zostáva neodhalené v dôsledku nedostatku všeobecných informácií o tejto oblasti. V roku 2011 vďaka vyšším mieram odhalenia bol identifikovaný nový trend, v rámci ktorého obchodníci s ľuďmi využívajú príležitosti, ktoré ponúka internet na propagáciu sexuálnych služieb alebo na nábor.

V roku 2011 Europol poskytol aktívnu podporu v prípade 22 vyšetrovaní obchodovania s ľuďmi na vysokej úrovni. Poskytli sme podporu na mieste prostredníctvom nasadenia mobilnej kancelárie, a tak sme vyšetrovateľom umožnili prístup k databázam a analytickým nástrojom priamo z terénu.

OPERÁCIA VEERDE

HLAVNÁ OBLASŤ TRESTNEJ ČINNOSTI
Obchodovanie s ľuďmi

ZÚČASTNENÉ KRAJINY
Česká republika, Spojené kráľovstvo

ROZSAH OPERÁCIE
Súbežné české vyšetrovanie a vyšetrovanie Spojeného kráľovstva bolo zamerané na skupinu organizovanej trestnej činnosti, ktorá vylákala české ženy v rámci obchodovania s ľuďmi do Spojeného kráľovstva s prísľubom 30 000 českých korún za podvodné sobáše s občanmi Spojeného kráľovstva. Väčšina dievčat nikdy tieto peniaze nedostala a ich čerstvo vydané pasy si táto skupina ponechala, aby ich mohla použiť pre prípadné dvojníčky.

Po príchode do Spojeného kráľovstva boli české ženy fyzicky zneužívané, znásilnené a nútené k prostitúcii alebo prinútené sa zosobášiť so štátnymi príslušníkmi Pakistanu a Indie s cieľom legalizovať postavenie týchto mužov. Skupina organizovanej trestnej činnosti zneužívala podvodne aj systém sociálnych dávok.

PRÍSPEVOK EUROPOLU
V rámci tejto operácie sa podarilo bojovať proti sieti zaoberajúcej sa obchodovaním s ľuďmi od počiatočnej náborovej fázy až po fázu vykorisťovania a operácia, na ktorej sa podieľal spoločný vyšetrovací tím vrátane Europolu a Eurojustu, bola veľmi úspešná.

VÝSLEDOK MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE
11 zatknutí v Spojenom kráľovstve a Českej republike, rozloženie skupiny organizovanej trestnej činnosti.

3.3. Napomáhanie nelegálnemu prisťahovalectvu

Pojem „napomáhanie nelegálnemu prisťahovalectvu" zahŕňa niekoľko rôznych závažných trestných činov. Cieľom všetkých je zo zištných dôvodov napomáhať vstupu do krajiny alebo pobytu v nej v rozpore s jej právnymi predpismi. Napomáhanie nelegálnemu prisťahovalectvu teda zahŕňa výrobu a získavanie falšovaných cestovných dokladov a povolení získaných na základe falošných dôvodov a zabezpečenie tajnej prepravy alebo inej pomoci na účely nelegálneho vstupu alebo pobytu – často v spojení s mnohými ďalšími trestnými činmi.

Skupiny organizovanej trestnej činnosti sprostredkujúce nelegálne prisťahovalectvo vytvárajú spravidla voľné siete menších skupín a väčšina z nich má etnické alebo iné kultúrne väzby na nelegálnych prisťahovalcov, ktorým napomáhajú pri príchode do krajiny. Zapojené skupiny organizovanej trestnej činnosti vykazujú vysoký stupeň flexibility a schopnosti spolupracovať cez hranice bez ohľadu na etnické rozdiely, a to aj v oblastiach s tradičnými etnickými konfliktmi. Prevádzači vedia rýchlo odhaliť a využiť rôzne zmeny v spoločnosti, napr. taktiku v oblasti presadzovania práva a zmeny v právnych predpisoch alebo nariadeniach, ako aj otvorenie nových alebo lacnejších dopravných trás alebo nových hraničných prechodov.

Europol poskytuje členským štátom EÚ v boji proti napomáhaniu nelegálnemu prisťahovalectvu analytickú podporu. Zločinecké siete zapojené do organizovania nelegálneho prisťahovalectva sa niekedy podieľajú aj na trestnej činnosti v iných oblastiach, ako napr. falšovanie cestovných dokladov, pašovanie drog, pranie špinavých peňazí, obchodovanie s ľuďmi a podobne.

Europol rozdelil tento predmet do čiastkových projektov zameraných na osobitné skupiny organizovanej trestnej činnosti, štátnu príslušnosť, spôsob práce alebo zemepisné oblasti. V roku 2011 bolo deväť aktívnych čiastkových projektov zameraných na napomáhanie nelegálnemu prisťahovalectvu z Vietnamu, Iraku, Afganistanu, Iránu, Južnej Ázie, severnej Afriky, Číny a na výrobu a distribúciu falšovaných dokumentov. Europol poskytuje tiež podporu Taliansku v boji proti nelegálnemu prisťahovalectvu zo severnej Afriky

OPERÁCIA SCHWARZ/WHITE

HLAVNÁ OBLASŤ TRESTNEJ ČINNOSTI
Prevádzačstvo nelegálnych prisťahovalcov z Vietnamu

ZÚČASTNENÉ KRAJINY
Česká republika, Francúzsko, Maďarsko, Nemecko, Spojené kráľovstvo

ROZSAH OPERÁCIE
Európska polícia podnikla kroky proti viacerým sofistikovaným zločineckým sieťam, ktoré ponúkali svoje služby potenciálnym prisťahovalcom na účely nelegálneho vycestovania z Vietnamu do Spojeného kráľovstva.

Spôsob práce spočíval v zabezpečení falošných dokladov pre Vietnamcov, letu cez Moskvu a potom boli prevádzaní do EÚ vo vlakoch, autách alebo nákladných vozidlách. Pre osoby, ktoré sa chceli dostať do Spojeného kráľovstva, skupina prevádzačov z radov irackých Kurdov ponúkala túto službu z Belgicka a Francúzska do Spojeného kráľovstva za 2 000 EUR – 3 000 EUR. Prisťahovalcom ukrytým v dodávkach alebo nákladných vozidlách zariadili prechod cez Lamanšský prieliv.

Prevádzači mali v ponuke aj drahšiu metódu (10 000 EUR – 15 000 EUR po garantovanom príchode) na základe nelegálne získaných maďarských a českých schengenských víz vydaných v Hanoji na obchodné účely. Prisťahovalci tak mohli letieť priamo do Paríža, potom boli ubytovaní v utajených domoch v Paríži, čo zariadili prevádzači pred záverečnou etapou ich cesty do Spojeného kráľovstva. Bola to sofistikovaná sieť s bunkami v Poľsku, Českej republike, Nemecku, vo Francúzsku, v Spojenom kráľovstve a vo Vietname.

Policajné akcie sa uskutočnili v Lille, Paríži, Londýne, Prahe, Berlíne, Mníchove a Budapešti, ich cieľom boli viaceré podozrivé utajené domy a byty.

Francúzsko zlikvidovalo tranzitný tábor, ktorí využívali prisťahovalci v obci Grande-Synth blízko Dunkerque. V tomto tábore, kde všetci žili v stiesnených podmienkach, bolo zadržaných 38 prisťahovalcov (14 Vietnamcov a 17 rôznych iných štátnych príslušníkov).

PRÍSPEVOK EUROPOLU
Europol a Eurojust poskytli podporu operácii, na ktorej sa zúčastnilo päť krajín.

VÝSLEDOK MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE
- Zatknutí boli podozriví prevádzači vo Francúzsku (19), v Nemecku (8), Maďarsku (5), Českej republike (2) a Spojenom kráľovstve (1)
- Vo Francúzsku bola objavená plantáž na pestovanie kanabisu vo vnútorných priestoroch.

do Talianska a Grécku poskytuje podporu v boji proti sieťam pôsobiacim na grécko-tureckej hranici.

Europol pôsobí v dvoch spoločných vyšetrovacích tímoch: jeden je zameraný na účelové manželstvá a jeden na napomáhanie vstupu štátnym príslušníkom Srí Lanky do EÚ cez Fínsko.

V priebehu roka 2011 Europol poskytol podporu v prípade deviatich významných európskych operácií zameraných na zločinecké siete napomáhajúce nelegálnemu prisťahovalectvu:

- Výsledkom týchto operácií bolo zatknutie 161 podozrivých prevádzačov.
- Operatívne činnosti sa koordinovali na poradách, ktoré organizoval a sprostredkoval Europol.
- Europol bol prítomný v operatívnych koordinačných centrách a poskytoval podporu prostredníctvom technickej expertízy a nasadenia mobilnej kancelárie.
- Počas fáz vyšetrovania sa dôstojníci Europolu zameriavali na operatívne analýzy a v mnohých prípadoch sa zistili prepojenia s inými vyšetrovaniami EÚ.

OPERÁCIA CESTIA

HLAVNÁ OBLASŤ TRESTNEJ ČINNOSTI
Napomáhanie nelegálnemu prisťahovalectvu afganských štátnych príslušníkov

ZÚČASTNENÉ KRAJINY
Francúzsko, Nemecko, Taliansko

ROZSAH OPERÁCIE
Europol poskytol podporu pri akcii pod vedením Talianska zameranej na hlavnú prevádzačskú sieť. Toto cezhraničné vyšetrovanie koordinoval aj Eurojust a trvalo takmer dva roky.

Vyšetrovanie bolo zamerané na prevádzačstvo afganských štátnych príslušníkov z Afganistanu cez Pakistan, Irán a Turecko. Migranti boli potom prevádzaní cez Grécko do Ríma. K trom najobľúbenejším destináciám patrilo Spojené kráľovstvo, Nórsko a Švédsko. Náklady migrantov za celú cestu z Afganistanu do Talianska sa pohybovali približne od 3 500 EUR do 5 000 EUR. Cesta mohla trvať od niekoľkých dní až do niekoľkých týždňov. Odhaduje sa, že v období rokov 2008 – 2011 bolo prevedených asi 200 migrantov za mesiac a predpokladá sa, že 20 % z nich boli maloleté osoby. Počas domových prehliadok, ktoré sa uskutočnili v priebehu operácie, sa našli maloletí Afganci.

Zločinecká sieť bola dobre zavedená s bunkami v mnohých krajinách. Skupina mala prístup aj k falšovaným identifikačným dokladom EÚ a využívala hawala bankovníctvo na prevod peňazí medzi jednotlivými časťami siete so sídlom v Spojenom kráľovstve, Francúzsku, Taliansku, Pakistane, Iráne a Grécku. Sídlo hlavných organizátorov v pozadí siete bolo v Spojenom kráľovstve.

PRÍSPEVOK EUROPOLU
- Mobilná kancelária Europolu bola nasadená v ústredí talianskej polície v Ríme počas aktívnej operácie spolu s analytikom a jedným špecialistom na nelegálne prisťahovalectvo.
- Počas vyšetrovania experti Europolu poskytli technickú expertízu a podporu pri operatívnej analýze, pripravili niektoré spravodajské správy a umožnili výmenu informácií.

VÝSLEDOK MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE
26 zatknutí, najmä v Taliansku, ale aj vo Francúzsku a v Nemecku

Hawala *(tiež známe ako* hundi*) je neformálny systém prevodu peňazí založený na činnosti a čestnosti rozsiahlej siete finančných maklérov, ktorý sa nachádza predovšetkým na Strednom východe, v severnej Afrike, Africkom rohu a južnej Ázii.*

Najzákladnejším variantom systému hawala je, že prevod peňazí sa uskutoční prostredníctvom siete hawala maklérov, tzv. hawaladarov. Je to prevod peňazí bez toho, aby sa vlastne presúvali. Zákazník sa obráti na hawala makléra v jednom meste a dá mu sumu peňazí, ktorá sa má previesť na príjemcu v inom, obvykle zahraničnom, meste. Maklér zavolá inému hawala maklérovi v meste príjemcu, uvedie dispozičné pokyny k finančným prostriedkom (zvyčajne mínus malá provízia) a prisľúbi, že dlžnú sumu uhradí neskôr.

V niektorých častiach sveta je to jediná voľba na legitímne prevody finančných prostriedkov a dokonca ju využívali humanitárne organizácie v oblastiach, kde je najlepšou fungujúcou inštitúciou. Tieto prevody sú obvykle neformálne a fakticky nie sú regulované vládami, čo je veľkou výhodou pre klientov v súvislosti s aspektmi týkajúcimi sa daní, kontroly meny, prisťahovalectva alebo iných záležitostí.

OPERÁCIA TRUCK

HLAVNÁ OBLASŤ TRESTNEJ ČINNOSTI
Čínska sieť nedovoleného prevádzačstva

ZÚČASTNENÉ KRAJINY
Francúzsko, Portugalsko, Spojené kráľovstvo

ROZSAH OPERÁCIE
Operácia bola zameraná na čínsku sieť podieľajúcu sa na napomáhaní nelegálnemu prisťahovalectvu do Spojeného kráľovstva. Zákazníci platili páchateľom až 23 000 EUR za to, aby ich dostali z Číny do západnej Európy. V Európe poskytli zákazníkom doklady, za pomoci ktorých cestovali často z Francúzska a Portugalska do Spojeného kráľovstva. Čínski páchatelia dokázali podvodne získať pracovné povolenia a povolenia na pobyt a tiež falošné víza, identifikačné a cestovné doklady, právnu pomoc a ubytovanie v utajených domoch.

PRÍSPEVOK EUROPOLU
- Koordinačné stredisko zriadené v Europole poskytlo všetky špeciálne nástroje na komunikáciu potrebné na podporu a koordináciu v reálnom čase. Prítomní boli zástupcovia všetkých zúčastnených vyšetrovacích orgánov.
- Koordinačné stredisko podporoval Eurojust, ktorý zaistil významnú podporu na justičnej úrovni.
- Analytici Europolu poskytli analytické správy o nových spravodajských informáciách o trestnej činnosti.

VÝSLEDOK MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE
- Polícia zatkla celkovo 18 podozrivých: 10 vo Francúzsku, 6 v Portugalsku a 2 v Spojenom kráľovstve.
- Výsledkom simultánnych domových prehliadok vo Francúzsku a Portugalsku bolo zadržanie dokumentov, peňazí, bankových výpisov, mobilných telefónov a ďalších podporných dôkazov.
- Vyšetrovanie potvrdilo existenciu dobre organizovanej zločineckej siete orientovanej na napomáhanie nelegálnemu prisťahovalectvu.

Komplexné operatívne strategické plánovanie pre políciu (COSPOL) (*) zamerané na západobalkánsky organizovaný zločin (WBOC)

Po intenzívnej činnosti orgánov presadzovania práva zahŕňajúcej medzinárodnú policajnú a justičnú spoluprácu skupina COSPOL WBOC splnila jeden zo svojich hlavných cieľov na rok 2011 a zatknutých bolo 18 albánskych utečencov potom, ako sa po mnohé roky vyhýbali spravodlivosti.

Za pomoci služieb Europolu COSPOL WBOC a NCB v Ríme (**) talianske justičné orgány identifikovali hlavných páchateľov a albánskym orgánom mohli poskytnúť spravodajské informácie, ktoré pomohli nájsť a zadržať týchto páchateľov závažnej trestnej činnosti.

Kľúčom k tomuto úspechu bola spolupráca albánskych orgánov, ktoré lokalizovali a následne zatkli 18 albánskych páchateľov hľadaných za závažné trestné činy páchané v rámci organizovanej trestnej činnosti, napr. príslušnosť k medzinárodnej zločineckej organizácii, vraždy, obchodovanie s drogami a so zbraňami, nelegálne prisťahovalectvo a využívanie prostitúcie.

Zatknuté osoby sú vydané do Talianska na základe nového protokolu o extradícii medzi Talianskom a Albánskom. Tento právny nástroj veľmi uľahčuje vzájomné vzťahy medzi orgánmi presadzovania práva týchto dvoch krajín, čo predstavuje významný medzník pre budúcu medzinárodnú policajnú a justičnú spoluprácu v tejto oblasti.

(*) Projekt COSPOL bol mnohostranným nástrojom v oblasti presadzovania práva vytvorený v rámci európskej pracovnej skupiny policajných riaditeľov (EPCTF). Teraz sa dohodlo, že projekt sa zlúči s novým projektom EMPACT pre západný Balkán, ktorý bol vytvorený v rámci nového cyklu politík EÚ.
(**) Národný centrálny úrad Interpolu v Ríme.

3.4. Stredisko Europolu pre počítačovú kriminalitu

Internet spôsobil revolúciu v spôsobe, akým žijeme a prispel k existencii spoločnosti bez hraníc. „Informačná superdiaľnica", ktorú predpovedali pred tridsiatimi rokmi, je teraz realitou a svet je čoraz závislejší od moderných komunikácií a bankových systémov. Prinieslo to nové príležitosti pre páchateľov a vytvorili sa nové nezákonné komodity, najmä ukradnuté osobné a finančné informácie a nelegálny digitálny obsah.

Začiatkom roku 2011 sa podarilo pomocou nástroja Europolu na hodnotenie hrozieb organizovanej trestnej činnosti prostredníctvom internetu (iOCTA) ([5]) identifikovať sofistikovanú „digitálnu tieňovú ekonomiku", v rámci ktorej sa s týmito údajmi obchoduje ako s nezákonným tovarom. Zároveň u obetí internetových podvodov a krádeží identity dochádza k nevýslovnej emocionálnej ujme a mnohé osoby sú zraniteľné v dôsledku nedostatku skúseností v internetovom prostredí. Internetové technológie prinášajú tiež materiály s obsahom zneužívania detí oveľa väčšej cieľovej skupine a viac než kedykoľvek predtým uľahčujú ich distribúciu.

Stredisko Europolu pre trestnú činnosť s využitím špičkovej technológie, ktoré bolo založené v roku 2002, poskytuje vysokú úroveň odborných znalostí prostredníctvom troch tímov špecialistov zameraných na boj proti **sexuálnemu zneužívaniu detí, podvodom s platobnými kartami a počítačovej kriminalite**. Tieto odborné skúsenosti poskytuje prostredníctvom koordinácie, vzdelávania, operatívnej podpory a operatívnej analýzy.

V práci týchto troch tímov existujú jasné podobné prvky. Všetky poskytujú špeciálnu digitálnu forenznú podporu pri vyšetrovaniach v členských štátoch a úzko spolupracujú s partnermi mimo oblasti presadzovania práva, najmä vo finančnom sektore a v sektore komunikácií. Všetky tri typy trestnej činnosti majú skutočne globálny charakter. Tiež je zrejmé, že páchatelia aktívni v rôznych častiach digitálneho podzemia používajú rovnaké nástroje na rôzne účely, napr. webové stránky napadnuté na distribúciu materiálu s obsahom zneužívania detí a škodlivý softvér vyvinutý na útok na bankomaty (ATM).

V tejto súvislosti pracovníci z týchto troch pracovných oblastí spojili svoje sily a vytvorili **Stredisko Europolu pre počítačovú kriminalitu**. Tento krok umožňuje špecialistom na online kriminalitu lepšiu výmenu poznatkov v oblasti technickej expertízy a prípravu účinných protiopatrení, pomocou ktorých poskytujú členským štátom účinnejšiu pomoc a lepšie chránia občanov EÚ.

3.4.1. Počítačová kriminalita

Vývoj v oblasti operácií

V hodnotení iOCTA sa podnikateľská činnosť v oblasti páchania počítačovej kriminality založená na škodlivom softvéri a botnetoch považovala za jednu z najväčších hrozieb v oblasti počítačovej kriminality.

Skupiny počítačovej kriminality sa naďalej zameriavajú sofistikovanými útokmi škodlivého softvéru na finančnú infraštruktúru. V roku 2011 Europol poskytol okrem iného podporu týmto operáciám založeným na škodlivom softvéri:

- Operácia Crossbill, ktorú viedlo Spojené kráľovstvo proti zločineckej skupine vykonávajúcej trestnú činnosť, pri ktorej používali škodlivý softvér. Táto skupina sa podieľala na:
  - šírení škodlivého kódu;
  - získavaní bankových informácií; po čom nasledovala
  - krádež a následné pranie finančných prostriedkov z napadnutých bankových účtov.

  Toto bol jeden z prvých spoločných vyšetrovacích tímov v oblasti počítačovej kriminality a slúži ako dobrý príklad budúcej spolupráce.
- Operácia Mariposa II bola pokračovaním operácie, v rámci ktorej Španielsko v roku 2010 rozložilo skupinu páchateľov používajúcich botnet mariposa (motýľ). Používanie tohto botnetu neustále narastalo a po celej Európe sa objavovali nové skupiny využívajúce škodlivý softvér na účely finančného obohatenia sa. Z pokračujúcich vyšetrovaní vyplynulo širšie používanie tohto škodlivého softvéru po celom svete. S cieľom narušiť infraštruktúru používajúcu tento botnet a koordinovať vyšetrovania sa na jeseň 2011 uskutočnilo stretnutie operatívnej pracovnej skupiny v sídle Europolu. Základná skupina členských štátov EÚ bude v tejto práci pokračovať aj v roku 2012 v úzkej spolupráci s USA a Austráliou.
- Operatívne porady viedli k zaujímavým krížovým pozitívnym lustráciám v iných súboroch údajov, ktoré podporia zhromažďovanie dôkazov v tejto operácii. Okrem toho to povedie k lepšiemu pochopeniu modelu činnosti v oblasti počítačovej kriminality používanému podozrivými, ktorí sú významní v oblasti počítačovej kriminality.

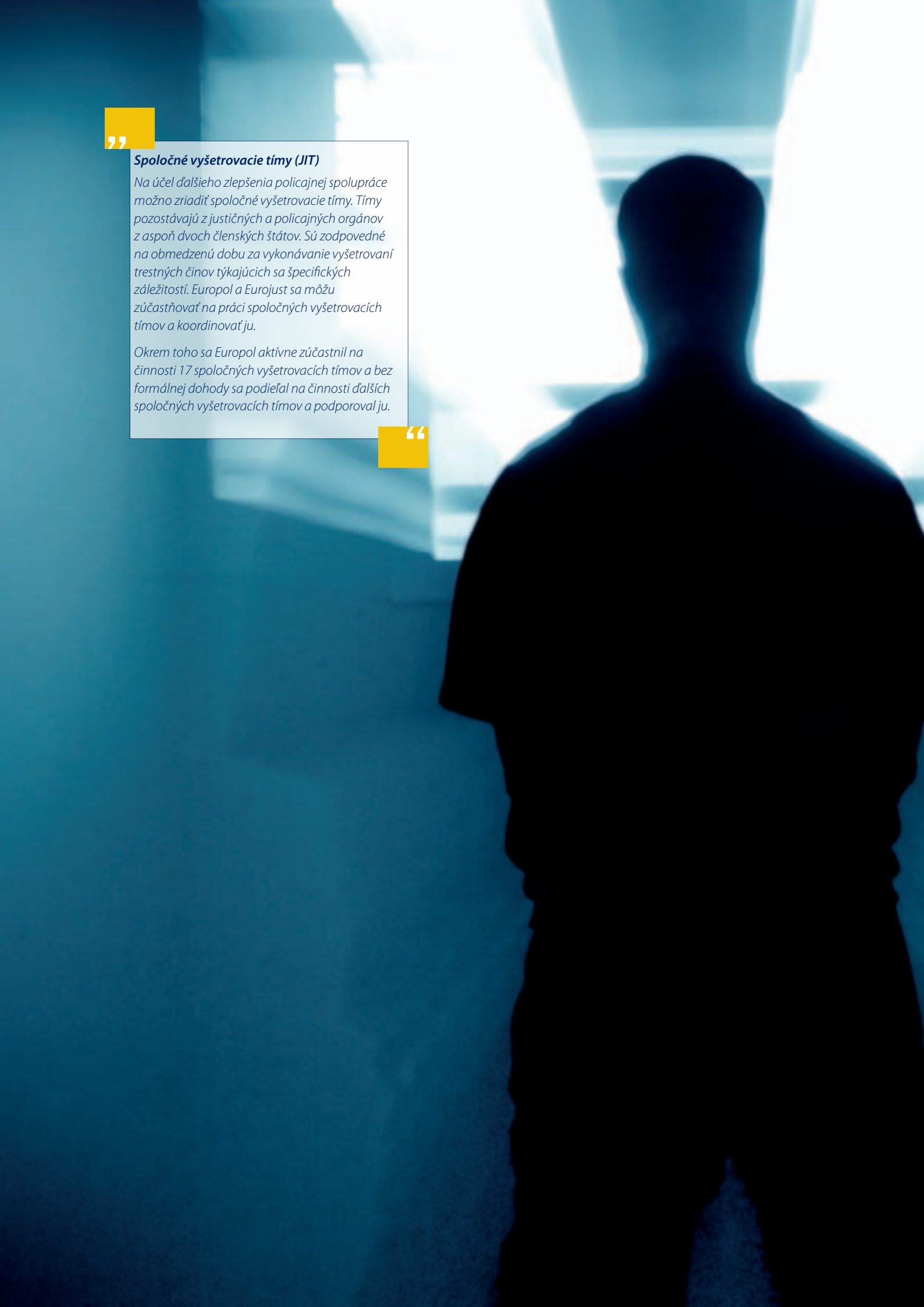
V roku 2012 sa vo všeobecnosti bude aj naďalej poskytovať podpora v prípade operácií v oblasti škodlivého softvéru, avšak s osobitným dôrazom na identifikáciu sofistikovanejších páchateľov, ako napr. skupiny „vývojárov", ktoré vytvárajú a uchovávajú viaceré úspešné typy škodlivého softvéru zisteného v digitálnej tieňovej ekonomike.

Siete agentov prevádzajúcich peniaze (*money mules*) sa používajú na odosielanie, uloženie a „vyplatenie" transakcií podniku zaoberajúcim sa počítačovou kriminalitou. Rozloženie týchto sietí patrilo v minulom roku k hlavným cieľom. Doposiaľ analýza príspevkov v tejto oblasti viedla k lepšiemu prehľadu peňažných tokov a identifikovali sa viaceré geografické aktívne miesta „vyplácania".

- *Na základe počiatočnej inšpirácie zo spolupráce so Španielskom a Eurojustom teraz prebieha projekt na mapovanie sietí agentov a identifikáciu hlavných podozrivých v Európe.*

Okrem pokračujúcej hrozby finančne motivovanej počítačovej kriminality rok 2011 bol jasne rokom „hacktivizmu". Na

([5]) K dispozícii na prevzatie z webovej stránky Europolu.

Spoločné vyšetrovacie tímy (JIT)

Na účel ďalšieho zlepšenia policajnej spolupráce možno zriadiť spoločné vyšetrovacie tímy. Tímy pozostávajú z justičných a policajných orgánov z aspoň dvoch členských štátov. Sú zodpovedné na obmedzenú dobu za vykonávanie vyšetrovaní trestných činov týkajúcich sa špecifických záležitostí. Europol a Eurojust sa môžu zúčastňovať na práci spoločných vyšetrovacích tímov a koordinovať ju.

Okrem toho sa Europol aktívne zúčastnil na činnosti 17 spoločných vyšetrovacích tímov a bez formálnej dohody sa podieľal na činnosti ďalších spoločných vyšetrovacích tímov a podporoval ju.

začiatku roka boli cieľom veľké spoločnosti podieľajúce sa na zákaze Wikileaks, neskôr sa útoky rozšírili na vlády, orgány presadzovania práva a politické strany. Osamostatnené a odštiepené skupiny pôvodného hnutia Anonymous sa objavili v celom západnom svete.

- V súvislosti s útokmi skupiny „Anonymous" a súvisiacich skupín proti viacerým členským štátom EÚ Europol usporiadal operatívnu poradu s cieľom prepojiť jednotlivé vyšetrovania a plán ďalšej akcie. Na základe spravodajských informácií zhromaždených na tejto porade sa posúdi charakter a vplyv skupiny „Anonymous" a s tým súvisiacich útokov v Európe.
- Vyhotovené boli aj špeciálne spravodajské správy k hnutiu „Anonymous" aj „Lulzsec".

Spravodajské informácie

Úloha spravodajských informácií v oblasti počítačovej kriminality sa ďalej rozvíja s dôrazom na predvídanie a demystifikáciu online javov. V roku 2011 sa uskutočnil a šíril výskum okrem iného týchto javov:

- Stuxnet: technické vysvetlenie tohto sofistikovaného typu škodlivého softvéru.
- Skupina „Lulzsec": vznik skupiny „Lulzsec" a hnutia „Antisec".
- Telefónny phreaking: Strategická a operatívna analýza zneužívania hlavne hlasových služieb cez internetový protokol (VoIP) na manipuláciu s telefónnym systémom, podľa všetkého oživenie koncepcie „telefónneho phreakingu".
- Odmietnutie služby (SSL Denial of Service Attacks): týka sa možného napadnutia zabezpečených internetových platieb prostredníctvom protokolu SSL.

Prebiehajúci výskum vývoja virtuálneho platobného systému „Bitcoin" a zneužitie siete „TOR" na anonymizáciu na trestnú činnosť bude uverejnený v roku 2012.

Forenzná a operatívna podpora

V prípade niektorých väčších operácií, napr. operácii Crossbill (vyššie) bola poskytnutá osobitná forenzná podpora. Výsledky z forenzných skúmaní zadržaných údajov sa porovnávaním s inými súbormi údajov vo všeobecnosti používajú aj na mapovanie skupín nachádzajúcich sa vyššie v hierarchii počítačovej kriminality.

Odborná príprava

Vypracovaná bola odborná príprava v oblasti počítačovej kriminality, ktorá sa realizuje prostredníctvom týchto aktivít:

- Spoločne s Eurojustom sa asi 80 prokurátorom a sudcom poskytlo školenie o vyšetrovacích technikách týkajúcich sa škodlivého softvéru v Rumunsku.
- Europol usporiadal dve zasadnutia Európskej skupiny pre vzdelávanie a odbornú prípravu v oblasti boja proti počítačovej kriminalite (ECTEG) a zohrával aktívnu úlohu v práci tejto skupiny prípravou, koordináciou a realizáciou vzdelávania v oblasti počítačovej kriminality. K členom skupiny ECTEG patrí CEPOL, Eurojust a Interpol, ale aj dôležití partneri z akademickej obce a súkromného sektora.
- Zamestnanci Europolu v iných pracovných oblastiach absolvovali školenie o základoch digitálnych, sieťových a mobilných forenzných metód prostredníctvom troch rôznych akreditovaných kurzov. Program poskytuje pracovníkom Europolu praktické poznatky na podporu lepšieho vykonávania ich odborných činností.
- Zamestnanci Europolu podieľajúci sa na operáciách boli vyškolení na použitie mobilnej forenznej súpravy univerzálneho forenzného zariadenia na extrakciu údajov (Universal Forensic Extraction Device, UFED) na mieste.
- Špecializovaní pracovníci v oblasti počítačovej kriminality podporili iniciatívu akadémie CEPOL na rozvoj online vzdelávacieho systému v oblasti počítačovej kriminality.

Počítačová forenzná sieť (CFN)

Počítačová forenzná sieť (CFN) je platforma, ktorú pripravil Europol na podporu forenzného skúmania zadržaných údajov v rámci analytických pracovných súborov a operácií.

V roku 2011 projekt CFN predstavoval základnú platformu na realizáciu digitálnej IT forenznej podpory. Táto platforma ponúka možnosť filtrovať a spracovávať relevantné informácie z veľkého množstva počítačových dát, pri zachovaní platnosti dát ako dôkazov alebo spravodajských informácií. Táto najmodernejšia schopnosť extrakcie a analýzy informácií z digitálnych dát súvisiacich s trestnou činnosťou sa v roku 2012 bude ďalej rozvíjať.

Európska pracovná skupina pre počítačovú kriminalitu (EUCTF)

Stredisko Europolu pre počítačovú kriminalitu tento rok usporiadalo dve zasadnutia pracovnej skupiny EUCTF. Táto skupina, ktorú tvoria vedúci jednotiek členských štátov pre počítačovú kriminalitu, Európska komisia a Eurojust, strategicky usmerňuje boj EÚ proti počítačovej kriminalite a jej úlohou je transformovať do operatívnych činností strategické ciele týkajúce sa počítačovej kriminality stanovené Stálym výborom Rady pre vnútornú bezpečnosť (COSI).

3.4.2. Sexuálne zneužívanie detí

Výroba a distribúcia nelegálneho obsahu zobrazujúceho sexuálne zneužívanie detí je možná hlavne cez internet. Zdanlivá anonymita, ktorú tento spôsob komunikácie ponúka, sťažuje úspešnú identifikáciu a lokalizáciu páchateľov. Objavenie nelegálnych materiálov je len časťou, možno začiatkom, vyšetrovania trestnej činnosti páchanej na dieťati. Vypátranie a identifikácia detských obetí je prioritou a ďalšou výzvou pre orgány presadzovania práva.

Len čo sa materiál s obsahom zneužívania detí dostane na internet, predstavuje neustálu reviktimizáciu zobrazeného dieťaťa. Internet poskytuje platformu aj pre ďalšie trestné činy páchané na deťoch, napr. tzv. online grooming ([6]).

V roku 2001 Europol vytvoril špeciálny analytický pracovný súbor na prevenciu aktivít zločineckých sietí zaoberajúcich sa výrobou, predajom a rozširovaním materiálov s obsahom sexuálneho zneužívania detí a súvisiacich trestných činov a na boj proti nim. Europol doteraz distribuoval orgánom presadzovania práva tisíce súborov spravodajských informácií a analytických správ, ktoré umožňujú identifikáciu viac ako 3 000 páchateľov sexuálnych trestných činov na deťoch a identifikáciu zodpovedajúceho počtu obetí. Europol podporuje tiež členské štáty pri forenznom skúmaní kópií digitálneho materiálu zadržaného policajnými orgánmi.

Súčasné trendy

- Páchatelia sexuálnych trestných činov na deťoch cestujú alebo sa sťahujú do konkrétnych krajín, kde deti ponúkajú ich rodiny alebo sprostredkovatelia na účely vykorisťovania a na výrobu materiálov s obsahom zneužívania detí.
- Stáva sa, že materiály s obsahom zneužívania detí si dospievajúci alebo deti, ktoré podcenia riziká distribúcie súborov s ich fotografiami alebo videonahrávkami, pripravujú sami. Niekedy ich presvedčia alebo nútia do výroby takéhoto materiálu páchatelia sexuálnych trestných činov na deťoch prostredníctvom online groomingu.
- Zaznamenali sa aj trendy v súvislosti s tzv. online groomingom a zasielaním správ so sexuálnym obsahom mladým ľuďom, ktorí používajú mobilné telefóny a multimediálne zariadenia (tzv. „sexting").
- Páchatelia sexuálnych trestných činov na deťoch využívajú sofistikovaný softvér na ochranu svojej anonymity. Na marenie digitálneho forenzného skúmania zo strany polície používajú techniky online ukladania a pokročilé šifrovacie techniky.
- Páchatelia trestnej činnosti sa podľa všetkého zameriavajú na používanie skrytých kanálov, kde súkromný prístup je umožnený len „vybraným" osobám. Tento „výber" sa zakladá na množstve a druhu snímok sexuálneho zneužívania, ktoré ich zaujímajú.
- Začali sa objavovať iné javy, napr. tzv. kybersexuálna turistika, keď k zneužívaniu dieťaťa dochádza pred webkamerou po zaplatení.

Pracovná skupina Virtual Global (VGT)

Europol sa v apríli 2011 pripojil k pracovnej skupine Virtual Global (VGT). Cieľom skupiny VGT je vybudovať efektívne, medzinárodné partnerstvo orgánov presadzovania práva, mimovládnych organizácií a priemyslu s cieľom pomôcť ochrániť deti pred online zneužívaním detí. Vstup Europolu do skupiny VGT má pomôcť pri dosahovaní ďalšej intenzívnej spolupráce s krajinami mimo Európy v tejto oblasti trestnej činnosti bez hraníc.

Európska finančná koalícia (EFC)

Europol predsedá obnovenej Európskej finančnej koalícii (EFC). Zameraním na finančné transakcie táto koalícia bojuje proti online distribúcii nelegálnych obrázkov sexuálneho zneužívania detí s cieľom slúžiť ako stála platforma a stredisko informačných zdrojov pre zainteresované strany vrátane orgánov presadzovania práva, prevádzkovateľov platobných systémov, prevádzkovateľov internetových služieb (ISP) a mimovládne organizácie (MVO).

Filter na zabránenie šíreniu obsahu zneužívania detí

V rámci projektu COSPOL ([7]) zameranému na internetový materiál týkajúci sa zneužívania detí (CIRCAMP) ([8]) sa v roku 2011 úspešne zaviedol Filter na zabránenie šíreniu obsahu zneužívania detí.

([6]) Online grooming je návrh dospelého na stretnutie s dieťaťom, ktoré podľa vnútroštátnych právnych predpisov ešte nedosiahlo vek na udelenie súhlasu na pohlavný styk, na účely vykonávania sexuálnych praktík s dieťaťom.

([7]) Projekt COSPOL je mnohostranný nástroj v oblasti presadzovania práva vytvorený v rámci európskej pracovnej skupiny policajných riaditeľov (EPCTF).

([8]) Členmi CIRCAMP sú: Belgicko, Dánsko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Írsko, Malta, Nemecko, Nórsko, Španielsko, Švédsko, Taliansko, Europol a Interpol.

OPERÁCIA RESCUE

HLAVNÁ OBLASŤ TRESTNEJ ČINNOSTI
Celosvetová sieť páchateľov sexuálnych trestných činov na deťoch

ZÚČASTNENÉ KRAJINY
Austrália, Belgicko, Grécko, Holandsko, Island, Kanada, Nemecko, Nový Zéland, Taliansko, Poľsko, Rumunsko, Spojené kráľovstvo, Španielsko, USA

ROZSAH OPERÁCIE

Tento zložitý prípad známy pod menom operácia Rescue trval tri roky s podporou a koordináciou vyšetrovaní zo strany Europolu v poslednom 1,5 roku. Orgány presadzovania práva zo 14 krajín sa spojili s cieľom sledovať páchateľov v skutočne globálnom meradle. V niektorých ďalších krajinách, aj keď nie sú uvedené, ešte stále prebiehajú vyšetrovania, v rámci ktorých boli odhalené podozrivé osoby.

Podozriví páchatelia sexuálnych trestných činov na deťoch boli členmi online fóra – boylover.net, ktoré propagovalo sexuálne vzťahy medzi dospelými a mladými chlapcami. Webová stránka prevádzkovaná zo servera so sídlom v Holandsku sa na svojom vrchole chválila až 70 000 členmi po celom svete.

Webová stránka je teraz zrušená. Pokúšala sa pôsobiť ako fórum „len na diskusie", kde si ľudia mohli vymieňať informácie o svojom sexuálnom záujme o mladých chlapcov bez toho, aby sa dopustili konkrétneho trestného činu, a tak pôsobila „mimo radaru" pozornosti polície. Po registrácii na stránku sa niektorí členovia mohli dostať na súkromnejšie kanály, ako napr. e-mail na účely zdieľania a prezeranie nelegálnych obrázkov a filmov so zneužívanými deťmi. Počítače zabavené zatknutým osobám obsahovali zbierky obrovského množstva obrázkov a videonahrávok s obsahom zneužívania detí.

Na začiatku vyšetrovania internetové tímy polície Spojeného kráľovstva a austrálskej polície identifikovali členov stránky boylover.net predstavujúci podľa hodnotenia najväčšie riziko pre deti. Sledovali tiež presun páchateľov na iné stránky, kde pokračovali ďalšie vyšetrovania a posudzovania rizík.

PRÍSPEVOK EUROPOLU

- Základom úspechu bola jedinečná úloha Europolu pri identifikácii členov siete zameranej na sexuálne zneužívanie detí a umožnenie operatívnej činnosti policajných orgánov vo viacerých jurisdikciách.
- Predovšetkým to bola práca analytikov Europolu, ktorí prelomili prvky zabezpečenia hlavného počítačového servera v centre siete, čím sa odkryla identita a aktivita podozrivých páchateľov sexuálnych trestných činov na deťoch.
- Europol následne vypracoval viac než 4 000 spravodajských správ pre policajné orgány vo viac než 30 krajinách v Európe a inde, čo viedlo k zatknutiu podozrivých osôb a ochrane detí.
- V správach Europolu boli identifikované aj spojenia medzi touto sieťou a sieťami, ktoré sa vyskytovali vo viacerých ďalších vyšetrovaniach.

VÝSLEDOK MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE

- 779 podozrivých je už identifikovaných po celom svete;
- 250 zatknutí;
- 252 deťom bola poskytnutá ochrana;
- Počet obetí, ktorým bola poskytnutá ochrana, je vôbec najvyšší, aký sa dosiahol na základe tohto typu vyšetrovania, pričom vyšetrovania stále pokračujú.

Operácia Rescue zaznamenala celosvetovú pozornosť médií.

Zameraním na ďalšie zlepšovanie operatívnych schopností nový akčný plán prispel k zlepšeniu medzinárodnej spolupráce. Spravodajské informácie získané z vyšetrovaní Europol bude analyzovať a distribuovať zúčastneným krajinám prostredníctvom súborov spravodajských informácií.

Europol okrem toho koordinuje kolektívne akcie uskutočňované zúčastnenými krajinami a identifikuje medzinárodné prepojenia. Operácia Icarus je jednou z prvých spoločných operácií v rámci CIRCAMP, ktoré Europol koordinoval.

Vzdelávanie Europolu o „boji proti sexuálnemu zneužívaniu detí na internete"

Europol uskutočnil v Selme (Nemecko) 12. kurz odborného vzdelávania o boji proti sexuálnemu zneužívaniu detí na internete, ktorý sa koná každoročne, pre príslušníkov orgánov presadzovania práva a justičné orgány. Týmto praktickým vzdelávaním sa rozvíjajú základné schopnosti pre vyšetrovanie online zneužívania detí a jeho cieľom je rozvíjať poznatky a odborné znalosti účastníkov o boji a rozložení sietí páchateľov sexuálnych trestných činov na deťoch, ako aj o ochrane detí, ktorých sa to týka.

Projekt HAVEN – Zastavenie Európanov zneužívajúcich obete v každom štáte

Projekt HAVEN (Halting Europeans abusing victims in every nation) koordinuje spoločné úsilie EÚ pri riešení trestných činov sexuálneho zneužívania detí, ktorých sa dopúšťajú Európania mimo svojich krajín pôvodu alebo trvalého pobytu. Tento projekt zahŕňa okrem iného koordináciu medzinárodných operácií, ktoré uskutočňujú európske orgány presadzovania práva. V roku 2011 sa uskutočnila spoločná operácia na niektorých veľkých letiskách EÚ. Zúčastnilo sa Nemecko (letisko vo Frankfurte), Holandsko (letisko v Amsterdame) a Švédsko (letisko Štokholm). Ďalšie spoločné aktivity sa plánujú v roku 2012.

V dlhodobom horizonte by sa mali zaviesť preventívne opatrenia, napr. trvalé hlásenia alebo systém varovania na účely vysledovania cestujúcich páchateľov sexuálnych trestných činov, obmedzenie ich nezákonných aktivít a na ochranu detí.

3.4.3. Podvody s platobnými kartami

Podvody s platobnými kartami sú čoraz väčším globálnym problémom, ktorý v rámci Európskej únie spôsobuje obrovské finančné straty. Tieto straty zároveň vytvárajú aktíva pre

OPERÁCIA ICARUS

HLAVNÁ OBLASŤ TRESTNEJ ČINNOSTI
Siete zamerané na online zdieľanie súborov s obsahom sexuálneho zneužívania detí

ZÚČASTNENÉ KRAJINY
Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Chorvátsko, Írsko, Luxembursko, Malta, Nemecko, Nórsko, Poľsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko, Španielsko, Švédsko, Švajčiarsko, Taliansko

ROZSAH OPERÁCIE
Orgány presadzovania práva z 23 európskych krajín, ktorým Europol poskytol podporu a koordináciu, zasiahli rozhodne proti sieťam zameraným na online zdieľanie súborov s obsahom sexuálneho zneužívania detí.

Operácia bola zameraná na osoby, v prípade ktorých úroveň zdieľania obrazového materiálu bola najvážnejšia a zahŕňala sexuálne zneužívanie nemluvniat a batoliat. Veľké množstvo zabaveného materiálu sa ešte forenzne preskúma s cieľom posúdiť, ako hlboko boli podozriví zapojení do skutočného zneužívania detí.

Operácia Icarus sa začala počas zasadnutia CIRCAMP, ktoré sa uskutočnilo začiatkom roka 2011. Dohodlo sa, že Dánsko so svojou národnou jednotkou polície pre trestnú činnosť s využitím špičkovej technológie (DK NITEC) by malo byť vedúcou krajinou a táto jednotka by mala uskutočňovať vyšetrovania na základe svojich odborných znalostí peer-to-peer výmeny nezákonného materiálu prostredníctvom systémov pre zdieľanie súborov.

PRÍSPEVOK EUROPOLU
- Koordinácia operácie, na ktorej sa zúčastnilo 23 krajín.
- Spravodajské informácie a ďalšie informácie Europol distribuoval prostredníctvom svojho zabezpečeného informačného systému s cieľom zabezpečiť integritu dát a zaistiť rýchlu reakciu v príslušných krajinách.
- Potom, ako dánska štátna polícia získala spravodajské informácie, sa v Europole konala operatívna porada s cieľom odovzdať súbory spravodajských informácií zúčastneným krajinám.
- Kooperačná sieť Europolu umožní aj ďalšie vyšetrovania zapojením partnerov v prípade potreby, napr. Eurojustu a Interpolu.

VÝSLEDOK MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE
- Doteraz (*) sa pomocou „operácie Icarus" podarilo identifikovať 273 podozrivých a zatknúť 113 podozrivých v rámci 23 krajín.
- Odhalené boli predtým neznáme siete páchateľov sexuálnych trestných činov na deťoch pôsobiace na rôznych internetových kanáloch.
- Vyšetrovania prebiehajú a očakávajú sa ďalšie zatknutia. Osobitný dôraz sa bude klásť na identifikáciu výrobcov materiálu, sexuálne obťažujúcich osôb a ich obete.

▼ *Operácia Icarus, tlačová konferencia*

(*) 15. decembra 2011

skupiny organizovaného zločinu a ich nelegálne príjmy sa investujú do rozvoja ďalších foriem trestnej činnosti.

Ako centrálne miesto pre výmenu spravodajských informácií o tomto druhu podvodu špecialisti Europolu podporujú činnosti v oblasti vyšetrovania, ktoré slúžia na ochranu trhu EÚ a jej zákazníkov nielen v EÚ, ale aj na celom svete.

V roku 2011 Europol poskytol podporu v prípade viacerých vyšetrovaní orgánov EÚ v oblasti presadzovania práva týkajúcich sa prekazenia činnosti medzinárodných podvodníkov v oblasti platobných kariet. Europol sa sústredil na najnebezpečnejšie skupiny organizovanej trestnej činnosti, ktoré vyrábajú a používajú nelegálne zariadenia na kopírovanie, falšovanie a zneužívanie platobných kariet. Na základe účinnej cezhraničnej spolupráce niektoré dielne na výrobu zariadení na tzv. skimming a globálne siete pašovania zariadení, údajov z kariet a peňazí boli zlikvidované.

Prostredníctvom svojich správ o podvodoch týkajúcich sa platobných kariet Europol oznamuje informácie o nových trendoch v kriminálnych technikách a spôsobe práce vyšetrovateľov v členských štátoch a spolupracujúcich krajinách.

Výsledkom spolupráce medzi Europolom a súkromným sektorom je vytvorenie **databázy na overovanie kariet** v Europole, ktorá obsahuje globálne informácie o vydavateľoch platobných kariet (AMEX, VISA, MasterCard a palivové platobné karty). Túto databázu Europol každodenne používa.

Mobilná kancelária a mobilný forenzný súbor nástrojov (vrátane **čítačky kariet, univerzálneho forenzného zariadenia na extrakciu** (UFED) a **databázy na kontrolu kariet**) prinášajú pridanú hodnotu na mieste pri podpore úkonov v rámci vyšetrovania:

- Čítačka kariet dokáže prečítať údaje z magnetického prúžku a čipu originálnej alebo falšovanej platobnej karty.
- V roku 2010 členské štáty poslali zabavené karty Europolu, aby z nich extrahoval údaje.
- Čítačka kariet sa môže použiť priamo v rámci policajnej razie na rovnaký účel.
- Z mobilného telefónu možno získať údaje s pomocou zariadenia UFED.

Katalóg priemyselnej televízie (CCTV) je nový produkt, ktorý Europol začal používať v roku 2011. Obsahuje snímky jednotlivcov spájaných s manipuláciou bankomatov a zneužívaním platobných kariet na podvody. Katalóg sa pravidelne distribuuje partnerom z orgánov presadzovania práva.

Skimming

Kopírovanie magnetického prúžku platobných kariet – bez vedomia alebo súhlasu držiteľa platobnej karty – obvykle k nemu dochádza pri používaní platobnej karty v originálnom bankomate alebo na termináli v mieste predaja. Údaje sa potom prepíšu (klonujú) na nové karty, ktoré sa používajú na nelegálny výber hotovosti často mimo krajiny bydliska držiteľa karty.

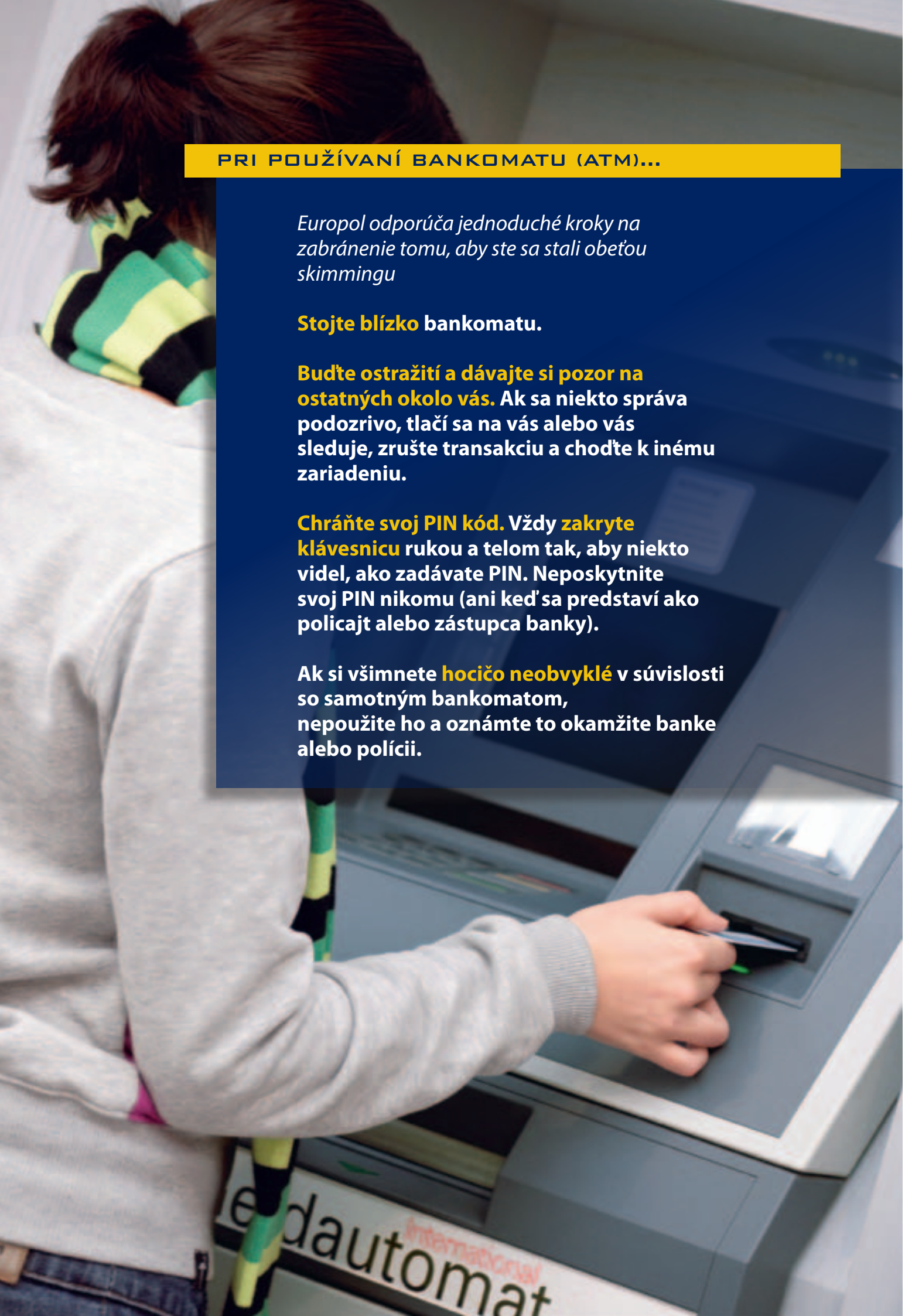
V roku 2011 Europol pripravil aj **Hodnotenie hrozieb v oblasti podvodov týkajúcich sa platobných kariet v EÚ.** V správe sa uvádza súčasný stav a budúce trendy v trestnej činnosti v súvislosti s platobnými kartami a transakciami s nimi.

Takéto hodnotenie bolo vypracované po prvýkrát. Doteraz neboli uverejnené žiadne čísla a konkrétny spôsob práce, takže orgány presadzovania práva a subjekty prijímajúce rozhodnutia nemali celkový obraz. Príslušný sektor uznajúc nárast problému s kartami sa rozhodol spojiť úsilie a poskytol Europolu veľmi citlivé údaje na účely analýzy, ktoré viedli k vypracovaniu hodnotenia hrozieb.

Cieľom hodnotenia hrozieb je poskytnúť odporúčania na protiopatrenia a konkrétne kroky, ktoré by sa mali prijať na národnej a európskej úrovni na zníženie úrovne podvodov. Súčasná situácia a nelegálne príjmy páchateľov, ktoré presahujú sumu 1 500 000 000 EUR, si vyžadujú naliehavé a spoločné opatrenia.

Univerzále forenzného zariadenia na extrakciu (UFED)

PRI POUŽÍVANÍ BANKOMATU (ATM)...

Europol odporúča jednoduché kroky na zabránenie tomu, aby ste sa stali obeťou skimmingu

Stojte blízko bankomatu.

Buďte ostražití a dávajte si pozor na ostatných okolo vás. Ak sa niekto správa podozrivo, tlačí sa na vás alebo vás sleduje, zrušte transakciu a choďte k inému zariadeniu.

Chráňte svoj PIN kód. Vždy zakryte klávesnicu rukou a telom tak, aby niekto videl, ako zadávate PIN. Neposkytnite svoj PIN nikomu (ani keď sa predstaví ako policajt alebo zástupca banky).

Ak si všimnete hocičo neobvyklé v súvislosti so samotným bankomatom, nepoužite ho a oznámte to okamžite banke alebo polícii.

OPERÁCIA NIGHT CLONE

HLAVNÁ OBLASŤ TRESTNEJ ČINNOSTI
Podvody s platobnými kartami

ZÚČASTNENÉ KRAJINY
Bulharsko, Poľsko, Španielsko, USA

ROZSAH OPERÁCIE

Po rozsiahlom vyšetrovaní, ktoré trvalo celé mesiace, sa v rámci významnej policajnej akcie začala sťahovať sieť okolo členov jedného z najväčších zločineckých gangov, o ktorých sa vedelo, že v posledných piatich rokoch boli aktívni v tejto oblasti.

Hlavné postavy v pozadí tejto organizovanej zločineckej skupiny podozrivé z okradnutia tisícov občanov EÚ a skopírovania viac než 15 000 platobných kariet v rámci sofistikovaného podvodu boli úspešne zadržané. V postihnutých krajinách sa uskutočnili simultánne zatýkacie operácie, na ktorých sa zúčastnilo viac než 200 policajtov. Ďalšie zatknutia sa očakávajú.

Medzi zatknutými boli podozriví, ktorí stáli na čele skupiny, založenej v Bulharsku. Majú väzby na zločinecké bunky v Keni, južnej Afrike a USA. Metódy tejto skupiny zahŕňali najímanie a vyškolenie drobných páchateľov na nezákonný výber hotovosti.

PRÍSPEVOK EUROPOLU

- Okrem usporiadania porád a prevádzkovania operatívneho strediska Europol poskytoval dôležitú analytickú, technickú a logistickú podporu.
- V deň akcie bulharské orgány v koordinácii s talianskymi dôstojníkmi a dôstojníkmi Europolu, ktorí boli s mobilnou kanceláriou v Bulharsku, zatkli podozrivých páchateľov a vykonali prehliadky.

VÝSLEDOK MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE

- Veľká medzinárodná sieť podvodníkov s platobnými kartami bola rozložená, podozrivá bola z nahonobenia viac než 50 miliónov EUR podvodmi na občanoch EÚ tzv. „skimmingom" ich kariet a vybielením ich bankových účtov.
- Zatýkanie prebehlo v Bulharsku (48), Poľsku (1), Španielsku (2), Taliansku (9) a USA (2).

OPERATION IASI

HLAVNÁ OBLASŤ TRESTNEJ ČINNOSTI
Skimming kariet

ZÚČASTNENÉ KRAJINY
Poľsko, Rumunsko, Švédsko

ROZSAH OPERÁCIE

Skupina organizovanej trestnej činnosti bola aktívna v celej EÚ, uskutočňovala skimming platobných kariet, falšovala ich a uskutočňovala nezákonný výber hotovosti. Táto trestná činnosť a nezákonné transakcie s kartami viedli k značným finančným stratám pre držiteľov kariet a ich vydavateľov v EÚ.

Úspešnú operáciu viedli rumunské orgány presadzovania práva s podporou Europolu a poľskej polície.

PRÍSPEVOK EUROPOLU

- Koordinovanie operácie a podpora rumunských vyšetrovateľov na mieste počas konečných razií v Rumunsku.
- Umožnenie výmeny informácií.
- Poskytnutie technickej expertízy a operatívnej analýzy.
- Organizovanie dvoch operatívnych porád v Haagu medzi poľskými, rumunskými a švédskymi vyšetrovateľmi a prokurátormi.
- Koordinovanie úkonov v rámci vyšetrovania, keďže niektorí členovia tej istej skupiny organizovanej trestnej činnosti boli zatknutí aj v Poľsku.

VÝSLEDOK MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE

- Päť členov medzinárodnej zločineckej štruktúry bolo zatknutých v Rumunsku.
- Počas 14 domových prehliadok v niektorých rumunských mestách polícia zabavila veľké množstvo hotovosti (50 000 EUR, 50 000 USD a 15 000 GBP), ako aj tovar, ktorý podozriví podvodne zakúpili.

3.5. Trestná činnosť v oblasti práv duševného vlastníctva

Porušovanie práv duševného vlastníctva (IPR) sa týka porušovania dvoch hlavných kategórií uznaných a chránených práv. Prvé z nich sa týka **priemyselného vlastníctva**, ktoré zahŕňa rôzne oblasti, napr. rozlišujúce znaky (ochranné známky), patenty, dizajny a modely (falšovanie). Druhé sa týka **autorských práv** na literárne a umelecké diela, napr. na filmy, hudobné diela a softvérové programy (pirátstvo). **Falšovanie** je trestný čin, ktorý sa spája s porušovaním priemyselného vlastníctva, zatiaľ čo **pirátstvo** je trestný čin spojený s porušovaním autorského práva.

Už niekoľko rokov sa falšovanie neobmedzuje len na luxusné výrobky, je globálnym problémom, ktorý postihuje všetky druhy tovaru.

Falšovanie a pirátstvo môže spôsobiť vážnu ujmu ekonomike, spotrebiteľom i spoločnosti. Ovplyvňuje legitímne podnikanie znižovaním predaja a príjmu a následne ovplyvňuje inovácie, investície a prostriedky vyhradené na výskum a vývoj. Podporuje nekalú súťaž, pretože falšovatelia nie sú zaťažení právnymi predpismi, nariadeniami, pravidlami, daňami a poplatkami, ktorými sa legitímne podniky musia riadiť. Výsledkom je vplyv na zamestnanosť a ochudobnenie štátnych rozpočtov o dane a príjmu zo spotrebnej dane.

Čo je možno vážnejšie, falšovanie môže predstavovať významné zdravotné a bezpečnostné riziko pre spotrebiteľov, najmä preto, lebo sa falšujú také výrobky, ako napr. elektronické zariadenia, nápoje, cigarety, potraviny, lieky, pesticídy, odevy a hračky.

Zo spravodajských informácií a dôkazov, ktoré zhromaždil Europol, vyplýva, že skupiny organizovanej trestnej činnosti sa účinne podieľajú na pirátstve a nezákonnom obchodovaní s falšovaným tovarom. Obrovské množstvo finančných prostriedkov získaných ich nezákonnými aktivitami spolu s nízkou úrovňou sankcií alebo efektívneho stíhania v tejto oblasti umožnilo zločineckým organizáciám nadobudnúť značné zisky, ktoré zase slúžia na podporu inej trestnej činnosti, ku ktorej môže patriť prepojenie na nelegálne prisťahovalectvo, pranie špinavých peňazí, pašovanie, obchodovanie s drogami a korupcia.

Z údajov vyplýva, že v roku 2010 colné orgány na hraniciach EÚ zadržali 103 miliónov falšovaných a pirátskych výrobkov, čo predstavovalo 80 000 prípadov ([9]). V týchto údajoch nie sú zohľadnené „zadržania v rámci EÚ" a vyšetrovania, ktoré uskutočňovali iné orgány presadzovania práva, napr. policajné a colné orgány. Okrem toho nezahŕňajú odhalenie falšovaných výrobkov vyrobených v rámci EÚ. Európske stredisko pre monitorovanie falšovania a pirátstva bolo zriadené s cieľom zlepšiť kvalitu dostupných informácií a štatistických údajov o falšovaní a pirátstve na vnútornom trhu EÚ.

Vo viacerých členských štátoch boli zadržané falošné pesticídy a v roku 2011 Europol usporiadal operatívnu poradu s príslušnými krajinami. Europol plánuje uskutočniť pre členské štáty v roku 2012 školenie zamerané na odbornú prípravu a zvýšenie informovanosti, ktoré bude slúžiť na výmenu poznatkov a koordináciu spoločného postupu proti tomuto fenoménu.

([9]) Európska komisia – Dane a colná únia. Správa o colných opatreniach EÚ na vymáhanie práv duševného vlastníctva. Výsledky na hraniciach EÚ – 2010.

OPERÁCIA LEATHERFACE

HLAVNÁ OBLASŤ TRESTNEJ ČINNOSTI
Falšované a nekvalitné elektrické náradie

ZÚČASTNENÉ KRAJINY
Španielsko

ROZSAH OPERÁCIE
Spravodajské informácie odhalili organizovaných páchateľov v Španielsku, ktorí boli aktívni v oblasti prania špinavých peňazí, daňových únikov a trestných činov proti priemyselnému vlastníctvu.

PRÍSPEVOK EUROPOLU
Europol oboznámil španielske orgány presadzovania práva o spravodajských informáciách naznačujúcich trestnú činnosť v ich jurisdikcii.

VÝSLEDOK MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE
- Španielska Guardia Civil zatkla 64 osôb, z nich 62 boli Taliani napojení na Camorru.
- V Malage, Madride, Barcelone, Valencii a Seville boli prehľadané budovy a zadržané bolo veľké množstvo nekvalitného a falšovaného značkového tovaru vrátane generátorov, reťazových píl a ďalšieho elektrického náradia.

OPERATION OPSON

HLAVNÁ OBLASŤ TRESTNEJ ČINNOSTI
Falšované potraviny a nápoje

ZÚČASTNENÉ KRAJINY
Bulharsko, Dánsko, Francúzsko, Holandsko, Maďarsko, Rumunsko, Spojené kráľovstvo, Španielsko, Taliansko, Turecko

ROZSAH OPERÁCIE
V tejto operácii koordinovanej Interpolom a Europolom boli v 10 krajinách zadržané stovky ton falšovaných a nekvalitných potravín a nápojov vrátane šampanského, syra, olivového oleja a čaju a vďaka tomu došlo k rozloženiu organizovaných zločineckých gangov v pozadí tejto činnosti.

Na operácii, ktorá trvala týždeň, sa okrem partnerov zo súkromného sektora podieľala polícia, colná správa a štátne potravinové regulačné orgány a na letiskách, v prístavoch, obchodoch a na blších trhoch prebiehali kontroly vo všetkých 10 zúčastnených krajinách.

Operácia Opson (znamená potravina v starovekej gréčtine) mala tri kľúčové ciele:

- zvýšiť informovanosť o nebezpečenstvách, ktoré predstavujú falšované a nekvalitné potraviny;
- nadviazať partnerstvá so súkromným sektorom s cieľom zabezpečiť jednotnú reakciu na tento typ trestnej činnosti;
- ochrániť spotrebiteľov vďaka zadržaniu a zničeniu nekvalitných potravín a identifikácii zločincov stojacich v pozadí týchto sietí.

Vyšetrovania pokračujú a konečné výsledky z operácie Opson budú zverejnené po jej ukončení. Konžská demokratická republika sa zúčastnila ako pozorovateľ s cieľom uskutočniť na budúci rok pilotnú operáciu v Afrike.

PRÍSPEVOK EUROPOLU
Okrem pomoci pri plánovaní operácie, ktorá trvala viac než šesť mesiacov, Europol poskytol operatívnu podporu, tímy nasadil v rotterdamskom prístave na pomoc holandskej colnej správe a v Interpole v Lyone.

VÝSLEDOK MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE
- Orgány presadzovania práva zabavili:
  - viac než 13 000 fliaš nekvalitného olivového oleja;
  - 30 ton falšovanej paradajkovej omáčky;
  - približne 77 ton falšovaného syra;
  - viac než 12 000 fliaš nekvalitného vína v hodnote 300 000 EUR;
  - 5 ton nekvalitných rýb a morských plodov;
  - takmer 30 000 falšovaných cukroviniek.
- Vyšetruje sa aj predaj falšovaného alebo nekvalitného kaviáru cez internet.

Medzinárodná konferencia o presadzovaní práv duševného vlastníctva, Madrid

V septembri Europol spolu s Interpolom a španielskou Cuerpo Nacional de Policía zorganizoval toto trojdňové podujatie. Na konferencii sa zúčastnilo viac než 450 špecializovaných vyšetrovateľov trestnej činnosti v oblasti práv duševného vlastníctva, prokurátori a experti z 52 krajín zastupujúcich verejný aj súkromný sektor.

Operatívne pracovné semináre a zasadnutia pri okrúhlom stole umožnili účastníkom vymieňať si osvedčené postupy a diskutovať o metodikách používaných v operáciách. Europol predstavil svoje operatívne schopnosti.

Táto konferencia poskytla skvelú príležitosť na zdôraznenie všetkých nebezpečenstiev, ktoré predstavuje falšovaný a pirátsky tovar, ako aj na propagáciu analytickej a operatívnej podpory vyšetrovateľov zo strany Europolu.

Zdieľanie kariet

V roku 2011 Europol usporiadal školenie a operatívnu poradu o fenoméne tzv. „cardsharing", ktorý sa týka výroby a distribúcie pirátskych smart kariet (Smart Cards) platenej TV. Táto aktivita budí len malý záujem, alebo si ju ľudia neuvedomujú napriek obrovským ziskom zločineckých sietí a zo spravodajských informácií Europolu vyplýva, že väčšinu z nich kontrolujú občania EÚ.

3.6. Pašovanie cigariet

Europol podporuje orgány presadzovania práva v prevencii a boji proti činnosti skupín organizovanej trestnej činnosti podieľajúcich sa na nezákonnej výrobe cigariet a tabakových výrobkov a obchodovaní s nimi.

Pašovanie tabakových výrobkov nie je trestným činom bez obetí. Spôsobuje stratu štátnych príjmov, ktoré sú nevyhnutné na to, aby sa mohli vynaložiť na základné verejné služby, ako napr. školy, nemocnice, cesty a presadzovanie práva.

- Odhaduje sa, že nezákonný obchod s tabakovými výrobkami stojí EÚ každý rok približne 10 miliárd EUR v dôsledku stratených príjmov.
- Do 12-metrového kontajnera sa môže zmestiť až 10 miliónov cigariet. Ak sa toto množstvo prepašuje napríklad do Írska, straty príjmov predstavujú asi 3 milióny EUR. Ak sa prepašuje do Spojeného kráľovstva, straty príjmov dosiahnu 1,25 milióna GBP.
- Podľa spoločnosti British American Tobacco (BAT) pašeráci predajú v EÚ 52 miliárd cigariet ročne, čo sa rovná 6 000 kontajnerom s dĺžkou 12 metrov. Priemerná predajná cena nelegálneho výrobku v EÚ je 2,50 EUR za škatuľku.

Na zvýšenie ziskov sa nezákonné tabakové výrobky vyrábajú z lacných materiálov a s malým ohľadom na zdravie a kontrolu kvality. Tieto cigarety sa predávajú fajčiarom namiesto originálnych výrobkov, ktoré spĺňajú určité normy. Falzifikáty obvykle obsahujú oveľa vyššiu hladinu dechtu a nikotínu než originálne značky a produkujú viac škodlivého oxidu uhoľnatého. Mohli by obsahovať zmes rakovinotvorných chemikálií, vrátane arzénu, kadmia, benzénu a formaldehydu s vážnymi následkami na zdravie – oveľa väčšími než spôsobujú originálne cigarety. V zadržaných falšovaných cigaretách sa zistilo, že obsahujú roztoče, vajíčka hmyzu, plesne a dokonca aj výkaly.

Falšované a pašované tabakové výrobky sa predávajú na voľných trhoch a zákazníci často nevedia, že kupujú nelegálne výrobky. Peniaze, ktoré zaplatia, idú priamo zločineckým skupinám, ktoré financujú iné oblasti závažnej organizovanej trestnej činnosti a terorizmu.

- Vyšetrovací orgán Bezpečnostnej rady OSN – Skupina expertov – oznámila, akým spôsobom milióny dolárov nezákonných príjmov z tabaku smerujú Al-Káide, Talibanu a ďalším teroristickým organizáciám. V ich správe sa ďalej uvádza, že tieto finančné prostriedky sa používajú aj na financovanie konžských povstalcov, ktorí regrutujú detských vojakov a masovo znásilňujú a vraždia.
- V januári 2011 podľa odhadu Kanadskej kráľovskej jazdnej polície zo 105 skupín organizovanej trestnej činnosti, ktoré vyšetrovali, 69 % bolo zapojených aj do obchodovania s drogami a so zbraňami.
- Mnohé krajiny samé seba pokladajú len za tranzitné krajiny, pokiaľ ide o nezákonný obchod s tabakom. Aj tieto sú však postihnuté týmto druhom trestnej činnosti, pretože skupiny organizovanej trestnej činnosti potrebujú sklady, dopravu a finančnú podporu na presun nelegálneho tovaru zo zdroja na trh a na pranie ziskov. Pozdĺž týchto trás na umožnenie obchodu fungujú čierne trhy v oblasti logistickej podpory, v oblasti presadzovania práva môže dochádzať ku korupcii a legitímne podniky na to doplácajú.

OPERATION TSAR

HLAVNÁ OBLASŤ TRESTNEJ ČINNOSTI
Medzinárodné siete pašovania cigariet

ZÚČASTNENÉ KRAJINY
Česká republika, Francúzsko, Nemecko, Maďarsko, Slovensko, Taliansko

ROZSAH OPERÁCIE
Europol a Eurojust poskytli podporu niektorým členským štátom na rozloženie veľkej siete pašovateľov falšovaných cigariet pôsobiacich od Ukrajiny až po Spojené kráľovstvo.

V prípade, ktorý iniciovalo Francúzsko, vyšetrovanie odhalilo existenciu štruktúrovanej zločineckej organizácie so sídlom na Ukrajine, ktorá hraničí s viacerými členskými štátmi EÚ. Táto sieť fungovala za pomoci nastrčených spoločností v niekoľkých zúčastnených krajinách a využívala ochotných prepravcov.

PRÍSPEVOK EUROPOLU
- Operácia, ktorú podporoval a koordinoval Europol a Eurojust, zahŕňala starostlivo pripravený deň akcie s viac než 150 nasadenými príslušníkmi orgánov presadzovania práva.
- Eurojust rýchlo zriadil koordinačné centrum s mobilnou kanceláriou, v ktorej pracoval analytik Europolu a poskytoval od začiatku dôležitú analytickú podporu.
- Koordinovaný prístup viacerých orgánov na úrovni EÚ v reálnom čase umožnil výmenu informácií a dôkazov, spoluprácu medzi colnými, policajnými a justičnými orgánmi v zúčastnených krajinách a okamžitú krížovú analýzu získaných údajov.

VÝSLEDOK MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE
- Vydaných bolo 5 európskych zatykačov a zatknutých bolo 5 osôb. Podozrivých čaká súd.
- Vykonalo sa 13 simultánnych domácich prehliadok a prehliadok podnikov, výsledkom ktorých bolo zadržanie veľkého množstva dokumentárnych dôkazov, počítačov, mobilných telefónov a rôznych IT zariadení.

3.7. Falšovanie eura

Europol má mandát na prevenciu a boj proti falšovaniu peňazí, najmä eur, a plní úlohu ústredného úradu pre boj proti falšovaniu eura. Toto právne postavenie oprávňuje Europol, aby vystupoval ako celosvetové kontaktné miesto pre boj proti falšovaniu eura.

Europol úzko spolupracuje s členskými štátmi Európskej únie, Európskou centrálnou bankou, Európskou komisiou, Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), Interpolom a ďalšími partnermi.

Pri plnení tejto úlohy ústredného úradu Europol poskytuje svojim partnerom širokú škálu produktov a služieb.

- Europol aktívne podporuje orgány presadzovania práva zhromažďovaním, analyzovaním, šírením a sprostredkovaním výmeny spravodajských informácií o trestných činoch, ako aj poskytovaním ďalších odborných poznatkov a znalostí na podporu vyšetrovaní.
- Europol je zapojený do všetkých hlavných vyšetrovaní falšovania eura v EÚ vrátane spoločných vyšetrovacích tímov.
- Poskytuje aj finančnú podporu a pomoc na mieste, ak sa požaduje.
- Europol poskytuje orgánom presadzovania práva forenznú podporu pri určovaní pôvodu materiálov a zariadení používaných na výrobu falzifikátov.
- Poskytujeme tiež technickú podporu a školenia o taktických a technických otázkach týkajúcich sa ochrany eura pred falšovaním.-

OPERÁCIA CHIPMUNK

HLAVNÁ OBLASŤ TRESTNEJ ČINNOSTI
Výroba falošných eurobankoviek a mincí

ZÚČASTNENÉ KRAJINY
Belgicko, Francúzsko

ROZSAH OPERÁCIE
V rámci vyšetrovania, ktoré iniciovali belgické orgány (*) a ktoré podporil Europol, boli zlikvidované nelegálne dielne na razenie euromincí a rozložená bola organizovaná zločinecká skupina zaoberajúca sa distribúciou falšovaných eurobankoviek a euromincí.

Podozrivé osoby talianskeho a belgického pôvodu boli zatknuté potom, ako zriadili dve nelegálne dielne na razenie mincí v Belgicku, v ktorých vyrábali falšované eurominneed. Na tejto operácii sa podieľala aj francúzska polícia po predchádzajúcom zatknutí podozrivej osoby vo Francúzsku, na základe čoho sa podarilo určiť väzby na belgické vyšetrovanie.

PRÍSPEVOK EUROPOLU
- Experti boli prítomní v koordinačnom centre, aby poskytli technickú expertízu a operatívnu analytickú podporu.
- Europol pri technickom skúmaní zadržaných bankoviek zistil, že súvisia s vyšetrovaním, ktoré viedli talianski a ďalší medzinárodní partneri z orgánov presadzovania práva.

VÝSLEDOK MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE
- Vyšetrovanie odhalilo dodávku falšovaných eurobankoviek v celkovej nominálnej hodnote asi 60 000 EUR.
- Okrem nelegálnych mincovní a hotových mincí boli zadržané zariadenia a materiál na výrobu falzifikátov v hodnote 1 euro a 50 centov, napr. razidlá a polovýrobky.
- Počas operácie sa našlo aj niekoľko zbraní.

(*) Oddelenie kriminálneho vyšetrovania belgickej federálnej polície mesta Mons (CID) s podporou miestnej polície v La Louviere, belgickej Royal Monnaie a belgického národného centrálneho úradu (OCRFM).

SPOLOČNÉ VYŠETROVACIE TÍMY (JIT) LIMÓN

HLAVNÁ OBLASŤ TRESTNEJ ČINNOSTI
Falšovanie eura a skimming kariet

ZÚČASTNENÉ KRAJINY
Bulharsko a Španielsko s podporou USA

ROZSAH OPERÁCIE

Bulharsko, Španielsko, Eurojust a Europol zriadili na boj proti falšovaniu eura spoločný vyšetrovací tím. Spoločnému vyšetrovaciemu tímu poskytla podporu aj tajná služba USA.

Výsledkom práce tohto úspešného spoločného vyšetrovacieho tímu bola likvidácia troch tlačiarenských dielní na výrobu falšovaných eurobankoviek a ukončenie činnosti organizovaných zločineckých skupín podieľajúcich sa na výrobe a distribúcii falšovaných peňazí.

PRÍSPEVOK EUROPOLU

- Počas fázy vyšetrovania Europol pripravil viaceré spravodajské správy a umožnil výmenu spravodajských informácií, čo tiež viedlo k odhaleniu nových kriminálnych väzieb.
- Experti Europolu poskytli technickú podporu pri skúmaní priestorov tlačiarenskej dielne, ktorá sa nachádzala v centre Sofie pomocou špeciálneho zariadenia na hľadanie stôp v súvislosti s vyobrazeniami eur.
- Europol poskytol na toto vyšetrovanie aj finančnú podporu.

VÝSLEDOK MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE

- Šesť osôb bolo zatknutých a zlikvidovaná bola nelegálna tlačiarenská dielňa na výrobu bankoviek v hodnote 100, 200 a 500 EUR v Plovdive (Bulharsko).
- Zadržané boli falšované bankovky v nominálnej hodnote viac než pol milióna EUR, ofsetový stroj, stroj na tepelnú razbu na termofólie, razidlá, atramenty, počítače a filmy.
- Neskôr boli zlikvidované ďalšie dve tlačiarenské dielne v Sofii a na jej predmestí. Vyrábali sa v nich falšované eurá a americké doláre.
- Zadržané boli aj ďalšie falšované výrobky, ako napr. pasy, kontrolné známky a plastové karty – niektoré s logami kreditných kariet.

OPERÁCIA GAZETA

HLAVNÁ OBLASŤ TRESTNEJ ČINNOSTI
Hromadná výroba falšovaných eurobankoviek

ZÚČASTNENÉ KRAJINY
Poľsko

ROZSAH OPERÁCIE

V rámci operácie poľskej polície s podporou Europolu bola zlikvidovaná jedna z najväčších tlačiarenských dielní na falšovanie eura v Európe.

Poľská polícia najskôr vyšetrovala podvodné aktivity v súvislosti s využívaním falošných dokladov, až potom objavila miesto, kde sa vyrábali falošné preukazy totožnosti. Ukázalo sa, že falšované peniaze sa vyrábali na tom istom mieste.

Orgány presadzovania práva objavili pri razii v priestoroch v blízkosti Varšavy kompletnú tlačiarenskú dielňu, kde sa vyrábali falošné bankovky, ako aj falšované dokumenty.

Vďaka tejto úspešnej operácii za zabránilo potenciálnej výrobe a distribúcii obrovských množstiev veľmi kvalitných falzifikátov eurobankoviek, ktoré nebolo možné odhaliť komerčnými snímacími zariadeniami na overovanie pravosti.

PRÍSPEVOK EUROPOLU

- Poskytol pomoc pri operácii umožnením medzinárodnej spolupráce.
- Odhalil distribučnú sieť pre falzifikáty mimo Poľska.
- Pred raziou poskytol technické poradenstvo v súvislosti s technikami tlače a vybavenia na účely falšovania, ktoré by falšovatelia mohli používať.
- Europol sa zúčastnil na skúmaní nelegálnej tlačiarenskej dielne a poskytol technickú podporu na mieste.

VÝSLEDOK MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE

- Zadržaný bol rekordný počet falšovaných bankoviek v hodnote 50 a 500 EUR v celkovej nominálnej hodnote viac než 1 milión EUR.
- Zatknutá bola osoba za výrobu falšovaných bankoviek a falošných dokladov.
- Zabavených bolo 7 500 kusov nerozrezaných hárkov A4 bankoviek v hodnote 50 EUR s bezpečnostnými prvkami, ako napr. hologramy.
- Zadržaná bola celá škála polygrafických zariadení a materiálov na ďalšie falšovanie vrátane ofsetového stroja.
- Polícia zabavila veľké množstvo sfalšovaných dokladov a príslušných materiálov na výrobu vrátane preukazov totožnosti, pasov, dokladov o evidencii vozidiel z rôznych európskych krajín, právnych dokumentov a pečiatok rôznych štátnych úradov.

3.8. Podvody s DPH

Európska komisia odhaduje, že podvody s DPH stoja členské štáty asi 60 miliárd EUR ročne. Podvody typu MTIC (chýbajúci obchodník v rámci Spoločenstva) je forma sofistikovaných organizovaných daňových podvodov, na ktorých sa podieľajú kriminálne živly, ktoré napádajú systémy dane z pridanej hodnoty (DPH) členských štátov EÚ. Základný model nadnárodného podvodu s DPH v rámci Spoločenstva zahŕňa najmenej dva členské štáty.

Podvody typu MTIC uskutočňujú organizované kriminálne živly, ktoré vytvoria štruktúru prepojených firiem a jednotlivcov s cieľom využiť rozdiely vo vnútroštátnych systémoch DPH, pričom maskujú skutočné prepojenia medzi účastníkmi. Osoby zapojené do systémov podvodov s DPH, ktoré spočiatku nesú zodpovednosť za škodu na dani – tzv. chýbajúci obchodníci – vystupujú len krátku dobu, niekedy len týždne a potom sa stratia. Systémy sú založené na reálnych alebo teraz čoraz častejšie virtuálnych transakciách v rámci „kolotoča", kde sa ten istý „tovar" predá a ešte niekoľkokrát opätovne predá.

Hmotný tovar, v prípade ktorého dochádza k podvodom typu MTIC, a ktorý zahŕňa také komodity ako mobilné telefóny, počítačové čipy alebo drahé kovy, už však nie je jediným problémom. Zaznamenala sa jasná zmena smerom k podvodom v súvislosti so službami, lebo podvodníci prejavili záujem o nehmotné veci a rozšírili svoje trestné aktivity na trhy v oblasti životného prostredia a energetiky.

Prioritou pre Europol v priebehu roka 2011 bolo koordinovať a distribuovať spravodajské informácie na podporu trestných vyšetrovaní, ktoré vykonávajú členské štáty, v oblasti podvodov s DPH pri obchodovaní s kvótami na uhlíkové emisie alebo európskymi emisnými kvótami (EUA).

Europol odhaduje, že strata v dôsledku podvodov s uhlíkovými kreditmi od júna 2008 do decembra 2009 dosiahla výšku približne 5 miliárd EUR. Od tej doby veľké operácie v oblasti presadzovania práva uskutočnilo Nemecko (apríl 2010) a Taliansko (december 2010), v rámci ktorých bolo zatknutých niekoľko osôb a prehľadané boli viaceré priestory. V Europole bola zriadená cieľová skupina na koordináciu asi 30 trestných vyšetrovaní v členských štátoch EÚ. Prvé súdne konanie podozrivých, ktorí boli obvinení z podvodu s uhlíkovými kreditmi, sa konalo v januári 2012 vo Francúzsku a čoskoro budú nasledovať podobné súdne konania v Nemecku a Spojenom kráľovstve.

Projekt Europolu v oblasti analýzy podvodov typu chýbajúceho obchodníka rámci Spoločenstva (MTIC) je jedinou databázou na úrovni EÚ na uchovávanie informácií o trestných činoch v tejto súvislosti, ktorá sa stala hlavným zdrojom referencií v prípade operácií presadzovania práva. Poznatky a údaje uchovávané v rámci Europolu umožňujú vypracovať spoľahlivý obraz o tejto oblasti trestnej činnosti a identifikovať najvýznamnejšie kriminálne ciele. Europol sa stal centrom excelentnosti boja proti cezhraničným podvodom typu MTIC a súvisiacim trestným činom.

Počas roku 2011 Europol poskytol podporu pri vyšetrovaniach členských štátov v prípade:

- trestnej činnosti v oblasti systému EÚ na obchodovanie s emisiami (podvody s uhlíkovými kreditmi);
- krádeží obchodovateľných európskych emisných kvót (emisných kvót EÚ);
- viacerých úspešných phishingových útokov z účtov vedených v národných registroch.

K tomu patrili tieto hlavné aktivity:

- nasadenie mobilnej kancelárie v Dubaji na podporu zhromažďovania a analýzy spravodajských správ;
- spoločná strategická porada Europolu a Eurojustu na tému podvody s DPH, ktorej sa zúčastnilo asi 80 odborníkov z oblasti presadzovania práva, justície a tvorcovia politík z celej EÚ;
- strategické, operatívne a spravodajské koordinačné porady s príslušnými partnermi vrátane Eurojustu, britského Daňového a colného úradu Jej Veličenstva (HMRC) a Dubajského policajného orgánu;
- 8 zatknutí a 20 budov prehľadaných v Spojenom kráľovstve v súvislosti s operáciou Vista v koordinácii s 33 prehliadkami budov v Nemecku a niektorými v Českej republike so žiadosťou o úplnú podporu pri analýze zadržaného materiálu.

Platobné platformy a nástroje na podporu finančných tokov z trestnej činnosti sa tiež identifikujú a analyzujú a následne sa v roku 2012 uskutoční konferencia v Europole na túto tému, na ktorej sa bude diskutovať o zisteniach a bude sa koordinovať reakcia orgánov EÚ v oblasti presadzovania práva.

Europol podporuje Úrad pre technickú pomoc a výmenu informácií (TAIEX), ktorý riadi Európska komisia. Semináre umožňujú výmenu poznatkov a najlepších postupov medzi príslušníkmi orgánov presadzovania práva a prokurátormi z EÚ a susednými krajinami. Spolupráca s tretími krajinami je nevyhnutná v boji proti podvodom s DPH, keďže zisky z trestnej činnosti podvodníci často perú mimo EÚ.

OPERÁCIA JACQUO NEW

HLAVNÁ OBLASŤ TRESTNEJ ČINNOSTI
Podvody s DPH

ZÚČASTNENÉ KRAJINY
Belgicko, Francúzsko, Spojené kráľovstvo, Španielsko

ROZSAH OPERÁCIE
Porada, ktorá sa konala v Eurojuste, viedla k vytvoreniu spoločného vyšetrovacieho tímu medzi Belgickom a Francúzskom s účasťou Europolu.

Francúzski a belgickí vyšetrovatelia identifikovali kľúčových aktérov podozrivých s účasti na podvode s DPH a zamerali sa na belgickú spoločnosť obchodujúcu s drahými kovmi, ktorej klienti sa nachádzali v Spojenom kráľovstve, Francúzsku a Španielsku.

PRÍSPEVOK EUROPOLU
- Niekoľko členských štátov požiadalo Europol o operatívnu a analytickú podporu pre prebiehajúce kriminálne vyšetrovania týkajúce sa podvodov s DPH v obchode s platinou.
- Analytické zistenia Europolu poukázali na jasné väzby medzi vyššie uvedenými krajinami.
- Europol sa podieľal na spoločnom vyšetrovacom tíme.
- Francúzsko žiadalo o nasadenie mobilnej kancelárie Europolu na kontrolu a analýzu údajov získaných „in situ" počas chodu operácie.
- Europol vykonal viaceré analytické kontroly dokumentov zadržaných počas prehliadok. Zistili sa pozitívne lustrácie s existujúcimi súvisiacimi vyšetrovaniami, ako aj dve nové väzby na jedného z hlavných podozrivých z podvodu s uhlíkovými kreditmi. Ďalšia analýza pokračuje.

VÝSLEDOK MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE
Francúzski a belgickí príslušníci orgánov presadzovania práva vykonali koordinované prehliadky, v rámci ktorých sa zistilo priame prepojenie siedmich osôb na hlavných podozrivých vo francúzskom vyšetrovaní.

3.9. Pranie špinavých peňazí a vyhľadávanie majetku

Ukazuje sa, že v 70 % všetkých prípadov ide o majetkové trestné činy ([10]), ktoré vedú k obrovským ziskom z trestnej činnosti. Väčšina prípadov vyšetrovaných orgánmi presadzovania práva má teda jeden spoločný menovateľ, a to finančnú motiváciu pre spáchanie trestného činu. Sledovanie peňažnej stopy vedie k páchateľom, môže narušiť ich väzby a umožniť prípadné zabavenie ziskov z trestnej činnosti. Tento prístup atakuje ekonomickú základňu zločineckého podnikania a zabraňuje tomu, aby sa nelegálne zisky znovu investovali do ďalších kriminálnych aktivít.

Europol podporuje členské štáty v prevencii a boji proti trestnej činnosti spojenej s praním špinavých peňazí prostredníctvom špecializovaného projektu operatívnej analýzy, ktorý v súčasnej dobe podporuje 25 členských štátov EÚ plus Eurojust a Island. Projekt pomáha členským štátom prostredníctvom analýzy operatívnych údajov nachádzajúcich sa v správach o podozrivých transakciách filtrovaných príslušnými orgánmi presadzovania práva, v správach o menových transakciách a pochádzajúcich z prebiehajúcich vyšetrovaní prania špinavých peňazí.

Pri tomto sa využíva vlastná hodnota finančného spravodajstva, napr. správy o podozrivých transakciách, integrácia týchto informácií so spravodajskými informáciami prichádzajúcimi z prebiehajúcich prípadov prania špinavých peňazí a odhalené prípady cezhraničného pohybu hotovosti. Europol okrem toho poskytuje horizontálnu podporu ďalším prebiehajúcim projektom Europolu tým, že pomáha špecialistom analyzovať finančné toky.

Aktivity v roku 2011

Nezvyčajné cezhraničné pohyby veľkej hotovosti (USD)

Europol dostal spravodajské príspevky týkajúce sa neobvyklých pohybov veľkých súm amerických dolárov, ku ktorým dochádzalo na trase Ukrajina-Rumunsko-Bulharsko-Turecko. Za dva roky bolo hlásených 200 miliónov USD v hotovosti (marec 2008 – jún 2010). Bulharské orgány navrhli, aby sa spoločne s rumunskými, tureckými a ukrajinskými orgánmi uskutočnila strategická porada. Konala sa v roku 2011, vysvetlili sa komunikačné kanály a Ukrajina súhlasila so začatím vyšetrovania.

Operácia Spectre II: nadnárodná operácia zameraná na kuriérov prenášajúcich hotovosť

V novembri 2011 Europol nasadil svoju mobilnú kanceláriu na podporu operácie na zabavenie hotovosti a odhalenie páchateľov v prístavoch Spojeného kráľovstva a na hraniciach, na ktorej sa zúčastnili viaceré orgány. Europol sa počas operácie zaoberal 271 žiadosťami, ktoré viedli k 19 zadržaniam a 4 zhodám v informačnom systéme. Počas operácie bolo zadržaných 418 136 GBP v hotovosti a odhalených bolo ďalších 1 412 722 GBP v hotovosti spolu so striebrom, šperkmi a katou ([11]).

([10]) Úrad vlády Spojeného kráľovstva, 2000.

([11]) Kata je rastlina, ktorej listy sa žujú pre ich stimulujúci účinok podobný amfetamínu pochádzajúci z jej účinných zložiek – katín a katinón. Vo väčšine krajín EÚ je táto látka zakázaná.

Medzinárodná skupina organizovanej trestnej činnosti podieľajúca sa na praní špinavých peňazí z obchodovania s kokaínom

V rámci podporovania spoločného vyšetrovacieho tímu Playa Europol poskytol horizontálnu podporu vypracovaním špecializovanej finančnej analýzy a viacerých správ z operatívnej analýzy. Výsledkom činnosti spoločnej vyšetrovacej skupiny po zdĺhavom medzinárodnom vyšetrovaní bolo zatknutie 10 podozrivých z veľkej medzinárodnej organizácie podieľajúcej sa na obchodovaní s drogami. Svoje zisky investovali do kúpy osobného majetku – luxusných áut, nehnuteľností, diskoték a rekreačných lodí – v Španielsku a ďalších krajinách. Príslušníci zločineckého gangu založili niekoľko spoločností s cieľom zatajiť svoju identitu. Europol poskytol tiež odborné znalosti a podporu pri vyšetrovaní na uľahčenie vymáhania majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti.

Veľký podvod typu „Ponza" v oblasti kolektívneho investovania

Europol poskytol podporu v prípade veľkého vyšetrovania v rámci viacerých jurisdikcií zameraného na tvrdenia, že hlavní podozriví podviedli investorov z radov súkromných osôb aj firiem. Investori poskytli veľké sumy finančných prostriedkov s tým, že budú investované s garantovanou, značne vysokou návratnosťou. Namiesto toho hlavní podozriví využili sieť bankových účtov na prevod peňazí investorov na svoje súkromné účty.

Aktivity v oblasti prania špinavých peňazí vykonávané na medzinárodnej úrovni potvrdzujú rozsiahle používanie tradičných metód, ako napr. presun hotovosti kuriérmi, spolu so sofistikovanými technikami zameranými na zhromažďovanie finančných investícií v zahraničí uskutočňované pod rúškom anonymných firiem. V súvislosti so súčasnými prípadmi prania špinavých peňazí sa zaznamenalo tiež zapojenie profesionálov, najmä z prostredia mimo tradičných finančných sektorov, ktorí sa využívajú na integráciu nelegálnych ziskov do komerčných aktivít. Investície do nehnuteľností, obchodných činností a luxusného tovaru stále patria k určitým najmarkantnejším investíciám v prípade skupín organizovanej trestnej činnosti.

Úrad Europolu pre zisky z trestnej činnosti (ECAB) pomáha vyšetrovateľom členských štátov v oblasti financií sledovať príjmy z trestnej činnosti po celom svete v prípadoch, keď majetky boli ukryté mimo hraníc jurisdikcie vyšetrovateľov. Úrad ECAB slúži v prvom rade na sledovanie ziskov z trestnej činnosti v rámci vyšetrovaní podporovaných Europolom.

Okrem iných dôležitých aspektov práca úradu ECAB zahŕňa zriaďovanie úradov pre vyhľadávanie majetku v členských štátoch, posilňovanie ich spolupráce na európskej úrovni a poskytovanie priestorov sekretariátu siete CARIN.

Camdenská medziagentúrna sieť pre vyhľadávanie majetku (CARIN)

Europol poskytuje priestory stálemu sekretariátu Camdenskej medziagentúrnej siete pre vyhľadávanie majetku (CARIN), čo je neformálna sieť expertov z oblasti justície a presadzovania práva na vymáhanie majetku. Sieť CARIN má v súčasnosti zaregistrovaných 49 členských jurisdikcií vrátane všetkých 27 členských štátov EÚ a 9 medzinárodných organizácií.

Z každej jurisdikcie je nominovaný jeden kontakt z oblasti presadzovania práva a jeden z oblasti justície, aby pomáhali v rámci cezhraničnej spolupráce pri sledovaní, zmrazení, zadržaní a konfiškácii majetku z trestnej činnosti. Tieto kontakty pomáhajú so všeobecnými otázkami týkajúcimi sa vymáhania majetku v ich vlastných jurisdikciách a poskytujú aj operatívnu podporu dostupnými legálnymi kanálmi.

3.10. Mobilné skupiny organizovanej trestnej činnos

Mobilné skupiny organizovanej trestnej činnosti (MOCG) pôsobia s vysokou mierou flexibility a mobility v rôznych jurisdikciách a odvetviach trestnej činnosti. Primárne sa podieľajú na majetkovej trestnej činnosti alebo podvodoch a páchatelia sa zameriavajú na aktivity, ako napr.:

- (ozbrojené) lúpeže;
- vlámania do bytov, podnikov a vlámania za použitia ľsti;
- organizované krádeže v obchodoch a vreckové krádeže;
- krádež prepravovaného nákladu a kovov;
- fyzické útoky na prevážanú hotovosť a bankomaty (ATM);
- krádeže ťažkých strojov zo stavenísk;
- krádeže luxusných osobných a nákladných automobilov.

Mobilné skupiny organizovanej trestnej činnosti sa dostali do povedomia, keď sa koncom deväťdesiatych rokov minulého storočia a začiatkom tohto storočia zistilo, že za systematické vlámania do domov a obchodov, vlámania za pomoci silných automobilov (ram-raiding) a niektoré formy krádeží motorových vozidiel zodpovedajú stredoeurópske a východoeurópske gangy. Zo spôsobu ich práce bolo už vtedy jasné, že tieto gangy boli dobre organizované, pracovali systematicky a že sa zaujímali o hotovosť a tovar, ktorý by mohli predať na trhoch s kradnutými a použitým tovarom ([12]).

Výsledkom práce týchto zločineckých organizácií sú obete obchodovania s ľuďmi (THB) ([13]) a iné obete, odcudzený alebo nelegálny tovar vrátane drog určený na trhy EÚ a repatriácia ziskov do miesta ich pôvodu, v EÚ alebo mimo nej. V niektorých prípadoch tiež dozerajú na konečnú distribúciu tovaru. Väčšina mobilných skupín organizovanej trestnej činnosti má svojich vodcov a aspoň značnú časť svojho majetku má v rámci EÚ.

K najdominantnejším skupinám patria litovsky, gruzínsky a rusky hovoriace mobilné skupiny organizovanej trestnej činnosti.

Litovské skupiny organizovanej trestnej činnosti sú aktívne v mnohých členských štátoch vrátane Belgicka, Dánska, Fínska, Francúzska, Írska, Holandska, Nemecka, Spojeného kráľovstva, Španielska a Švédska. Tieto skupiny v hodnotení OCTA 2011 už boli identifikované ako priorita pre Europol, ktorá si vyžaduje, aby sa nimi zaoberal na celoeurópskej úrovni. Severovýchodný ([14]) uzol trestnej činnosti je stále zameraný na tranzit nelegálnych komodít do a z krajín bývalého Sovietskeho zväzu a je základňou násilných zločineckých skupín s medzinárodným dosahom zameraných na viaceré trestné činy. Litovské skupiny sú zapojené do celej škály majetkovej trestnej činnosti, ako aj krádeží automobilov

([12]) Boj proti potulným zločineckým skupinám: nové výzvy, publikácia vydaná belgickými orgánmi presadzovania práva v roku 2010
([13]) Obchodovanie s ľuďmi.
([14]) Ďalšie informácie sa uvádzajú v prílohe 1.

OPERÁCIA VIGILANT

HLAVNÁ OBLASŤ TRESTNEJ ČINNOSTI
Trestná činnosť súvisiaca s motorovými vozidlami

ZÚČASTNENÉ KRAJINY
Belgicko, Francúzsko a Holandsko

ROZSAH OPERÁCIE
Europol poskytol operatívnu podporu v prípade akčného dňa rotterdamskej polície v Holandsku. Stacionárne kamery na automatické rozpoznávanie ŠPZ (ANPR) nasnímali 351 vozidiel – viac než 100 vozidiel polícia odstavila na ďalšiu kontrolu.

PRÍSPEVOK EUROPOLU
- Europol nasadil svoju mobilnú kanceláriu a poskytol odborné poznatky na mieste holandským orgánom presadzovania práva (*) podieľajúcim sa na akcii.
- Okrem toho Europol umožnil vykonávať priame kontroly získaných informácií so styčnými dôstojníkmi Europolu.

VÝSLEDOK MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE:
- 5 zatknutých
- 23 vozidiel zadržaných;
- 41 udelených pokút – vyzbieraných 33 000 EUR
- skontrolovaných 24 podozrivých dokumentov.

(*) Spoločenstvo nezávislých štátov (SNŠ): Arménsko, Azerbajdžan, Bielorusko, Kazachstan, Kirgizsko, Moldavsko, Rusko, Tadžikistan, Turkménsko, Ukrajina a Uzbekistan.

(vrátane nového trendu – krádeží nákladných automobilov), lúpeží, vlámaní, vreckových krádeží a podvodov. Podieľajú sa aj na obchodovaní s drogami z Latinskej Ameriky cez západnú Afriku a juhozápadný a severozápadný uzol. Litovská skupina organizovanej trestnej činnosti spolupracuje s albánsky hovoriacimi zločineckými skupinami na pašovaní heroínu zo strednej Ázie do západnej Európy.

Litovské skupiny zohrávajú dôležitú úlohu v pašovaní syntetických drog do Ruskej federácie, Škandinávie a pobaltských štátov. V poslednej dobe sa stali dôležitým článkom v dodávateľskom reťazci severozápadného uzla, získavajú benzylmetylketón (BMK) z Ruskej federácie na výrobu amfetamínu. Rovnako ako v prípade albánsky hovoriacich skupín organizovanej trestnej činnosti pomerné bohatstvo litovských zločineckých skupín umožňuje zvýšenú mieru prijímania členov, ich udržania, infiltrácie a investičných kapacít.

Gruzínsky a rusky hovoriace skupiny organizovanej trestnej činnosti sú veľmi dobre organizované a fungujú v podskupinách s hierarchickou štruktúrou. Gruzínske skupiny organizovanej trestnej činnosti pôsobia v Belgicku, Českej republike, vo Francúzsku, v Nemecku, Rakúsku, Španielsku a takisto v Ruskej federácii a USA. Minimálne v jednom prípade ruský jazyk uľahčil činnosť skupiny, ktorej členovia pochádzajú z rôznych štátov bývalého Sovietskeho zväzu.

Ruské/gruzínske zločinecké skupiny sa okrem iného podieľajú na majetkovej trestnej činnosti, nelegálnom prisťahovalectve, falšovaní identifikačných dokladov, praní špinavých peňazí, vydieraní a obchodovaní s drogami. Gruzínske skupiny sa podieľajú aj na dovoze kokaínu z Južnej Ameriky do Ruskej federácie a na Kaukaz.

Zo spravodajských informácií vyplýva, že mobilné skupiny SNŠ ([15]) čečenského a gruzínskeho pôvodu riadi *vor v zakone* alebo zlodej zo zákona ([16]). Členovia mobilných skupín musia prispievať do spoločného fondu (obšak) platením za poskytovanie ochrany a odovzdávaním časti ziskov z trestnej činnosti príslušnému zlodejovi zo zákona (*voru v zakone*) – títo „vory" sa môžu považovať za hlavných organizátorov rusky hovoriacej scény organizovanej trestnej činnosti.

Najvrchnejší *vor v zakone* je taký bohatý, že môže zohrávať významnú úlohu v strategických ekonomických odvetviach. Aktuálne vyšetrovania napríklad poukazujú na väzby s veľkými euroázijskými energetickými podnikmi. Tieto väzby sa využívajú na kombináciu legálnych a nelegálnych aktivít, ale aj na vytvorenie zdania kredibility a dôveryhodnosti príslušných osôb a aktivít. Ich možný prístup k legálnym ekonomickým kruhom EÚ by sa mal monitorovať a malo by sa proti nemu bojovať.

V tomto rámci Europol podporuje členské a nečlenské štáty EÚ pomocou:

- strategickej a operatívnej analytickej a technickej podpory poskytovanej v prípade niektorých vyšetrovaní, ktoré vykonávajú členské štáty EÚ;

([15]) Spoločenstvo nezávislých štátov (SNŠ): Arménsko, Azerbajdžan, Bielorusko, Kazachstan, Kirgizsko, Moldavsko, Rusko, Tadžikistan, Turkménsko, Ukrajina a Uzbekistan.

([16]) *Vor v zakone* alebo zlodej zo zákona (presnejší preklad môže byť „zlodej konajúci v *rámci* zákona" alebo „kriminálnik, ktorý sa riadi kódexom zlodejov") je kriminálnik, ktorý je rešpektovaný, má autoritu a má vysoké postavenie v kriminálnom podsvetí. Zlodeji zo zákona alebo *vory* sú elitou ruského sveta organizovaného zločinu – nepatria do žiadnej jednotlivej skupiny, ale sú šéfmi rôznych organizácií (napr. Solntsevskaya, Ismailovskaya, Tambovskaya). Každá organizácia má svojho zástupcu pod „vorom", ktorý s ním rokuje a rozhodnutia „vorov" sú záväzné pre všetky organizovaných zločinecké skupiny.

SPOLOČNÁ VYŠETROVACIA SKUPINA BALCAR

HLAVNÁ OBLASŤ TRESTNEJ ČINNOSTI
Trestná činnosť súvisiaca s motorovými vozidlami

ZÚČASTNENÉ KRAJINY
Estónsko, Litva, Lotyšsko

ROZSAH OPERÁCIE
Toto vyšetrovanie sa týka litovskej skupiny organizovanej trestnej činnosti podozrivej z účasti na krádeži luxusných vozidiel v Nemecku a pobaltských štátoch. V roku 2009 sa v Estónsku rozmohla vlna krádeží nových vozidiel. Vyšetrovanie odhalilo väzby smerujúce do Lotyšska a Litvy. Neskôr v tom roku bola v Estónsku zatknutá prvá „brigáda". Europol sa pripojil k spoločnému vyšetrovaciemu tímu v roku 2010 a čoskoro bola v Estónsku zatknutá ďalšia „brigáda". Doba pôsobenia spoločného vyšetrovacieho tímu bola predĺžená a vyšetrovanie pokračuje v zameraní na jednu z najaktívnejších skupín organizovanej trestnej činnosti v Litve.

PRÍSPEVOK EUROPOLU
- Tento spoločný vyšetrovací tím podporuje Europol a Eurojust.
- Europol už usporiadal a financoval viaceré operatívne porady.
- Europol nasadil tiež svoju mobilnú kanceláriu a pripravuje pravidelné analytické produkty.

VÝSLEDOK MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE
- Doteraz boli rozložené tri skupiny organizovanej trestnej činnosti.
- Z týchto troch skupín organizovanej trestnej činnosti už bola odsúdená jedna litovská a jedna lotyšská.
- Časť členov jednej litovskej skupiny organizovanej trestnej činnosti bola zatknutá, zhromažďujú sa ďalšie dôkazy a časom budú nasledovať nové zatknutia.

OPERÁCIA BAIA MARE

HLAVNÁ OBLASŤ TRESTNEJ ČINNOSTI
Trestná činnosť súvisiaca s motorovými vozidlami

ZÚČASTNENÉ KRAJINY
Francúzsko, Nemecko, Maďarsko, Rakúsko, Rumunsko

ROZSAH OPERÁCIE

S podporou a koordináciou Eurojustu, polície, príslušníkov gendarmerie a prokurátorov v piatich krajinách prebiehala operácia proti viacerým sofistikovaným zločineckým sieťam podieľajúcim sa na krádežiach prepravovaného nákladu na diaľniciach v EÚ. Operácia bola zameraná predovšetkým na rozloženie skupín organizovanej trestnej činnosti, ktoré napádali kamióny na parkoviskách počas spánku vodičov.

Prípad iniciovalo Francúzsko a odhaduje sa, že na francúzskej pôde došlo k viac než 70 krádežiam od roku 2010 do marca 2011, ktoré spôsobili stratu v hodnote približne 3 milióny EUR. Začal sa na miestnej úrovni, veľmi skoro sa však rozšíril na celoštátnu (*) a potom európsku úroveň.

Vyšetrovatelia odhalili spôsob práce tejto zločineckej siete. Vo Francúzsku pôsobilo viac skupín, ktoré kradli tovar s vysokou hodnotou.

Príležitostnou tranzitnou krajinou bolo Rakúsko. Nemecko sa využívalo na logistiku a ako stretávacie miesto na výmenu kamiónov. Zistilo sa, že hlavný organizátor a aj miesto na skladovanie odcudzeného tovaru sa nachádzajú v Maďarsku. Väčšina členov tejto zločineckej organizácie pochádzala z Rumunska.

PRÍSPEVOK EUROPOLU

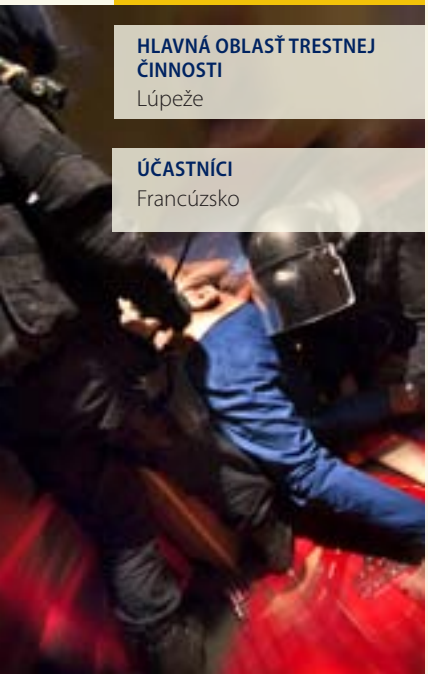
- V Europole sa konala operatívna porada s Eurojustom a príslušnými členskými štátmi.
- Europolu boli predložené viaceré spravodajské príspevky a príslušné analýzy viedli k identifikácii hlavných podozrivých a ich spôsobu práce.

VÝSLEDOK MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE

- Celkove bolo zatknutých 22 osôb podozrivých z trestnej činnosti.
- Vydaných bolo 13 európskych zatýkacích rozkazov.
- V zúčastnených krajinách sa vykonalo približne 20 domových prehliadok, vďaka ktorým sa získalo veľké množstvo dôkazov a ukradnutý tovar.

(*) Na celoštátnej úrovni vo Francúzsku tento prípad vyšetrovala francúzska Gendarmerie Nationale (SR Limoges a OCLDI) pod vedením JIRS Bordeaux (Juridiction interrégionale spécialisée (JIRS) de Bordeaux).

OPERÁCIA CAUCASE

HLAVNÁ OBLASŤ TRESTNEJ ČINNOSTI
Lúpeže

ÚČASTNÍCI
Francúzsko

ROZSAH OPERÁCIE

V roku 2011 bola v blízkosti Toulouse na juhu Francúzska rozložená veľká sieť organizovanej trestnej činnosti pozostávajúca zo štátnych príslušníkov Gruzínska a Arménska (*).

Členovia siete sú podozriví zo spáchania viac než 1 000 trestných činov v regióne Toulose – predovšetkým vlámaní do bytových a komerčných priestorov a krádeží. Ukradnutý majetok, napr. počítače, elektronika a luxusné odevy, sa posielali do zahraničia v kontajneroch a kamiónoch, zatiaľ čo odcudzené šperky sa pravidelne a po kilogramoch posielali na predaj do Antverp (Belgicko). Zločinecká skupina mala hierarchickú štruktúru na viacerých úrovniach (zlodeji, vodiči a vedúci tímov) koordinovanú aspoň jedným zlodejom zo zákona.

PRÍSPEVOK EUROPOLU

- Analýza a podpora pomocou mobilnej kancelárie na mieste počas dní konania akcie.
- Odhalené boli viaceré väzby na iné skupiny pôsobiace vo Francúzsku a na skupiny pôsobiace v iných členských štátoch EÚ, ako aj na skupinu *vor v zakone*.

VÝSLEDOK MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE

- Doteraz bolo zatknutých 23 podozrivých.
- Kilogramy zlata a šperkov sa získali späť.
- Posledný kontajner s ukradnutým tovarom bol zastavený pred opustením prístavu.
- V prehľadávaných bytoch boli zadržané dve osoby gruzínskeho pôvodu, ktoré mali tetovanie typické pre zlodejov zo zákona.

(*) Na rozložení sa podieľal francúzsky Ústredný úrad Gendarmerie Nationale pre boj s trestnou činnosťou potulných skupín (OCLDI) a Gendarmerie Midi-Pyrénées s podporou intervenčných skupín Gendarmerie Nationale (GIGN).

OPERÁCIA OAKLEAF

HLAVNÁ OBLASŤ TRESTNEJ ČINNOSTI
Majetková trestná činnosť a podvody

ZÚČASTNENÉ KRAJINY
Spočiatku 12 krajín: Belgicko, Česká republika, Dánsko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Írsko, Nemecko, Nórsko, Spojené kráľovstvo, Švédsko, Taliansko.

Tieto krajiny sa pripojili neskôr: Portugalsko, Rakúsko, Španielsko, Švajčiarsko, USA. Tento prípad podporuje aj Interpol.

ROZSAH OPERÁCIE
Operácia Oakleaf sa začala v novembri 2010 na podnet Írska s cieľom zamerať sa na aktivity mobilnej skupiny organizovanej trestnej činnosti írskeho pôvodu. Táto skupina sa podieľala na podvodoch s asfaltom, distribúcii falšovaných výrobkov (napr. elektrické náradie a generátory), organizovaných lúpežiach, praní špinavých peňazí a obchodovaní s drogami v mnohých krajinách EÚ. V poslednej dobe sa títo páchatelia začali špecializovať na krádeže a nezákonné obchodovanie s rohmi nosorožcov a aktivity jej členov sú preto teraz hlásené v Severnej a Južnej Amerike, južnej Afrike, Číne a Austrálii.

V rámci svojho zločineckého podnikania táto veľmi dobre organizovaná skupina zriadila podniky v celej Európe v snahe legitimovať a zakryť svoje nelegálnej aktivity. Členovia skupiny organizovanej trestnej činnosti prali v Írsku svoje nelegálne a nepriznané príjmy nákupom nehnuteľností, nových luxusných áut a ďalšieho majetku. Doteraz boli deviatim členom tejto skupiny doručené daňové výmery na 9 miliónov EUR a ešte viac sa plánuje.

Potom, ako sa orgány presadzovania práva z EÚ a mimo EÚ dohodli na tom, že boj proti tejto skupine si vyžaduje koordinovaný prístup, v roku 2011 Europol zorganizoval poradu, na ktorej sa poukázalo na to, že tejto skupine možno pripísať desiatky „menších" prípadov, ku ktorým došlo v celej EÚ a dohodol sa spoločný postup na rozloženie jej činnosti.

PRÍSPEVOK EUROPOLU

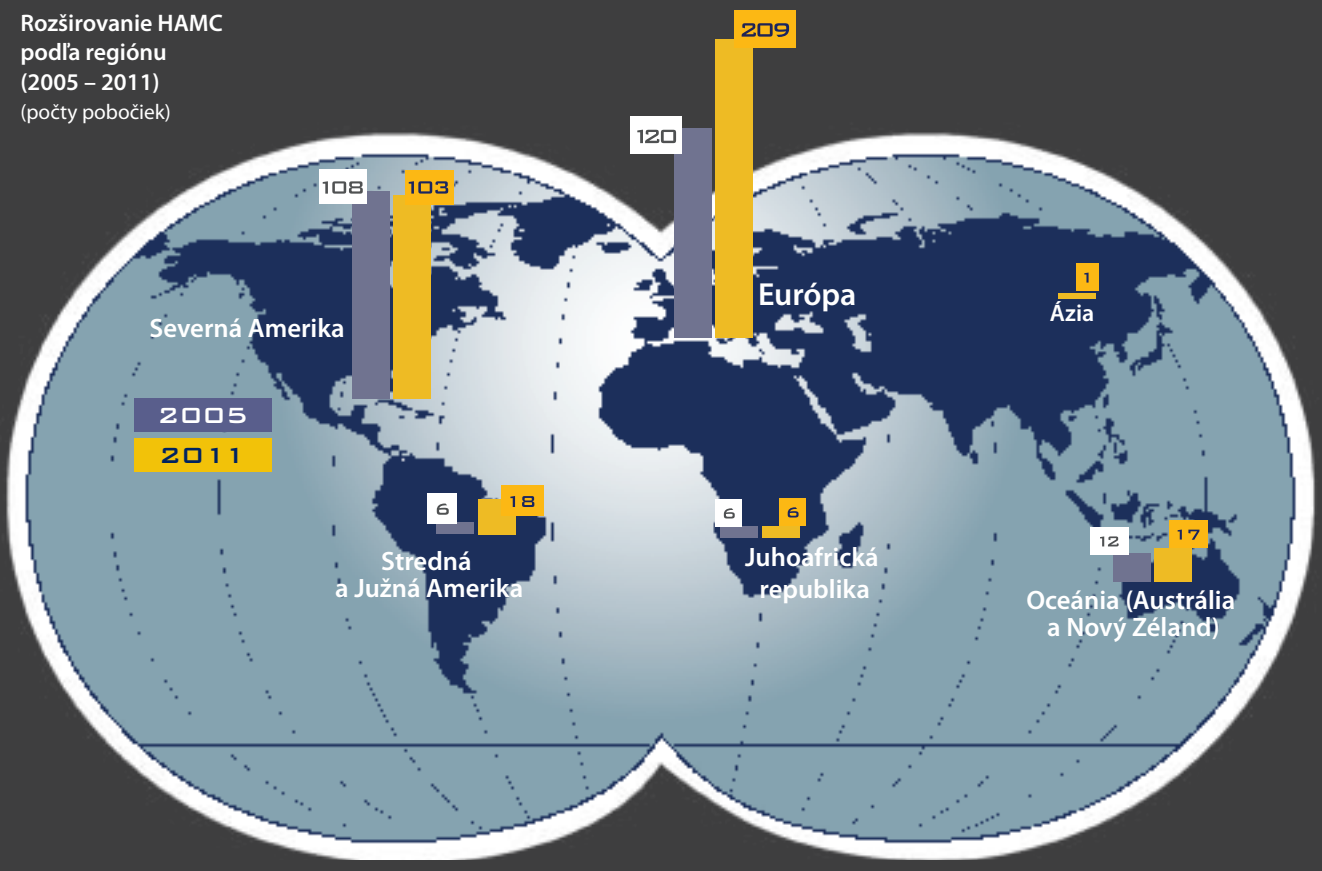
- Europol usporiadal pre zúčastnené krajiny kooperačnú poradu v Haagu s cieľom naplánovať koordinovaný prístup potrebný na riešenie tohto typu mobilnej skupiny organizovanej trestnej činnosti.
- Niektoré prípady boli podporené včasnými analýzami *ad hoc*, ktoré pomohli vyšetrovateľom počas živých operácií dozoru. Rýchla spätná väzba pomohla tiež prokurátorom udržať podozrivé osoby vo väzbe. V decembri 2011 bol v Paríži prítomný analytik a poskytol podporu francúzskym orgánom pri vkladaní údajov do Schengenského informačného systému.
- Od konca roku 2010 Europol slúži ako zdroj spravodajských informácií a analýzy v súvislosti s touto skupinou. Analýza zatiaľ pomohla identifikovať šesť základných cieľov a ich spoločníkov.
- Zistilo sa, že určité spravodajské informácie chýbajú, spracovaných bolo viac než 900 správ SIENA, zriadených bolo doteraz viac než 11 000 subjektov a neustále prichádzajú príspevky na spracovanie a sledovanie.
- Operáciu podporuje aj tím Europolu SCAN a hlásenie o hrozbe *ad hoc* bolo v júli 2011 odoslané orgánom presadzovania práva. Opísaný v ňom bol spôsob práce páchateľov trestnej činnosti, širokej verejnosti a orgánom presadzovania práva sa poskytli informácie týkajúce sa trestných činov súvisiacich s cestovaním, ktoré páchajú, a uvedené bolo varovanie pre potenciálne ciele, ktoré vystavujú alebo skladujú rohy nosorožcov.
- Potrebná bola podpora Úradu Europolu pre zisky z trestnej činnosti (ECAB) zameraná na finančné prostriedky týchto páchateľov.

VÝSLEDOK MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE
V celej EÚ prebehlo zatýkanie vo veľkom rozsahu aj vďaka zvýšeniu povedomia prostredníctvom analytických správ, ktoré vydal Europol.

RAST KLUBU HELLS ANGELS (HAMC) VO SVETE

Rozširovanie HAMC podľa regiónu (2005 – 2011)
(počty pobočiek)

- koordinačných a operatívnych porád;
- zapájania do operatívnych akčných plánov týkajúcich sa mobilnej organizovanej trestnej činnosti s cieľom obmedziť všeobecné schopnosti týchto skupín podieľať sa na kriminálnych aktivitách (COSI/EMPACT).

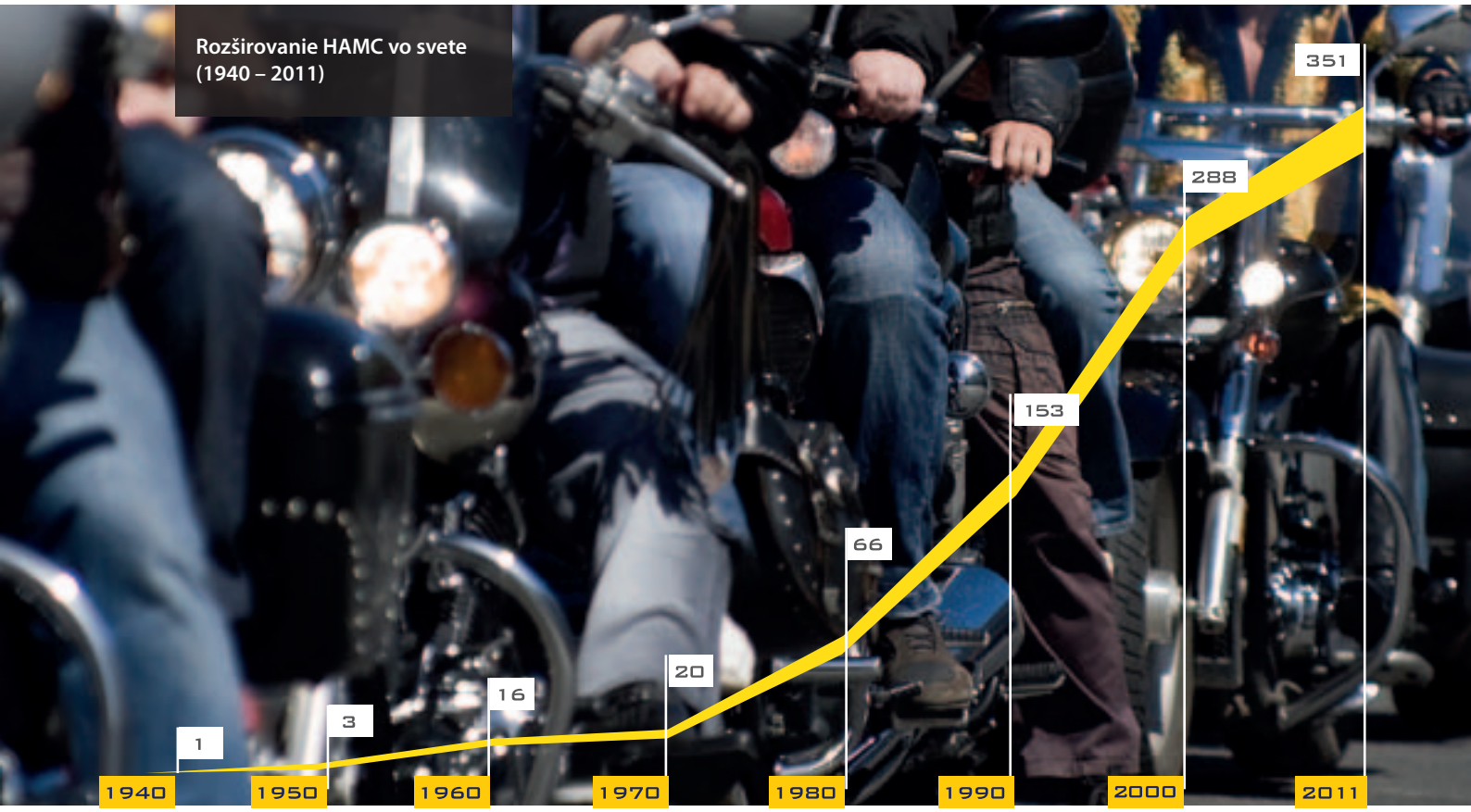
3.11. Nezákonné motocyklové gangy

Väčšina členov motocyklových klubov po celom svete patrí k bežnej spoločnosti, avšak malé percento nedodržiava zákon a neuznáva pravidlá spoločnosti. Hovoria si „štvanci" alebo „jednopercentní". Často bývajú organizovaní do nezákonných motocyklových gangov (OMCG), na svojich bundách nosia špecifické označenie znázorňujúce symbol 1 % v znaku v tvare diamantu.

Na odvrátenie tejto hrozby pomáha špeciálny projekt Europolu „Monitor" v prevencii a boji proti trestnej činnosti nezákonných motocyklových gangov, ako napr. Hells Angels Motorcycle Club (HAMC), Bandidos, Outlaws a ich podporných motocyklových klubov. V rámci projektu sa uplatňuje multidisciplinárny a horizontálny prístup zameraný skôr na skupiny organizovanej trestnej činnosti, než len na kriminálne javy súvisiace s nezákonnými motocyklovými gangmi na základe:

- identifikácie štruktúr a členov týchto nezákonných motocyklových gangov;
- odhaľovania významu nových javov v rámci tejto subkultúry a zisťovania nových trendov na základe strategickej analýzy;
- iniciovania, podpory a koordinácie nových operatívnych činností s operatívnou analýzou;
- podpory partnerov pri policajnom dohľade nad veľkými podujatiami motorkárov, ako napr. podujatie World Run v roku 2011 motocyklového klubu Hells Angels (HAMC) v meste Laconia (USA), a pri iných operatívnych činnostiach pomocou mobilnej kancelárie Europolu;
- organizovania kurzov týkajúcich sa nezákonných motocyklových gangov po celej Európe;
- podpory na vysokej úrovni pri riadení presadzovania práva, justičným a vládnym orgánom;
- podporovania platformy Europolu pre expertov na gangy, ktorá poskytuje jedinečné prostredie na výmenu strategických informácií, osvedčených postupov, odborných poznatkov a znalostí medzi príslušníkmi orgánov presadzovania práva, ktorí aktívne pôsobia v boji proti nezákonným motocyklovým gangom, pouličným a iným podobným gangom.

Extrémne násilné bitky medzi znepriatelenými klubmi a pouličnými gangmi druhej generácie sa ukázali ako bezpečnostné riziko pre širokú verejnosť, a preto je dôležité, aby ich orgány presadzovania práva monitorovali. Nezákonné motocyklové gangy sú považované za národnú hrozbu a vo väčšine z 15 krajín, ktoré sa zúčastňujú na tomto projekte, sú

pre vnútroštátnu políciu prioritou. Na účely účinnejšej pomoci našim partnerom sa stanovili strategické a operatívne priority vrátane vyšetrovania expanzie nezákonných motocyklových gangov do nových oblastí Európy a ich náboru z radov pravicovo orientovanej chuligánskej scény.

3.12. Terorizmus

Viac než 10 rokov po útokoch z 11. septembra 2001 v New Yorku terorizmus naďalej predstavuje vážnu hrozbu pre Európsku úniu. Extrémistické a teroristické skupiny, ako napr. al-Káida a ďalšie, sú v EÚ aktívne a ovplyvňujú životy jej občanov. Boj proti extrémizmu a terorizmu zostáva pre Európsku úniu a Europol naďalej prioritou.

Europol pomáha členským štátom vykonávať úspešné vyšetrovania v tejto oblasti poskytovaním týchto produktov a služieb:

- analýza a analytické produkty, napr. správy, hodnotenia hrozieb a chýbajúce prepojenia na prebiehajúce medzinárodné vyšetrovania;
- výmena informácií a prístup k databázam Europolu, systémom výmeny a iným odborným platformám;
- odborné poznatky prostredníctvom mobilnej kancelárie Europolu, ktorá umožňuje poskytovanie pomoci na mieste;
- publikácia výročnej správy o stave a vývoji terorizmu v EÚ (TE-SAT), v ktorej sa uvádzajú základné fakty a čísla týkajúce sa teroristických útokov a zatknutí v EÚ vrátane nových trendov.

3.12.1. Modus Operandi Monitor

Modus Operandi Monitor poskytuje všeobecný model činnosti, na základe ktorého sa priebežne hodnotia teroristické útoky a vyšetrovania, so zameraním na špecifické prvky spôsobu práce (modus operandi) teroristov. Pridaná hodnota spočíva v tom, že výsledok je prepojený s ďalšími spravodajskými produktmi Europolu a jeho cieľom je poskytnúť príslušným orgánom členských štátov odborné poznatky a spravodajské informácie v reálnom čase.

3.12.2. Sieť prvej reakcie

Sieť prvej reakcie poskytuje podporu každému členskému štátu, ktorý čelí veľkému teroristickému útoku, prostredníctvom prepojenia jeho národných expertov s medzinárodnou platformou protiteroristických expertov a analytikov spravodajských informácií vrátane Europolu. Prostredníctvom tejto platformy Europol poskytuje svoje jedinečné schopnosti európskym partnerom v oblasti presadzovania práva vrátane:

- medzinárodnej databázy podozrivých z terorizmu a extrémistov;
- schopnosti sledovať financovanie terorizmu;
- operatívnej platformy na koordináciu hlavných medzinárodných línií vyšetrovania.

V takýchto prípadoch tento tím bude na zabezpečenie účinnej výmeny informácií so všetkými zúčastnenými stranami využívať operačné stredisko Europolu. Okrem poskytovania podpory v krízovej situácii sa Sieť prvej reakcie usiluje zabezpečiť najlepších expertov na otázky terorizmu, aby poskytli strategické poradenstvo prispôsobené tomu, ako sa vyvíja spôsob uskutočnenia útoku. Posledný príklad sa udial bezprostredne po hrozných udalostiach v Nórsku – bombe v aute

a streľbe – keď sa v júli 2011 v Europole stretla Sieť prvej reakcie ([17]) na podporu vyšetrovania.

Po prvých pracovných seminároch tímu prvej reakcie v Europole bola Rade ministrov pre spravodlivosť a vnútorné veci predložená správa, v ktorej sa podrobne vysvetľujú tri hlavné odporúčania pre budúce činnosti. Tieto odporúčania boli schválené na stretnutí expertov na vysokej úrovni v októbri 2011 a budú slúžiť ako nástroj pri vytváraní virtuálnej pracovnej skupiny pre násilný extrémizmus:

- Mala by sa zriadiť virtuálna pracovná skupina pre násilný extrémizmus pozostávajúca z príslušných expertov z členských štátov EÚ, ktorých úlohou je skúmať a podávať správy o vykonávaní celoeurópskej stratégie založenej na úspešnom projekte, ktorý už prebieha v Spojenom kráľovstve (projekt Guillemot).
- Koncepcia Europolu na kontrolu internetu „Check the Web" by sa mala rozšíriť a predstavovať portál EÚ na výmenu osvedčených postupov, analýzu a posúdenia v súvislosti s využívaním internetu jednotlivcami a skupinami spájanými s aktivitami krajnej pravice (XRW).
- Europol by mal pripraviť celkové posúdenie hrozby pre celú EÚ, ktorú predstavujú jednotlivci a/alebo skupiny spájané s násilným extrémizmom a/alebo s aktivitami krajnej pravice.

3.12.3. Európska sieť pre likvidáciu vojenských výbušnín a munície (EEODN)

Táto sieť slúži expertom na výmenu poznatkov o likvidácii výbušných materiálov a prispieva k identifikácii najlepších postupov a organizuje školenia v spolupráci s členskými štátmi EÚ a tretími stranami. Stará sa tiež o to, aby zariadenia na likvidáciu výbušnej munície držali krok s najnovším vývojom v tejto oblasti. Je otvorená všetkým policajným, vládnym a vojenským útvarom, ktoré sa zaoberajú výbušninami. V roku 2011 sa konali dve konferencie a dva odborné kurzy o likvidácii vojenských výbušnín a munície (EOD), jedna v Maďarsku a druhá v Poľsku. Tieto činnosti spolufinancovala Európska komisia.

Aby sa mohla realizovať jedna z akcií akčného plánu EÚ v oblasti chemických, biologických, rádiologických a jadrových materiálov (CBRN), protokol Európskej siete pre likvidáciu vojenských výbušnín a munície (EEODN) bol zmenený s cieľom zapojiť vo väčšej miere komunitu zaoberajúcu sa CBRN ([18]). Sieť EEODN by mala na základe toho slúžiť tomu istému počiatočnému cieľu, ale tentoraz pre komunity zaoberajúce sa EOD aj CBRN. Tento dokument bol prerokovaný a schválený na druhej konferencii siete EEODN v Poľsku.

([17]) V tomto prípade bola zložená zo zástupcov Dánska, Fínska, Grécka, Nemecka, Nórska, Poľska, Spojeného kráľovstva a Švédska.

([18]) Chemický, biologický, rádiologický a jadrový materiál (CBRN).

3.12.4. Informačný systém EÚ o bombách (EBDS)

Informačný systém EÚ o bombách (EBDS) poskytuje platformu pre výmenu včasných a relevantných informácií a spravodajských informácií o incidentoch, pri ktorých boli použité výbušniny, zápalné a výbušné zariadenia (IED, IID) ([19]), ako aj o chemické, biologické, rádiologické a jadrové materiály (CBRN). Informačný systém EÚ o bombách zahŕňa aj databázu prípadov týkajúcich sa výbušnín a CBRN, ako aj knižnice a fóra expertov. Tento projekt, ktorý je v prevádzke od októbra 2010 a ktorý spolufinancovala Európska komisia, bol dokončený v novembri 2011. Takmer všetky členské štáty EÚ sú už pripojené k tomuto systému, ktorý v roku 2011 zaznamenal prudký nárast počtu nových používateľov, aktivít a príspevkov.

Incidenty v obchodných domoch IKEA

V septembri 2011 Europol požiadal v mene belgických a holandských orgánov o informácie po výbuchoch v európskych obchodných domoch IKEA. Páchateľ umiestnil improvizované výbušné zariadenia do obchodných domov IKEA a potom ich rýchlo opustil. Zariadenie potom vybuchlo a spôsobilo zranenia a poškodenie majetku.

Europol poskytol podporu v prípadoch s rovnakým spôsobom práce z Belgicka, Českej republiky, Francúzska, Holandska a Nemecka a verejnosť bola požiadaná, aby pomohla identifikovať hlavného podozrivého zo záberov kamerového systému a svedeckých opisov.

V Europole sa uskutočnili dve operatívne porady s rastúcim počtom zúčastnených členských štátov (Belgicko, Česká republika, Francúzsko, Holandsko, Nemecko, Poľsko, Švédsko a Švajčiarsko). Europol zohral ústrednú úlohu v tomto prípade, ktorý takisto poskytol príležitosti na ďalšiu spoluprácu v oblasti boja proti terorizmu s dotknutými členskými štátmi.

Informačný systém EÚ o bombách (EBDS) bol použitý na bezpečnú a včasnú výmenu informácií o tomto prípade, výsledkom ktorého bola nakoniec identifikácia a zatknutie

([19]) Improvizované výbušné zariadenia (IED). Improvizované zápalné zariadenia (IID).

Holandské ozbrojené sily sa v rámci operácie Atalanta (EÚ Navfor) dostávajú na palubu nemeckej obchodnej lode unesenej somálskymi pirátmi.

páchateľov. V čase, keď došlo k poslednej udalosti v Českej republike, všetky dostupné informácie o jednotlivých použitých zariadeniach boli k dispozícii prostredníctvom systému EBDS.

Útoky v Nórsku

Okrem podpory poskytnutej nórskym orgánom prostredníctvom Siete prvej reakcie po útokoch v júli 2011 Europol poskytol aj členským štátom EÚ najnovšie informácie a prvé hodnotenia bombového incidentu a obsahu vyhlásenia, ktoré páchateľ zverejnil pred svojimi útokmi.

Tieto informácie boli vypracované v priebehu niekoľkých hodín od bombového útoku a streľby a boli okamžite sprístupnené používateľom systému EBDS, čo dokazuje potenciál a hodnotu tohto systému. Tieto udalosti napokon viedli k tomu, že nórske orgány požiadali o pripojenie k systému EBDS, ktoré im bol poskytnuté.

V ďalších týždňoch po útokoch bol Europol prítomný počas rekonštrukcie použitých prístrojov a navštívil jednotlivé miesta činu.

3.12.5. Námorné pirátstvo

Keďže pirátstvo predstavuje významný problém, náklady na odvetvie námornej dopravy sa rapídne zvyšujú v dôsledku vyšších poistných sadzieb, nákladov na bezpečnosť a vyšších prevádzkových nákladov v dôsledku dlhších alternatívnych trás.

Europol si v úzkej spolupráci s Interpolom a s podporou 10 členských štátov EÚ a Eurojustu vymieňa spravodajské informácie o námornom pirátstve. Europol sa v rámci zapojenia zameriava na identifikáciu hlavných páchateľov, logistických prostriedkov a finančných tokov spojených s touto trestnou činnosťou. Zo spravodajských informácií vyplýva, že pirátstvo by sa mohlo spájať s inou kriminálnou činnosťou, ako napr. pašovanie ľudí, zbraní a drog.

Bezpečnostná rada OSN v jednomyseľne schválenej rezolúcii ([20]) vyzýva všetkých svojich 192 členských krajín k spolupráci s Europolom a Interpolom v boji proti zločineckým sieťam zúčastňujúcim sa na námornom pirátstve pri pobreží Somálska. Bol to dôležitý krok vpred, lebo medzinárodné orgány presadzovania práva zabezpečujú dôležité prepojenie medzi zatýkaním na základe vojenských intervencií a vyšetrovaniami a stíhaním námorných pirátov a pridružených zločineckých sietí.

Europol poskytuje podporu operácii Atalanta (EU-NAVFOR) ([21]) s cieľom pripraviť systém na sledovanie relevantných informácií o všetkých prípadoch námorného pirátstva. Europol udržiava kontakt s Interpolom, NCIS ([22]) a členskými štátmi zapojenými v tejto súvislosti.

V roku 2011 Europol poskytol priestory dvom spoločným vyšetrovacím tímom členských štátov na boj proti terorizmu.

([20]) Rezolúcia OSN 1950 (2010).
([21]) Námorné sily Európskej únie: www.eunavfor.eu
([22]) Námorná kriminálna vyšetrovacia služba USA.

3.12.6. Check the Web

Portál Europolu „Check the Web" umožňuje príslušným orgánom členských štátov EÚ dobrovoľnú výmenu informácií o islamistických teroristických aktivitách na internete cez zabezpečenú sieť Europolu a národné jednotky Europolu. Jeho cieľom je vytvoriť synergie medzi členskými štátmi v oblasti analýzy online islamistických teroristických aktivít. V roku 2011 portál Check the Web:

- poskytol operatívnu podporu šiestim členským štátom EÚ;
- uľahčil prebiehajúcu prácu na Inspire – anglickom online časopise, ktorý má podľa informácií uverejňovať al-Káida na Arabskom polostrove (AQAP);
- zaznamenal zapojenie Austrálie a Švajčiarska do projektu a súvisiacich analytických pracovných súborov.

Celkovo je v súčasnosti pripojených k portálu Check the Web 44 kontaktných miest z 24 rôznych krajín, pričom aktívne prispieva 10 členských štátov EÚ. Od marca 2011 došlo k 21 % nárastu údajov vložených na Check the Web, z čoho 75 % pochádza z členských štátov EÚ.

Policajná pracovná skupina pre terorizmus (PWGT)

V roku 2011 sa Europol a holandská jednotka KLPD spolupodieľali na organizovaní policajnej pracovnej skupiny pre terorizmus (PWGT). Po prvýkrát počas existencie PWGT bol Europol vyzvaný, aby zabezpečil vypracovanie prehľadu situácie na základe príspevkov zúčastnených služieb. Počiatočná spätná väzba je pozitívna.

> ***Operácia Munda polície oblasti Greater Manchester v Spojenom kráľovstve***
>
> *Polícia oblasti Greater Manchester vyjadrila Europolu poďakovanie a v roku 2011 mu odovzdala plaketu polície oblasti Greater Manchester.*
>
> *Uznanie sa týkalo pomoci Europolu v prípade podania žaloby na súd, výsledkom čoho boli štyri doživotné tresty pre džihádskeho verbovača Munira Farooqi. 54-ročný bývalý bojovník Talibanu verboval záujemcov na boj proti britským jednotkám v Afganistane vo svojom novinovom stánku na nákupnej ulici v Manchestri. V rámci utajenej práce polície oblasti Greater Manchester bolo zaistených asi 600 hodín zaznamenaných hovorov, kde talibanský verbovač uvádzal útoky na britské jednotky, oslobodenie väzňov a názvy výcvikových táborov. Autenticita takých informácií sa však ťažko dala posúdiť, a preto sa polícia UK obrátila na Europol o pomoc.*
>
> *Prístup Europolu spočíval v kontrole získaných informácií pomocou dostupných analytických nástrojov, ktoré umožnia porovnať operatívne informácie aj v databáze teroristických akcií Europolu. Vykonaná analýza umožnila potvrdiť niektoré dôležité fakty vrátane toho, že niektoré akcie sa konali na konkrétnych miestach a v tie dni, ako uviedol Munir Farooqi. Zhrnutie zistení Europolu sa na súde použilo na podporu posúdenia výsledkov utajenej práce polície oblasti Greater Manchester.*

Násilní extrémisti bojujúci za práva zvierat

Europol a Eurojust zorganizovali dôležitú konferenciu, na ktorej sa zišlo 58 expertov z orgánov presadzovania práva a orgánov činných v trestnom konaní spolu so zástupcami z 35 organizácií súkromného sektora, aby diskutovali o otázkach súvisiacich s týmto trendom.

Nárast násilia extrémistov zostáva naďalej faktorom, ktorý vyvoláva znepokojenie u všetkých účastníkov konferencie, napríklad nárast používania improvizovaných výbušných zariadení (IED) a improvizovaných zápalných zariadení (IID). Po jasnej identifikácii potreby širšej výmeny informácií, aby orgány členských štátov mohli získať jasný obraz o pokračujúcich kriminálnych aktivitách, sa na konferencii vypracovali odporúčania.

Ďalší vývoj

- Virtuálna pracovná skupina pre násilný extrémizmus;
- Portál pre násilný extrémizmus;
- Pokračuje vytváranie týchto online platforiem pre expertov:
  - Sieť prvej reakcie;
  - CBRNE pre hrozby spojené s chemickými, biologickými, rádiologickými, jadrovými materiálmi a vylepšenými (improvizovanými) výbušninami;
- Podpora významných športových udalostí, napr. Olympijské hry 2012 v Londýne a majstrovstvá Európy vo futbale UEFA EURO 2012 v Poľsku a na Ukrajine;
- Zlepšenie spolupráce so situačným centrom SitCen vypracovaním interného posúdenia orientovaného na budúcnosť. Ako sa uvádza v záveroch Rady o posilnení prepojení medzi vnútornými a vonkajšími aspektmi boja proti terorizmu, Rada nabáda ([23]) *„Situačné centrum EÚ*

([23]) 11075/11, Brusel, 6. júna 2011 (prijatý Radou pre spravodlivosť a vnútorné veci 9. júna 2011).

a Europol, aby spolupracovali doplňujúcim sa spôsobom s cieľom komplexne analyzovať hrozbu terorizmu pre EÚ a zohľadnili pritom prácu, ktorú už tieto orgány v tejto oblasti vykonávajú, ako aj skutočnosť, že vypracovanie takéhoto prehľadu je dôležitým krokom boja proti terorizmu a zabezpečenia účinnej tvorby politík."

3.12.7. Program sledovania financovania terorizmu (TFTP)

V nadväznosti na dohodu medzi EÚ a USA o programe sledovania financovania terorizmu (TFTP), ktorá nadobudla platnosť 1. augusta 2010, bol Europol poverený viacerými úlohami. Na vykonávanie týchto nových povinností Europol zriadil špeciálnu jednotku TFTP v rámci svojho operatívneho odboru.

Špecialisti Europolu vykonávajú tri rôzne úlohy:

1. Overovanie žiadostí z USA určených poskytovateľovi(-om) finančných správ (článok 4 dohody o TFTP).
2. Prijímanie informácií spontánne poskytovaných ministerstvom financií USA (článok 9 dohody o TFTP).
3. Ako žiadateľ o vyhľadávania v rámci programu TFTP Europol zabezpečuje úzku spoluprácu s členskými štátmi a zabezpečuje integrovanú reakciu medzi Europolom, členskými štátmi a Eurojustom (článok 10 dohody o TFTP).

Europol vytvoril jednotné kontaktné miesto (SPOC) pre členské štáty EÚ a Eurojust na posielanie žiadostí o vyhľadávanie v rámci programu TFTP prostredníctvom Europolu.

Osoby, ktoré sú predmetom spravodajských informácií, ktoré dostane Europol, budú za prísneho dodržiavania požiadaviek na šírenie informácií porovnávané s databázami Europolu. Potom so súhlasom vlastníka údajov budú tieto informácie odovzdané ministerstvu financií USA, kde sa uskutočnia TFTP kontroly. Cieľom tejto novej spolupráce medzi USA a EÚ je identifikovať, sledovať a stíhať teroristov a ich finančné prostriedky. V tejto súvislosti:

- Europol vybavil mnohé žiadosti podľa článku 10 na vyhľadávanie v rámci programu US TFTP v roku 2011. Tieto žiadosti pochádzali z viacerých členských štátov a aj od samotného Europolu.
- Orgány členských štátov dostali informácie v rámci programu TFTP, ktoré boli dôležitými spravodajskými informáciami na podporu prebiehajúcich vyšetrovaní v oblasti terorizmu.
- V júli 2011 Europol inicioval spolu s niektorými ovplyvnenými členskými štátmi EÚ viaceré žiadosti v rámci programu TFTP podľa článku 10 na podporu Nórska. Tieto žiadosti boli reakciou na bombové útoky v nórskom Osle a následnú streľbu. Na základe týchto žiadostí podľa článku 10 sa nórskym orgánom poskytla okamžitá pomoc spolu s informáciami poskytnutými dotknutým členským štátom EÚ.
- Jednotka Europolu pre program TFTP úplne začlenená v tíme Siete prvej reakcie poskytuje konštantný tok informácií.
- Informácie poskytnuté v rámci programu US TFTP poskytli rýchlu operatívnu podporu „v reálnom čase" mnohým krajinám EÚ aj mimo EÚ.
- Europol poskytoval členským štátom EÚ aj informácie, ktoré USA poskytli spontánne. Ukázalo sa, že tieto informácie a odpovede na žiadosti o vyhľadávanie v rámci US TFTP podľa článku 10 boli významné pri podpore operatívnych vyšetrovaní členských štátov a prispeli k vytvoreniu nových operatívnych línií vyšetrovania pre krajiny EÚ a mimo EÚ.

4

DOSAH EUROPOLU

4.1. Orgány presadzovania práva v členských štátoch EÚ

Europol má živé spojenie 24 hodín denne a 7 dní v týždni s národnými jednotkami Europolu sídliacimi v 27 členských štátoch EÚ. Táto neustála výmena oznámení a údajov týkajúcich sa trestnej činnosti je možná vďaka styčným úradom nachádzajúcim sa v sídle Europolu. Je to zásadný a účinný spôsob udržiavania kontaktu a poskytovania podpory asi 2 miliónom príslušníkov orgánov EÚ v oblasti presadzovania práva a, čo je najdôležitejšie, všetkým vyšetrovateľom, pre operácie ktorých by podpora Europolu mohla byť prínosom.

Europol organizuje pravidelné akcie na zvýšenie informovanosti príslušníkov orgánov EÚ v oblasti presadzovania práva na zlepšenie ich znalostí o službách Europolu, ktoré by mohli pomôcť v ich cezhraničných prípadoch. V roku 2011 sa na siedmich takýchto seminároch zúčastnilo vyše 750 príslušníkov orgánov presadzovania práva. Tieto akcie Europolu typu „roadshow" posilnili spoluprácu a zvýšili kvalitu a kvantitu vymieňaných spravodajských informácií o trestnej činnosti.

Príslušníci regionálnej podpory

V roku 2011 bola zavedená nová koncepcia regionálnej pomoci a vymenovaní boli traja príslušníci regionálnej podpory (RSO), ktorí prispejú k posilneniu dialógu s príslušnými orgánmi členských štátov a udržiavaniu prehľadu o organizovanej trestnej činnosti vo svojich geografických oblastiach zodpovednosti, ktorými sú: západná Európa, severovýchodná Európa a juhovýchodná Európa.

Prvé konštruktívne výsledky, ako napr. identifikácia nových vznikajúcich hrozieb v regiónoch, poskytovanie každodennej pomoci dôležitým partnerom a stála integrácia tretích strán do prostredia Europolu, poskytujú dôkaz o cennej úlohe, ktorú príslušníci regionálnej podpory plnia.

4.2. Externá spolupráca Europolu

Spolupráca Europolu je nevyhnutná medzi orgánmi presadzovania práva v EÚ a krajinách mimo EÚ a ďalšími partnerskými agentúrami a inštitúciami EÚ. Europol v súčasnosti spolupracuje s 18 krajinami mimo EÚ ([1]), 9 inštitúciami a agentúrami EÚ ([2]) a 3 ďalšími medzinárodnými organizáciami ([3]) vrátane Interpolu, ktorý figuruje v mnohých aspektoch operatívnej práce Europolu.

Výmena informácií s týmito partnermi prebieha na základe dohôd o spolupráci. Charakter spolupráce určujú dva typy dohôd. Strategické dohody umožňujú, aby si obe zúčastnené strany vymieňali všetky informácie okrem osobných údajov, zatiaľ čo operatívne dohody umožňujú aj výmenu osobných údajov. V roku 2011 boli podpísané dve nové operatívne dohody – s Monakom a Bývalou juhoslovanskou republikou Macedónsko.

Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch Europol pokračoval v úzkej spolupráci s ostatnými agentúrami a organizáciami EÚ, ktoré pôsobia v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. V roku 2011 Europol spolupracoval na viacerých iniciatívach na bilaterálnom základe.

([1]) Albánsko, Austrália, Bosna a Hercegovina, Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko, Čierna Hora, Chorvátsko, Island, Kanada, Kolumbia, Moldavsko, Monako, Nórsko, Rusko, Srbská republika, Švajčiarsko, Turecko, Ukrajina, USA.

([2]) Eurojust, Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF), Európska centrálna banka, Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC), Európska komisia, Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť (EMCDDA), Spoločné situačné centrum EÚ (SITCEN), Európska policajná akadémia (CEPOL) a Frontex.

([3]) Interpol, Úrad OSN pre drogy a kriminalitu (UNODC) a Svetová colná organizácia (WCO).

Európska policajná akadémia (CEPOL)

- V úzkej spolupráci boli prediskutované a pripravované možnosti e-learningu. Europol je témou prvého e-learningového kurzu akadémie CEPOL a významne prispel k jeho forme a obsahu. Pripravujú sa ďalšie e-learningové kurzy o počítačovej kriminalite a Schengene.
- Prebieha spolupráca na projekte štandardizácie riadenia znalostí.
- Europol a CEPOL spolupracovali na vývoji budúceho kurzu o novom cykle politík EÚ zameraných na boj proti závažnej medzinárodnej a organizovanej trestnej činnosti.
- Europol koordinoval viaceré externé vzdelávacie aktivity vypracované za pomoci odlišných e-Net aplikácií Europolu a akadémie CEPOL, napr. Police Knowledge Bases (Základňa policajných informácií) a Learning Management Systm-LMS (systém riadenia vzdelávania).
- V rámci európskeho výmenného programu, Europol a CEPOL spoločne pripravili študijný týždeň v Europole pre príslušníkov orgánov presadzovania práva z členských štátov. Vzhľadom na veľký dopyt sa tri kurzy konali v roku 2011 a ďalšie dva študijné týždne sú naplánované na rok 2012.

Eurojust

- Europol sa zúčastnil na dvoch tretinách všetkých koordinačných porád 2011 konaných v Eurojuste. Na značnom počte týchto porád sa riešilo zriadenie spoločných vyšetrovacích tímov (JIT).

- Europol má pravidelný kontakt so sekretariátom JIT, ktorý sídli v priestoroch Eurojustu a naďalej spoluorganizuje každoročné stretnutia národných expertov tímov JIT.
- Plodná spolupráca prebieha v oblasti vzdelávania týkajúceho sa tímov JIT.
- Europol s Eurojustom v súčasnosti podporujú 17 tímov JIT na základe podpísaných dohôd.
- Na monitorovanie a zlepšovanie spolupráce medzi oboma agentúrami bola vytvorená spoločná pracovná skupina.
- Pripravil sa výmenný program zamestnancov, ktorý sa bude v roku 2012 ďalej rozvíjať (výmena sa uskutoční každý mesiac).

Frontex

Europol poskytol podporu v prípade viacerých operácií koordinovaných agentúrou Frontex. Nový právny rámec agentúry Frontex nadobudol účinnosť 12. decembra 2011 a poskytuje agentúre obmedzené práva na spracovanie osobných údajov. Očakáva sa teda, že počet spoločných operácií sa bude v budúcnosti ďalej zvyšovať. Na rozpracovanie pracovných procesov a postupov pre budúcu výmenu osobných údajov bola zriadená skupina expertov.

Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF)

Diskutuje sa o vytvorení zabezpečeného spojenia a operatívnej pracovnej dohody medzi úradom OLAF a Europolom. Europol podporil a prispel k operáciám, ktoré inicioval úrad a Europol, úrad OLAF a Európska centrálna banka (ECB) v novembri 2011 spoločne zorganizovali medzinárodnú konferenciu o ochrane eura.

Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť (EMCDDA)

Centrum EMCDDA aktívne spolupracuje s Europolom vo viacerých oblastiach, v neposlednom rade v súvislosti s poľským predsedníctvom paktu Rady EÚ proti syntetickým drogám. Europol a EMCDDA spolupracovali na spoločných publikáciách ([4]), z ktorých jedna tretina týkajúca sa amfetamínu bude uverejnená v roku 2012.

Interpol

Interpol a Europol rozšíril úzku spoluprácu zameranú proti nadnárodnej organizovanej trestnej činnosti vytvorením zabezpečeného komunikačného spojenia medzi organizáciami, ako aj schválením kooperačného operatívneho akčného plánu v kľúčových oblastiach bezpečnosti. Na základe podpísaného memoranda o porozumení komunikačná linka spája zabezpečené siete oboch agentúr. Tá ďalej uľahčí a zjednoduší výmenu operatívnych a strategických informácií o trestnej činnosti vrátane využitia ich styčných dôstojníkov so sídlom v Interpole v Lyone a v Europole v Haagu na posilnenie toku spravodajských informácií medzi agentúrami.

4.3. Európsky zjazd policajných riaditeľov

Europol usporiadal v dňoch 30. júna – 1. júla 2011 vo svojom novom sídle v Haagu prvý Európsky zjazd policajných riaditeľov (EPCC).

Na podujatí sa zišlo takmer 300 policajných riaditeľov, vysokopostavených príslušníkov orgánov presadzovania práva a expertov z akademickej obce, aby diskutovali o prevencii a boji proti závažnej organizovanej trestnej činnosti a terorizmu v Európe.

Delegáti zjazdu sa zúčastnili na diskusiách na vysokej úrovni a podieľali sa na pracovných skupinách s cieľom pozrieť sa na spôsob, akým sa organizovaná trestná činnosť mení a stáva sa čoraz flexibilnejšou a dynamickejšou. Identifikovali sa potom spoločné oblasti záujmu, dohodli sa spoločné závery a usmernenia pre budúce politiky a potom boli predložené ministrom vnútra EÚ.

V záverečný deň zjazdu riaditeľ Europolu Rob Wainwright oslovil publikum vrátane Cecilie Malmströmovej, európskej komisárky pre vnútorné záležitosti a Ronalda Noble, generálneho tajomníka Interpolu. Hovoril o naliehavej potrebe zlepšiť strategické porozumenie výziev, ktoré predstavuje organizovaný zločin a terorizmus, a rozvíjať inovatívne

a účinné reakcie v tejto súvislosti. Následne bola zverejnená komplexná správa o zisteniach a záveroch zjazdu ([4]).

Druhý európsky zjazd policajných riaditeľov sa bude konať v máji 2012.

([4]) K dispozícii na prevzatie z webovej stránky Europolu.

5 NAPREDOVANIE

5.1. Stratégia a ciele

Stratégia a ciele Europolu predstavené v Prehľade o Europole 2010 budú aj ďalej tvoriť referenčný rámec našej každodennej činnosti s cieľom zabezpečiť najlepšiu podporu pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva EÚ.

V nadväznosti na túto ambicióznu stratégiu Europol bude riešiť najdôležitejšie úlohy, ktoré stoja pred ním, využije však tiež všetky možnosti na dosiahnutie ďalšieho pokroku a poskytovanie skutočných prínosov. Europol sa riadi touto stratégiou na plánovanej ceste k splneniu svojich hlavných cieľov a poskytuje jedinečný súbor operatívnych služieb pre EÚ v troch hlavných oblastiach činnosti, a to:

Fungovať ako hlavné centrum podpory EÚ pre operácie v oblasti presadzovania práva

Zvýši sa úsilie s cieľom maximalizovať operatívnu hodnotu informácií, ktoré Europol uchováva a zefektívniť poskytovanie analýz a iných operatívnych služieb. Europol zaujíma vedúcu úlohu pri vytváraní účinnejšej spolupráce medzi orgánmi a partnermi v oblasti presadzovania práva vrátane Eurojustu a Interpolu.

Stať sa centrálou Európskej únie pre informácie o trestnej činnosti

Spolupráca medzi členskými štátmi pri identifikácii spoločných chýbajúcich informácií a identifikácií priorít pri vyšetrovaní najvýznamnejších kriminálnych cieľov je nevyhnutná a v budúcnosti sa ešte posilní. Jedinečné schopnosti Europolu umožňujú, aby sa rozvíjal ako centrála pre informácie v EÚ, aby tieto záležitosti riešil a aby vybudoval informačnú platformu, ktorá umožní účinnejšiu operatívnu reakciu na významné bezpečnostné hrozby. Ďalší vývoj Sieťovej aplikácie Europolu na zabezpečenú výmenu informácií (SIENA) prispeje k tomu, aby sa Europol dostal bližšie k „prvej línii" v oblasti presadzovania práva.

Ďalej sa rozvíjať ako stredisko EÚ odborných poznatkov v oblasti presadzovania práva

Europol je priekopníkom v oblasti nových technológií založených na inováciách a najlepších postupoch, ako aj v uľahčovaní výmeny poznatkov a kvalitných školení v špeciálnych oblastiach, ako napr. falšovanie eura, terorizmus a likvidácia drogových laboratórií.

Zameriame sa na všetky medzery v znalostiach a odborných poznatkoch rozvíjaním najlepších postupov a informovaním o nich a poskytovaním pomoci členským štátom prostredníctvom podpory, poradenstva a výskumu v oblasti vzdelávania, technickej podpory, prevencie kriminality, technických a forenzných metód a analýz a vyšetrovacích postupov.

POLIISI

5.2. Pohľad do budúcna

Europol nadobudol lepšiu pozíciu na scéne EÚ v posledných niekoľkých rokoch čiastočne vďaka Lisabonskej zmluve, svojmu novému právnemu postaveniu (rozhodnutie Rady o Europole) a vďaka svojej stratégii a zlepšeným schopnostiam. Všetky tieto zmeny prispeli k tomu, že z Europolu sa stal jedinečný partner pre spoluprácu s orgánmi EU na presadzovanie práva a významný prispievateľ k rozhodovaciemu procesu EÚ.

V roku 2011 sa pod dohľadom správnej rady Europolu začalo hodnotenie vykonávania rozhodnutia Rady o Europole a činností Europolu. Uskutočňuje sa to v súlade s článkom 37 ods. 11 rozhodnutia Rady o Europole ([1]) a na podporu prípravy posúdenia vplyvu Európskou komisiou pred vypracovaním návrhu budúceho nariadenia o Europole. Správna rada vymenovala riadiaci výbor, ktorý pozostáva z predsedu správnej rady a členov správnej rady z Belgicka, Nemecka, Maďarska, Portugalska, Španielska a Európskej komisie. Do práce výboru je zapojený aj riaditeľ Europolu ako pozorovateľ.

Po postupe verejného obstarávania správna rada vybrala hodnotiteľa, spoločnosť RAND Europe, a v auguste 2011 bola podpísaná zmluva. Uskutočňujú sa rozhovory s úradníkmi Europolu a príslušnými zainteresovanými stranami. Spoločnosť RAND Europe predložila prvú predbežnú správu v novembri 2011 a záverečnú správu predloží v júni 2012. Správna rada prediskutuje výsledky hodnotenia a potom predloží odporúčania Európskej komisii.

Cieľom Europolu ako vedúcej agentúry EÚ v oblasti presadzovania práva je ísť ďalej a nachádzať ďalšie možnosti ako zefektívniť boj proti organizovanému zločinu a terorizmu. Takéto nové možnosti boli identifikované a patrí k nim napríklad potreba:

- umožniť účinnejšie vyšetrovania počítačovej kriminality podporené centralizovanými odbornými poznatkami a zdrojmi EÚ;
- preskúmať možnosti lepšej spolupráce so súkromným sektorom s cieľom lepšie využívať odborné znalosti o takých otázkach ako počítačová kriminalita, pranie špinavých peňazí a trestná činnosť v oblasti práv duševného vlastníctva.

Výsledkom stretnutia medzi Europolom a americkým ministerstvom pre vnútornú bezpečnosť (DHS), ktoré sa uskutočnilo koncom roka 2011, bolo vytvorenie spoločného projektu zameraného na boj proti násilnému extrémizmu. V spolupráci s členskými štátmi EÚ si Europol a DHS budú vymieňať informácie o prípadových štúdiách so zameraním na podozrivé správanie a ďalšie ukazovatele a rozvíjať najlepšie postupy v boji proti radikalizácii teroristov.

Bez ohľadu na tieto nové možnosti postupu prvoradým cieľom Europolu zostáva naďalej poskytovanie podpory orgánom EÚ v oblasti presadzovania práva, likvidácia a rozloženie skupín páchajúcich závažnú organizovanú trestnú činnosť a teroristických skupín. Orgány presadzovania práva ako celok však potrebujú pokračovať v inovácii nástrojov, taktík a postupov, aby držali krok s globálnym vývojom a boli pred zločincami o krok vpred.

Vzhľadom na čoraz väčšiu sofistikovanosť trestnej činnosti miestne alebo dokonca celoštátne úsilie v boji proti medzinárodnej organizovanej trestnej činnosti a terorizmu môže byť len čiastočne úspešné. Spolu s členskými štátmi EÚ a partnerskými organizáciami Europol však môže zohrávať stále významnejšiu úlohu pri zabezpečovaní vnútornej bezpečnosti EÚ.

Silnejší Europol znamená lepšiu úspešnosť pri vyšetrovaniach a lepšiu ochranu občanov EÚ proti hrozbám závažnej medzinárodnej trestnej činnosti a terorizmu.

([1]) Rozhodnutie Rady o Europole, článok 37 ods. 11: Do štyroch rokov odo dňa začatia uplatňovania tohto rozhodnutia a následne každé štyri roky dá správna rada vypracovať nezávislé externé hodnotenie vykonávania tohto rozhodnutia a činností vykonávaných Europolom. Správna rada na tento účel vypracuje špecifické pravidlá. Správa o hodnotení sa zašle Európskemu parlamentu, Rade a Komisii.

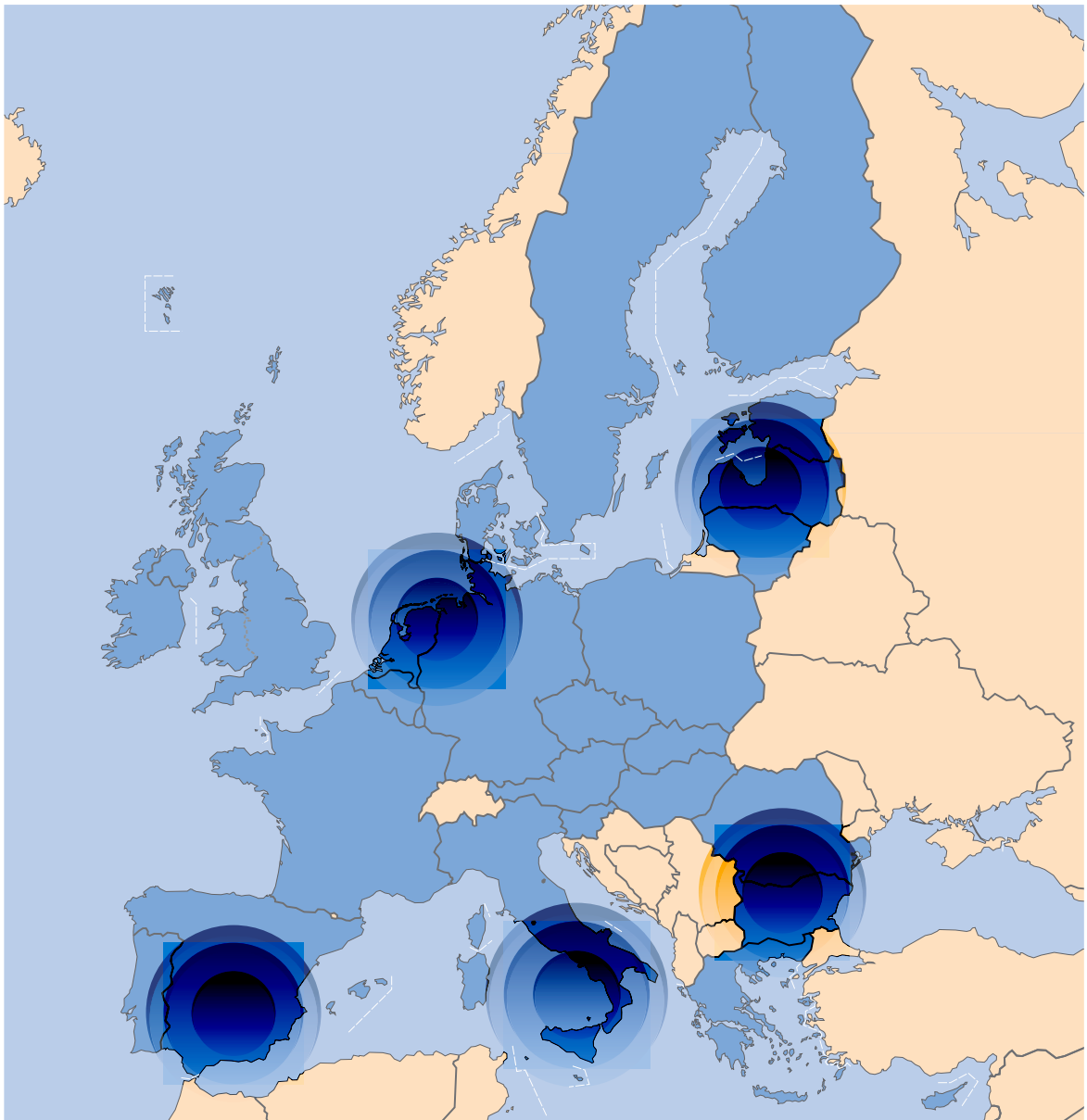
PRÍLOHA

KRIMINÁLNE UZLY EÚ (*)

Kriminálne uzly predstavujú koncentrácie kriminálnej logistiky, kam sú doručené nelegálne toky z rôznych zdrojov, a ktorých vplyv zasahuje celú EÚ. Tieto koncentrácie umožňujú nielen obchodovanie s nezákonnými komoditami, ale aj vytváranie nových kriminálnych trhov, ktoré ponúkajú nové príležitosti pre zločinecké skupiny. Nasledovné uzly boli identifikované na základe svojej blízkosti k hlavným cieľovým trhom, obchodnej a dopravnej infraštruktúre, výskytu zločineckých skupín a príležitostí pre nelegálnu migráciu:

- **Severozápad** – ťažisková oblasť: Holandsko a Belgicko
- **Severovýchod** – ťažisková oblasť: Litva, Estónsko, Lotyšsko a Kaliningradská exkláva (Ruská federácia)
- **Juhovýchod** – ťažisková oblasť: Bulharsko, Rumunsko a Grécko
- **Juh** – ťažisková oblasť: južné Taliansko
- **Juhozápad** – ťažisková oblasť: Španielsko a Portugalsko

(*) Upozorňujeme, že ťažiskové oblasti naznačené v polomeroch na mape sú približné a neoznačujú mestá alebo regióny rozsiahlej trestnej činnosti.

Počty príslušníkov orgánov presadzujúcich právo v členských krajinách EÚ

10 102
21 317
5 600
9 495
10 800
116 500
19 220
255 000
42 800
26 352
28 409
42 860
72 625
7 457
37 492
305 271
75 300
6 696
3 575

AUTOR FOTOGRAFIE

Obálka © Shutterstock | **Strana 2** © Kristian Berlin/Europol | **Strana 4** © Janine Schrijver | **Strana 5** © Anette Brolenius/Europol | **Strana 6** © Klaus Angeli/Europol | **Strany 10 a 11** © BrandX; © Max Schmits/Europol; © Janine Schrijver; © Max Schmits/Europol; © J Gidney/Europol; © Arturas Gudavicius/Europol | **Strana 13** © J Gidney/Europol | **Strana 14** © J Gidney/Europol | **Strana 15** © J Gidney/Europol; © Jean François Guiot/Europol | **Strana 18** © James Steidl/Fotolia | **Strana 19** © Nikolai Sorokin/Fotolia | **Strany 20 a 25** © image100 Ltd | **Strana 21** © Europol | **Strana 23** © moodboard/Fotolia; © GCPabloImages/Fotolia; © Photodisc/ Getty Image; © Digital Vision/Getty Image | **Strana 26** © Jochen Tack/Europol |
Strana 28 © shutterstock; © Europol; © Arturas Gudavicius/Europol; © Shutterstock; © Vera Brümmer/Europol | **Strana 29** © Jochen Tack/Europol | **Strana 31** © Europol; © image100 Ltd | **Strana 32** © Europol | **Strana 34** © Shutterstock; © Europol | **Strana 35** © Justyna Leszczyńska/Europol | **Strana 36** © Andrei Calangiu/Dreamstime | **Strana 37** © Vladimir Jovanovic/Fotolia | **Strana 38** © French National Police | **Strana 39** © European Community | **Strana 40** © Claudia Conrad/Europol | **Strana 42** © Louise Larsson/Europol | **Strana 43** © Shutterstock | **Strana 45** © Arturas Gudavicius/Europol | **Strana 46** © Max Schmits/Europol | **Strana 47** © Europol | **Strana 48** © MEV Verlag GmbH | **Strana 49** © Europol |
Strana 50 © Guardia Civil | **Strana 51** © Arma dei Carabinieri, Italy | **Strana 52** © Andras Lang-Miticzky/Europol | **Strany 53 a 54** © Europol | **Strana 55** © European Community | **Strana 56** © J Knuist/Europol | **Strana 57** © Shutterstock | **Strany 58 a 59** © A Romanowski/Europol | **Strana 60** © Peter Wehle/Europol; © Fabrice Balsamo/Europol | **Strana 61** © Christian Bruer/Europol; © Irish Tax and Customs Authority | **Strana 62** © iStockphoto.com/Luca Cepparo | **Strana 63** © Shutterstock | **Strana 64** © Jazavac/Fotolia | **Strana 65** © Krzysztof Marciniak/Europol | **Strana 66** © Ministry of Defence, The Netherlands | **Strana 67** © Fabrice Balsamo/Europol |
Strana 68 © Yarche/Fotolia | **Strany 69 a 70** © Greg Primmer/Europol | **Strana 71** © Max Schmits/Europol | **Strana 73** © Cybrain/Fotolia | **Strana 74** © Jaakko Suomela/Europol

Europol ďakuje fotografom, ktorých fotografie sú použité v tejto publikácii.

Európsky policajný úrad
Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie
2013 – 80 s. – 21 x 29,7 cm

ISSN 1977-8163
doi:10.2813/45111
ISBN 978-92-95078-51-2

QL-AB-12-001-SK-N doi:10.2813/45111

EUROPOL

P.O. Box 908 50
2509 LW The Hague
The Netherlands

www.europol.europa.eu

Úrad pre publikácie